

ლუიზა რხეტია-ზაქარაია

უცნობ
დახილვი

აღელვდი ზღვაო! ისტორიის უღრმეს ძრეებში,
აფრას ავიშლის, გაღელვებს და გზურგძლავს სხეული,
აღსდექ აიექ! ოქროს ვერძის ზღავილი მესმის
და სამსჯავროზე დგას მესამე ათასწლეული.

დაიუნა ჩხევიძე

9789941087738

ლოუიზა ჩხეცია -
ზაქარაია

დროის
ძახილი

ფოთი
2016 წელი

დაიბეჭდა: შპს “ირიდა“-ს სტამბაში
მისამართი: ქ. ფოთი, წმინდა ნინოს №4
ტელ: (0493) 22 24 33
ელ-ფოსტა: [irida1 @rambler.ru](mailto:irida1@rambler.ru)
ავტორის ტელ: (+995) 593 37 64 53

ISBN 978-9941-0-8773-8

წიგნი ეძვნება
საქართველოს
კათოლიკოს-პატრიარქს,
უწმინდესა და უნეტარესს
ილია მეორეს

ლოუიზა ჩხეტიას ზაქარაია

პირველი და უმთავრესი ღირსება, რითაც ღუიზა ჩხეცია-ზაქარაიას პოეზია გამოირჩევა, ეს არის გულწრფელი-სანადღე და განცდის მაღალი, პოეტური ოსტატობის გამოხატვა, თავი და თავი ეს არის, რომ სამყაროს აღქმა მაღალი ოსტატობით და ორიგინალურად ხდება. ამ ლექსების წამკითხველი არა მხოლოდ იგრძნობს კოლხურ სამყაროს, არამედ სერიოზულად და მძაფრად განეწყობა სინამდვილისადმი.

დიას, უნდა გვხიბლავდეს და უნდა ვესაფეხუროთ ასეთ პოეზიას, ვესაფეხუროთ სიკეთეს, სიცოცხლეს, სიყვარულს და საქართველოს.

ნოდარ ტაბიძე

საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი-პროფესორი, ლიტერატურათმცოდნეობის აკადემიის აკადემიკოსი, ვაჟა-ფშაველას, ნიკო ნიკოლაძის, გალაკტიონის პრემიის ლაურეატი.

* * *

ამ წიგნის ავტორი ქალბატონი ლუიზა ჩხეცია-ზაქარაია გაეცანით ფოთში მე-5 საჯარო სკოლაში, სადაც მორიგი ტური ჩავატარეთ ჩვენი ყოველწლიური მოსწავლეთა რესპუბლიკური სამეცნიერო კონფერენციისა. ამ სკოლის მოსწავლეებმა, სადაც ქალბატონი ლუიზა ასწავლის ნამდვილი ფურორი მოახდინეს თავიანთი განსწავლულობით და მამულიშვილური შემართებით. გულთბილი წარწერით გვაჩუქა ავტორმა ეს წიგნი, რომელსაც სიამაყით წარგუდგენთ ჩვენს მკითხველს და მის წინასიტყვაობასაც

(ავტორია ცნობილი ქართველი მწერალი, საქართველოს სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი გურამ ოდიშარია)

ბობი ღოლიძე

კინომცოდნე, პროფესორი, სრულიად საქართველოს ჩოხოსან რაინდთა დასის თავმჯდომარე, აღმანახ „რაინდის“ რედაქტორი.

* * *

როდესაც ქალბატონ ლუიზას ახალ ლექსებს გავეცანი, პირველად აი ეს ლექსი მომხვდა:

დრო ისე მიქრის,

ბოლო არ უჩანს,

ეზოში თეთრად ჰყვავის ალუჩა.

ხან ღრუბელია,

ხანაც იდარა,

ეზოში სადღაც კვნესის გიტარა.

დრო არ ჩერდება

და ისე მიქრის,

სისუღელეა სევდა და ფიქრი.

კლასიკური პოეტური განწყობილების ლექსია. პირველივე წაკითხვისთანავე ლამის ზეპირად დამამახსოვრა თავი. წარმომავლობა უამის, სევდა მარადიული, მარად ჩვენი თანამდევი ეგემერული მუსიკა... გალაკტიონი... ფრანსუა ვიიონი („სად არის თოვლი შარშანწინდელი“). მოკლედ უამრავი ასოციაცია აღმიძრა ამ პატარა ლექსმა. ლუიზა ჩხეცია ზღვისპირელი ქალბატონია და მეც როგორც ზღვისპირელს, ყოველთვის მახარებს შეხვედრა ზღვის სიდიადითა და მშვენივლი ნაკარნახევ ლექსებთან, განსაკუთრებით იმ ადამიანების მოგონებაც მესიამოვნა, რომლებიც შავიზღვისპირეთის ულამაზესი ქალაქის - ფოთის კოლორიტული სამყაროს ნაწილი იყვნენ და არიან (მახსენდება ლექსი ფოთელ ექიმებზე). მისი ლექსები მრავალფეროვანია, ავტორს აქვს შინაგანი რიტმის ფაქიზი შეგრძნება. დარწმუნებული ვარ ახალი ლექსები კარგი საჩუქარი იქნება მკითხველისათვის.

და ბოლოს, ამ წიგნში წარმოდგენილი ნაწარმოებების ავტორი ჩემი უახლოესი მეგობრის, ბატონ თემურ ზაქარაიას დედა გახლავთ.

დედა-შვილი ძველი აფხაზური არისტოკრატიული გვარის ემუხვარების წარმომადგენელთა შთამომავლები არიან. მოხიბლული ვარ მათი საოცრად ნატიფი ურთიერთობით, თუმცა სხვანაირად ვერც კი წარმომიდგენია.

მთელი მისი ულამაზესი შემოქმედება, ჩემი ღრმა რწმენით, მათი უნაზესი დედაშვილობის სითბოთი და შუქითაა დამუხტული.

ბურამ ოღიშარია

*მწერალი -საქართველოს სახელმწიფო პრემიის
ლაურეატი*

მე კოლხი ვარ

მე კოლხი ვარ, ფაზისელი,
ყველგან ალალ-მართლად მითქვამს,
აიეტის ქვეყნიდან ვარ,
რიონის წყალი შემისვამს.

სადაც ჩემი ჯიშის ხალხი
ოქროს ვერძით გაწაფულა,
ზოგი საცრით ცრიდა ქვიშას,
წყალს უგებდა გოდორს ზოგი,
ვერძის ტყავზე დატეულა
რკინისა და ოქროს ზოდი.

როცა კოლხთა მონაპოვარს
იტაცებდნენ ქვეყნის იქით,
ჩემს ჯიშს ფუტკრად დაეხვია,
დაეხუნძლა მწველი ფიქრი.

მე მედეას ქვეყნიდან ვარ,
ჩემში ცოტნეს სული მკაცრობს,
რიონს ზურგზე შევახტები,
წარსული რომ გამოვსტაცო.

ერთი წვეთი სისხლი არ მაქვს,
სხვისი მთის და სხვისი ზღვისა,
მემკვიდრე ვარ აიეტის,
ფარნავაზის და ქუჯისა.

ჭყონდიდელის ერთგულება
არის კოლხთა განაჩენი,
სხვა სამშობლო არ არსებობს,
სულერთია დანარჩენი.

მიყვარს მუხა ძველკოლხური,
მისი ვარჯის დანახვისას,
წელმოწვევებით რომ ირხევა
ღერო ხვართქლა ბალახისა.

მზე ეშვება მწვერვალიდან,
სხივთა წამწამს ახამხამებს,
ცვარ-ცრემლებით მოვერცხლილა,
ვეფხვისა და მოყმის მხარე.

მე ლაზარეს ენა მზრდიდა,
სულიერად შემართული,
ქართულ ზნეზე ვარ გაზრდილი,
სიმღერებით ძველქართულით.

მე გუბაზის მემკვიდრე ვარ,
გადავცურავ ხობის წყალსა,
ფეხშიშველა ვეფერები,
ნაწვიმარზე სველ ბალახსაც.

შურიგე და თოლიგეთი,
მოზერის ყანწით ღვინოს მოვსვამ
და სიამით ტუნს მივაღებ,
შემთბარ ნაჟურს ცხრა წყაროსთან.

მიჯანყდება მკერდში სისხლი
ჩემი ჯიშის და ჯილაგის,
სახით ვგავარ უდარდელას
მეგუმანე ქალთა დარდის.

მინდა სხივი დამხაროდეს
მთვარისა და ჩემი მზისა,
ხეიჩა-ხეიჩა ვარსკვლავები
ეფრქვეოდეს ცას და მიწას.

წყაროს წყალი მოწანწყარე
არის ცრემლი თამარისა,
კოლხიდაში სული იწვის,
ფიქრმა მთები გადანისლა.

ხმალი ელავს კოლხი დედის,
მადლი მოსავს ქრისტეს ჯვრისა,
გადმოჰყურებს გუმბათიდან,
სხივი ღვთისმშობლის ტაძრისა.

სხვა სამოთხეს არ დაგეძებ,
სხვა მზისა და სხვა მხარისა,
მე კოლხი ვარ, კოლხად დავრჩი,
ვარ მემკვიდრე ფარნავაზის,
ქუჯისა და დავითისა.

2015 წ. 14 ნოემბერი.

მამულს დავუღბეთ მცველებად

ისედაც მუჭის ტოლად ნაგლეჯი შენი მიწისა,
მიწა ტორტივით დაგვიჭრეს „სტუმრებმა სხვათა მიწისამ“
მაგანთ სურთ სულის საღარო ჩირის ლასტებად გაახმონ,
ქრისტესმიერი მოძღვრება რაღაც სექტებმა გააქრონ.

„სტუმარიმოყვარე“ ხალხი ვართ, მამულს ვფრთხილავ ტორტივით,
ვიდაცის ჯიბრზე დავდივართ „დემოკრატიის მოტივით“,
ეპოლეტები გვიზიდავს უცხოს ვიმარჯვებთ ფარადა,
იმათ სიშიშვლეს შეეხარით „ფრანგულ ბომონდის“ დარადა.

სხვათა როკვებმა შეგვიპყრო, ველურმა კაკაფონიამ,
თურმე შატილის ასულო რა სიმღერები გექონია,
წინწყარო, მრავალჯამიერ, უცხოეთში თუ დაფასდა,
თურაშაულის პატრონი ტყეში რად ექებ პანტასა?

თავს რატომ აძლევ უფლებას დასცე მამულის ღირსება,
საკუთარ ხალხს რომ დალატობ, ნეტავ რა ღმერთი გიწყრება?
ნუ მოვდებთ წინაპართ საფლავს ლემას, ჭანგას და ლენცოფას,
ცოდვია წიწამურისა სამარდუამოდ გვეყოფა.

ფუი მას! ვინც შეიფერებს მოლას ხვლიკისფერ ხალათებს,
ვინც აუღლესავს ცულისპირს თავდადებულის ჯალათებს,
შეგვრათ მამულის საღარო ლექსებად და სიმღერებად,
სივრცეს გაფიცი, ჰე სად ხართ! მამულს დავუღბეთ მცველებად!

2000წ. 15 სექტემბერი.

∴

სიცოცხლე და სიკვდილს შუა
გადებულა ხიდი,
მაგრამ მაინც სიცოცხლე სჯობს
მცირეა თუ დიდი

ღმერთი ყველას განიკითხავს,
ავსულსა და ბოროტს,
უკეთურს და ავისმქნელებს
მოედებათ ბოლო.

და ამიტომ ნუ იქნები
მოშურნე და ფლიდი,
ყველა გზა ხომ მსოლოდ ღმერთთან
და ტაძართან მიდის.

2011წ. 28 აგვისტო

ღვთის მადლით გასწავლული ღღე

*"ყველაზე დიდი ბედნიერება მადლმოსილებაა, ხოლო
მადლმოსილება ისაა, ვისთანაც უფალია, უფალთან
ყოფნის, მისი სიახლოვის განცდის სიხარულს
ვერაფერი სხვა სიხარული ვერ შეედრება"*

უწმინდესი და უნეტარესი კათოლიკოს

/პატრიარქი ილია II/

უდიდესი იყო განცდა სიხარულისა, როდესაც პატივი
გვერგო მონაწილეობა მიგველო უწმინდესისა და უნეტარესის
სრულიად საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქის, ერის

ჯვარის მტკირთველის ილია II-ის დაბადების 75 და აღსაყდრების 30 წლისთავისადმი მიძღვნილ საიუბილეო ღონისძიებაში.

ქრისტეშობიდან 2007 წლის 27 დეკემბერი იდგა, ზამთრის სუსხი ძვალსა და რბილში ატანდა, იმ ნეტარ დღეებში ლოცულობდა სრულიად საქართველო;

"უფალი შეეწიოს მისი უწმინდესობის სიცოცხლეს და ღმერთმა ინებოს კვლავაც მრავალი წელი ეპყრას კვართი პატრიარქისა". ამ ლოცვას ფოთელებიც შეუერთდნენ – უძველესი ფაზის-ქალაქის მკვიდრნი. ფაზისის საერო აკადემიის სახელით (აკადემიის პრეზიდენტი ცოტნე მირცხულავა, ვიცე პრეზიდენტი ნუგზარ ნადარაია) ფოთელებმა თავი მოვიყარეთ აღმაშენებლის ქუჩაზე და დილის რიურაჟზე მიკროავტობუსი თბილისისკენ მიგვაქროლებდა. რიკოთს რომ გავცდით თვალი აქა-იქ დათოვლილი ფერდობებისკენ გამექცა. რა ღამაზია, – ვფიქრობდი ჩემთვის, თოვლიც ხომ სხვანაირად ღამაზი იცის ამ დალოცვილ მიწაზე: თეთრი, ქათქათა, ზოგჯერ იისფერში გადასული, ღვთიური მადლით გასხივოსნებული და უნებურად პატრიარქის შეგონებანი მომაგონდა:

"თუ კი ადამიანზე სული წმიდის მადლია გადმოსული ანუ მისი გული სიყვარულითაა სავსე, იგი მასში ვერ გაჩერდება და გარშემომყოფთაც მოეფინება". სწორედ ეს სიტბო მოგვეყვებოდა ფოთელებს პატრიარქთან შესახვედრად“.

საპატრიარქოსთან ფაზისის საერო აკადემიის ვიცე პრეზიდენტი ბატონი ნუგზარ ნადარაია შემოგვეგება ჩვეული

სითბოთი და სიყვარულით და საპატრიარქოში შეგვიძღვა.

პატრიარქმა დიდი პატივით მიგვიღო. მისი ყოველი სიტყვა გაჯერებული იყო უფლის რწმენითა და სრულიად საქართველოს ღრმა სიყვარულით, თავი სამოთხეში მეგონა.

"ღვთისამღი რწმენითა და ხალხის სიყვარულით შენდებოდა, იწერებოდა და იქმნებოდა ყოველივე ღირებული და დიადი კაცობრიობის ცხოვრებაში" – ქადაგებდა უწმინდესი და უნეტარესი. ასეა ამჟამადაც, სწორედ ამიტომ ულოცავენ ამ ლამაზ, გამორჩეულად ღვთიურ დღეს საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსები, სასიქადულო მამულიშვილები, ნამდვილი ერისკაცები, ქართული ინტელიგენციის წარმომადგენლები. იუბილარს მიესალმნენ ფოთისა და ხობის ეპარქიის მიტროპოლიტი - მეუფე გრიგოლი, საზოგადოების ცნობილი წარმომადგენლები: ვაჟა ეგრისელი, ნუგზარ ნადარაია, ლია სტურუა, იღუმენი ქეთევანი (ერობაში ზინაიდა კვერენხილაძე), მომღერალმა ნანი გუგუშვილმა შეასრულა ფოთელი კომპოზიტორის ლეილა ლოლუას სიმღერა „დადეთ იარაღი ბიჭებო“ (ტექსტის ავტორი თინათინ მღვდლიაშვილი).

როცა ჩემი გვარი გამოაცხადეს მღელვარებამ შემიპყრო, არ ვიცი როგორ მივედი საპატრიარქოს ტრიბუნასთან, უწმინდესს სიტყვით მივესალმე, დიდხანს სიცოცხლე ვუსურვე და მისადმი მიძღვნილი ლექსით დავასრულე ჩემი გამოსვლა. „ღმერთმა გაცოცხლოთ და გაგაძლიეროთ! ისევ გაისმა მისი ღვთაებრივი ხმა და თავისი ფერწერული

ქმნილებებით დაგვასახუქრა – სათაურით „ჩვენთან არს ღმერთი, რომელიც პირველად იქ ვნახე. ალბათ განგების ხელი ურევია ყველგან და ყველაფერში. ჩემი ლექსის სათაურიც ხომ ასეთია „ჩვენთან არს ღმერთი“.

„ჭეშმარიტი სიყვარული ღვთის ღოცვა-კურთხევით ისეთი გრძნობაა, რომელსაც რასაც მეტს გაცემ – მეტად ძლიერდება – ამბობს თავის ბრძნულ ქადაგებებში უწმინდესი. ამ სიყვარულით დამუხტულები ჩამოვედით მშობლიურ ქალაქში.

სიყვარული და ღვთის მადლი არ მოშლოდეს ჩემს ქალაქს და სრულიად საქართველოს. უფალი გფარავდეთ, ამინ!

ჩემს საყვარელ მკითხველს ვთავაზობ პატრიარქისადმი მიძღვნილ ამ ლექსს:

ჩვენთან არს ღმერთი
(წაკითხული საპატრიარქოში უწმინდესისა
და უნეტარესის ილია მეორის
დაბადების 75 და აღსაყდრების 30 წლისთავზე)

მარად მამულის სადიდებლად ღოცვებს ადავლენთ,
ტაძარში ისევ სანუგეშოდ რეკენ ზარები,
ხატებთან ღმერთის სადიდებლად სანთლებს აანთებთ,
იღვიპებს ერი ღვთიურ მირონს ნაზიარები.

ჯერ კიდევ როდის აიეტის ძველი კოლხეთი,
მედეას ბაღში ყვავილივით ზრდიდა იმედებს,
ჩვენ, ქართველებმა, ოდითგანვე ვიწამეთ ღმერთი
და უფლის რწმენით ბევრჯერ თავიც გამოვიმეტეთ.

ჩვენ შეგენატროდნენ როგორც „ოქროს საწმისის“ პატრონს,
ქრისტეს კვართიც ხომ სვეტიცხოვლის ღვთის წილხვედრია,
აქ იბერთა და ებრაელთა ერთობა ნათობს
და ცოდნით ჰქუხდა ფაზისელთა აკადემიაც.

გვქონდა დღეებიც, რომ უჭირდა სამშობლოს მტრიანს,
ცხრა აპრილს ხალხი შეეწირა წუთებს საშინელს,
სიცოცხლე მათი შეერკინა ცეცხლსა და ტყვიას,
თქვენ საქართველო წმინდა ღოცვით გადაარჩინეთ.

როდესაც ხომადღს შეეჭიდა ტალღათა თავსხმა,
ისევ გემბანზე დაეძებდით ღოცვის გასაღებს,
დატბორილ მიწას სინანულის ცრემლები ახლდა,
ყოველი ქართველი თქვენს ვრცელ სულში შემოასახლეთ.

„უფალმა ძალი ერი თვისსა მისცეს, აკურთხოს,
იყოს სიმშვიდე ყველას სულში და გონებაში“,
ერი ღვთისსა, ღვთის გზით უნდა მიყვეთ საწუთროს,
ძალასა მისცემს და მშვიდობას უფალი მაშინ.

დე ამ სიტყვებმა შეაგონოს ყოველი ქართველი,
დე, ღმერთი იყოს ჩვენი მხსნელი, ვილოცოთ მასზე,
ერთად ავანთოთ კელაპტარი – წმინდა სანთელი,
ერთად ვიაროთ ტაძრისაკენ მიმავალ გზაზე.

გმადლობთ უფალო პატრიარქი რომ მოგვივლინე,
გვექმენ მეოხად, რომ კვლავ შეკრას ორბმა კამარა,
დიდხანს სიცოცხლეს და სიხარულს უსურვებს ერი,
ჩვენი მამული დარჩენილი ბედის ამარა.

ჩვენთან არს ღმერთი! არს და იყოს! ამინ და ამინ!
ერი და ბერი უფალს შესთხოვს ბედნიერ ხვალეს,
ერთად დგომის და სიყვარულის დაგვიდგა ჟამი,
გვწამს გაბრწყინდება წმინდა ღოცვით ივერთა მხარე!

ტაო-კლარჯეთი

ამ მიწა-წყალზე სევდას რომ ბადებს,
ამწვანებული ბალ-ვენახები,
აქ სევდიანად მღერიან ჰანგებს
ჩამწკრივებული ოდა სახლები.

ხევში კლაკნილი მდინარით შმაგით,
ნაპირს მიგდებულ ჭოროხის ქვებით,
მდელოს სიმწვანით და ფერთა გამით,
ცამდე აწვდილი ზვიადი მთებით.

გმირულ წარსულზე დაღაღებს ქვანი,
უძველეს დროთა და მაღალ ხეთა,
ჩუმი ღიღინით ბანს აძლევს მთანი,
ქართული ენით საუბრობს ღმერთთან...

გაშლილ ტოტების ფოთოლთ შრიალით,
ჭაბუკებით თუ ხალხით ხნიერით,
გაუტეხელი რქით, ჯონგა ხარით,
ჭაპანს რომ სწევდა ერი ძლიერით.

ბალით, ვენახით, ნაჭერ და ნაჭერ,
მისხლივ და მისხლივ,
განპოხებულა ეს არე-მარე,
ქართული გენის ცრემლით და სისხლით.

აქ ციხე-გოჯის კედლებიც კვნესის,
ივერთ მოუნდათ ურდოსთან შებმა,
ქართველ ვაჟკაცთა ყიჟინაც მესმის,
თითქოს ხელახლა იელვეს ხმლებმა.

მკლავს ნოსტადგია მშობელი მიწის
და მახრჩობს ცრემლი, ცრემლი ეული,
მამული ჩემი ჯვარს მოწყვეტილი,
გადახვეწილი და დამწყვედუელი.

2011წ. 14 ივნისი.

სამადლობელი ჯვართამაღლების მრევლს

ჯვართამაღლების მადლი,
რომ გადმოაფენს ნათელს,
ეკლესიაში მრევლი
აანთებს წმინდა სანთელს.

მშვიდად პირჯვარს გადიწერს,
ქალი, კაცი და ბავშვი,
იქვე პატარა ტვერი,
სტვენა მოღურჯო შაშვის.

აქ ხომ ბუნებაც გალობს
და არა მარტო მრევლი,
ღვთის მადლი სუფევს ყველგან,
ღმერთი სუყველას შევლის.

უფალს შენდობას შევთხოვ,
და გამძლეობას რვალის,
სიყვარულით რომ შემხვდა
აღბათ ორასი თვალი.

ყველგან ღვთიური მადლი,
თვალებში ელავს ხვითო,
ისე მათბობდა ყველგან
გულში ჩადვრილი სითბო.

ჯვართამაღლების მოძღვარს
მამა თეოდორეს ვხედავ,
ამაზე დიდი მადლი
რა უნდა იყოს ნეტავ?!

ათონელ მამათ მსგავსი,
მუდამ სიკეთით სავსე,
გულით რომ ღოცავს ყველას,
ამაღლებული ცამდე.

მადლობა მინდა გითხრათ,
ჩემო კეთილო ხალხო!
რადგან სიყვარულს აფრქვევთ
ღმერთი თქვენს გულში სახლობს.

ვერ შეედრება რწმენას,
დოლარი, ოქრო, ვერო,
ღმერთმა გაცოცხლოთ დიდხანს
და სიყვარულით გვევლით.

2013წ. 3 აგვისტო.

არჩევანი

მე რა მინდა?

მე ვინ მინდა?

მე ის მინდა

ვინც იწამა ნინოს ჯვარი,

ვინც ქვეყანა სათნოებით აღავლინა,

არა! არა მონურ ჯაჭვის

გინდ ოქროსი,

ერთი რგოლიც აღარ მინდა!

მე ვინ მინდა?

მე ის მინდა

ლაბირინთში გაგვინათებს ვინაც წყვდიადს,

ვინც სიმართლით იტყვის მხოლოდ,

მზე საიდან ამოვიდა.

მე რა მინდა?

ჩემი ენა,

მამული და

სულიწმინდა!

1991წ. 28 დეკემბერი

ფოთის ღვთისმშობლის შობის ტაძარი

ფაზისს დაადგა უფლის ნათელი,
თითქოს დაჰყურებს გუმბათი ციდან,
ამაღლებულა ფოთის ტაძარი,
თეთრად ელვარებს შორეულ ციდან.

რიონთან ქარი კრძალვით დაჰბერავს,
ჭადრის ფოთლები ჩურჩულებს ჩუმად,
აქ ნიკოლაძემ სული ჩაჰბერა,
თითო ხესა და თითოეულ ქუჩას.

ღვთისმშობლის შობის ტაძართან ახლოს,
დამე რიონთან წვება ხალისით,

აქ დიდი ნიკოს სული ტრიალებს,
ბოდიშს რომ უხდის ახლა ფაზისი.

ამ სილამაზეს ბოლო არ უჩანს,
აქ გაწოლილა ლამაზი ხიდი,
არის ფაზისში თორმეტი ქუჩა
და თორმეტივე ტაძართან მიდის.

სტვენს მაფშალია კოლხი ბუღბუღი,
თითქოს ცოდვებით სული ეწვოდეს,
ცას შეჰღაღადებს ყველა სულდგმული,
ღმერთო, შეგვინდე თუ რამ შეგცოდეთ.

აწ აღსდგა ისევ ძველი ტაძარი,
განათდა მზე და ცა საფირონი,
გახარებულა ფოთელი მრევლი,
ხატებს ცრემლებად დასდით მირონი.

გამოვისყიდოთ ძველი ცოდვები,
ტაძარში რეკენ ცისკრის ზარები,
საგალობლებთან ისმის ლოცვები,
ხატებთან იწვის კელაპტარები.

დაე, სიკეთემ განწმინდოს ცოდვა,
დედაღვთისმშობელს ვენდოთ სრულიად,
ღვთის სადიდებლად წარმოვთქვათ ლოცვა,
ღმერთი ხომ თავად სიყვარულია.

ფაზისს დაადგა უფლის ნათელი,
ღღეს ერთად დგომის დაგვიდგა ჟამი,
ტაძარში იწვის წმინდა სანთელი,
ღმერთმა დაგლოცოთ მარადჟამს, ამინ!

2013წ. 10 სექტემბერი

სიკეთის კვალი

„აქ კი, ამქვეყნად კაცს დამკვიდრებულს
სადა აქვს ძალა სცნოს მომავალი?!
წადი, იარე... ხორციელს ვნებულს
თვით შენ მიეცი ახალი კვალი“.

/გალაკტიონი/

შენ მოვლენილო ღვთისგან,
ქვეყნად ადამის მოდგმავ,
თაყვანისცემა უფლის,
წინაპრისგან რომ მოგედგამს.

თუგინდ ხელმწიფე იყავ,
გინდაც პრინცი და ლორდი,
ბოლოს ყველაფერს ფარავს
ერთი საფლავის ლოდი.

მიდი სიკეთე ძერწე
და ჩუქურთმები თლილი,
აუგს ნუ იტყვი მწარეს,
იყავი სიტყვა თბილი.

ღმერთს ნუ შესცოდავ, რადგან
ცოდვები ისეც გვაწევს,
წყალობად უნდა გვეყოს,
რასაც უფალი გვაძლევს.

ილიას ცოდვაც გვეოფნის
ჭრილობად რომ გვატყვია,

ნუ დაეუმიზნებ ერთურთს
– შუბლზე უღმობელ ტყვიას.

თუ გადაგვარჩენს ისევ,
კვლავ სიყვარული დიდი,
რადგან ყველა გზა ღმერთთან
– ისევ ტაძართან მიდის.

2012წ. 14 იანვარი

იმედი მაქვს ღვთისა!

მინდა მარად დამქონდეს სიყვარული ძმისა,
უფულობის სენი მჭირს მეტი არაფრისა,
სადაც წავალ თან დამაქვს ცარიელი ქისა,
ხან რას ვისმენ და ხან რას, ბარისას და მთისას.

ჩემს ჯიშს მუდამ ჩვეოდა გამძლეობა მტრისა,
ბრუნვა მუდამ იქნება მოვარისა და მზისა,
იმედს მაინც არ ვკარგავ - ამ წუთისოფლისა,
უიმედო მტერია, იმედი მაქვს ღვთისა.

2003წ. 17 ივნისი.

ამ კელაპტარად ანთებულა წმინდა სანთელი
(გუძღვნი მეუფე გრიგოლს)

ფოთში ღვთისმშობლის სხივი გემოსავს, სხივი ნათელი,
უიმედობა ღურჯ თვალებში ბინდივით კრთება,
აქ კელაპტარად ანთებული წმინდა სანთელი
არასდროს ქრება.

ამ მაღალ გუმბათს უნანავებს ნაზი ნიავი,
აქ მრევლის გულში სიყვარული აროდეს ჭკნება,
დუმს მაცხოვარი სულის უქრობი ხანძრით
დიდება შენდა!

ჩურჩულით პირჯვარს გადაიწერს, გველოცავს მოძღვარი,
განათებულა გუმბათი და ცა საფირონი
და ქრისტეს ჯვარი რომ უჭირავს მეუფე გრიგოლს,
ხატებს ცრემლებად სიხარულით დასდით მირონი.

აქ უფლის ნებით აღორძინდა ისევ ტაძარი
და ყველამ ვიცით აქ ქაოსი რომ იყო სრული,
ტაძრის კედლებში იმარტვილა დიდხანს მეუფემ
შიგ ჩადო გული.

და ახლა როცა მეპკურება ცრემლი ღვთისმშობლის,
აქ ქრისტეს რწმენით იმედები კვლავ მეუფლება,
დიდება იმ გზას და იმ ტაძარს დიდებით მოსიღს,
დიდება გრიგოლ, შენს მეუფებას.

28 აგვისტო, მარიამობა, 2015წ.

∴

არ მიეყარს ლექსი ურითმო,
არც რითმის კორიანტელი,
თუ ლექსი მართლაც ლექსია,
ისე დაანთე სათქმელი,
რომ ძმას ცრემლები მოჰბანოს
და ღმერთს აუნთოს სანთელი.

∴

გულო შენი მჯერა,
ნაღდად არ გეფერები,
სამარეშიც ჩავალ
შენი არდაბერებით!

კაი ყმა

კაი ყმას სევდით დამეწყრილს,
სდიოდა ცრემლი უფლისა,
მკერდს ნაკვალევი ემჩნია
ბასრი ხანჯლის და შუბისა.

სამას სამოცი დღე ჰქონდა,
დიდგორისა და უჯარმის,
ველზე ხმალდახმალ გაჭრილსა
დააქროლებდა ლურჯაი.

ირწევა ხსოვნის აკვანი,
ნათლება ბნელი სარკმელი,
უკვდავი არის მარადუამს,
მათი საგმირო საქმენი.

კაი ყმა ცოტა როდი გვეყავს,
ქუდზე კაცს ვერვინ აჯობებს,
მკერდშელეწილიც დადგების,
მამულის სადარაჯოზე.

ჩვენ ქრისტეს რწმენა დაგვიცავს,
ჯვარი ღაშარის მთაზედა,
„როგორც უფალი, სამშობლო,
ერთია ქვეყანაზედა“.

თავი ვანებოთ ერთუერთის,
ღანძღვა-გინების რეკლამებს,
მამულს დავუდგეთ დარაჯად,
უფლის ზარები რეკავენ.

12 სექტემბერი, 2015წ.

ცხოვრება ბრძოლის ველია

ცხოვრება ბრძოლის ველია,
ბევრს რომ გაგიჩენს იარას,
ღმერთს ტანჯვად გაუჩენივართ,
სიამტკბილობად კი არა.

ზოგი ნაღმს ეთამაშება
და აუღარუნებს იარაღს,
დრო წამის გაელვებაა,
საუკუნენი კი არა.

ზოგმა მზაკერული ტყუილით,
ქვეყანა შემოიარა,
ოქრო მიწაში ჩაფარცხა
და მრუდე გზებით იარა.

ყიდის ყველა გოჯს მიწისას,
ტყეებიანად, მთიანად,
ვის შერჩენია საწუთრო
შენ რომ შეგერგოს მთლიანად.

ადამო! ღმერთს ემსახურე,
ისკარიოტელს კი არა!

2002წ. 18 აგვისტო.

დავიდალე ზიქრებით

დამიღამდა ოცნებით ჩანისლული თვალები,
დავიდალე ფიქრებით გადაუხდელ ვალების,
ნაგვის ყუთთან მიმდგარი მოხუცების ყურებით,
ქუჩაში მიმავალთა ჩამოყრილი ყურებით.

პირში ლუკმა გაჩრილი ლუკმა-პურის არმქონის,
ენის დამახინჯების ჩიქორთულის გამგონის.
წლობით გულში ჩამარხულ დარდს რომ იტყვეს ხინჯებად,
სიმღერების ქართულის უბრად დამახინჯება.

ნაკუწ-ნაკუწ გაყიდვის, წართმეული მიწების,
სისხლი უღვთოდ დაღვრილი ტალიკ-ტალიკ ბიჭების,
კაცის მარტოსულობით და ცრემლების წვიმებით
და ქვეყნის გასაჭირის ფეხებზე დაკიდებით.

უსასრულო დაღატი, ზურგზე მახვილთ ჩაცემის,
დავიდალე ყურებით მოძმის სულით დაცემის,
წაქცეულის ცემით და მოყვრის არ მიშველებით,
ოჯახში რომ შედიხარ ცარიელი ხელებით.

უფულობაზე უფრო უსულობა მადარდებს,
სანამ უნდა ვუსმენდე დაპირებულ არაკებს,
როგორ უნდა მივენდო ორპირს და მოლაღატეს,
როცა რომ საგულეში ნაღდი გული არა დევს.

როგორ მინდა რომ ვიყო მოიმედე ხვალესი,
სისხლი კვლავ რომ არ ჩადგეს ირმის ნატერფალებში,
ოსეთსა და აფხაზეთს შემეცილოს არავინ
და აღარ შფოთვარებდეს ენგური და არავი.

დავიღალე ფიქრებით, ასე სანამ ვიქნებით?!

1996წ. 15 თებერვალი

დედამიწა

დედაო მიწავ! სატკივარი არ დაგელია,
ქრის ბოროტება და აჭარბებს ყველა მოლოდინს,
სატანურ სულით ეფარება მზეს და ღელთანს
და კაცთა მოდგმას აღარ აცლის სათქმელს ბოლომდის.

დღეს ატომს პეშვით ისევ გაყრის გულზე მაცილი,
„გავეურებ სივრცეს - გამხმარ ტოტებს ავადმსხმოიარს“,
ვრცელ დარბაზებში კი ნებივრობს ჭკუით დაცლილი
და კლავიშებზე არეულად უკრავს როიალს.

მერიდიანად დაგისერა მკერდი ომებმა,
გაგვიწყრა ღმერთი და ცოდვები ღვარცოფად მიაქვს,
დაადეს პირი ბოროტების დიდმა ლომებმა
და უხვად მიაქვს შენი მადლი ქარსა და ნიავეს.

წერაქვით ვანგრევთ, ვანადგურებთ ნაშენებს ბევრჯერ,
ნაჯახით ხელში ტყვეს ვჩეხავთ და ძილს ვუფრთხობთ ნადირთ,
სულ ცოტა ფიქრობს მიწის გულზე, ხვალინდელ დღეზე,
ოღონდ ცვრიანი მწვადით შეხვდეს დღევანდელ ნადიმს.

როგორ იხაროს სალამანდრამ და ვაშლის ნერგმა,
ცოდვის ვულკანმა ამოხეთქა და ზეცა ტირის,
დაუდევრობის, უმეცრების წაგვლეკავს დელგმა
და ყოველივე აღიგება მიწისგან პირის.

გაუმაძღრები, რომ არ ეყოთ ეს მიწის გული,
ახლა მოვარეზე აშენებენ ვრცელ აგარაკებს
და ვინაც კერპად აღიარა ოქრო და ფული,
ვითომ „მამულის სიყვარული ალაპარაკებს“.

„დგას დედამიწა ყომარბაზის გაშლილ კარტივით“,
ზოგ-ზოგს ფორტუნის წყალობადა აბოლებს მხოლოდ
და მიწის გული, რომ კანკალებს ჩიტის ბარტყივით,
თუ არ მიხვდავთ დიდი წარღვნა მოგვიღებს ბოლოს.

ფუჭია ქვეყნად ყველა ჯურის ავლა-დიდება,
თუ არ ვიქნებით ფხიზელი და ძილშიც მღვიძარი,

მსოფლიო ხალხებს დღეს ცხოვრება მშვიდი სჭირდებათ, მიყვებით უფლის გზას, ჩვენი მხსნელი მხოლოდ ის არის.

მრუმე წარსული დაილექა შენს მაგარ მკერდზე, ახლა ლერწამად ამოსულა დრო გარდასული, ათასწლოვან ქვებს ჟამი ლოკავს თაკარა მზეზე, უაზრო ომებს ვეღარ ითვლის შენი წარსული.

და დგახარ ისევ გადამღილი ხელისგულივით, ამ ხელისგულზე რომ შეგვიწვა კვლავ ერბო-კვერცხი, და ჩვენ კი მაინც ყველაფერზე უმადურებმა, დავატრიალეთ დღეს ცოდვები ვუღკანურ ცეცხლით.

სამყაროს თავზე არ გვენახოს მზე გადაღლილი, არვის ეტიროს უსამშობლოდ დარჩენილ ბედზე, დავგმობთ სატანა ღვთისპირისგან გადავარდნილი, მშვიდად იბრუნოს დედამიწამ კვლავ მაგარ ღერძზე.

შეგონება

საშიშროებამ კონფლიქტების ქვეყნები მოვლო, დღეს როცა ყველას დაებადა შეკითხვა - რატომ? როდესაც ხალხებს დღეს მშვიდობა ასე სწყურიათ, ნეტავი რატომ ათამაშებს მსოფლიო ატომს.

ღმერთმა მონიშნა საცხოვრისად შენი ალაგი, რა გესაქმება ვარსკვლავებთან ანდა მთვარეზე, დედამიწაზე არის შენი ძვალშესალაგი, მოუარე და სხვა სამოთხეს ნუღარ დაექებ.

2008წ. 10 ივნისი

მივესალმები ყველა კაი ყმას

გოლიათური მთები მიზიდავს,
ზღვასთან დავიდგი ნისლის კარვები,
ამ მაღალ ზეცას ღრმას და უძიროს,
დილის გარიჟრაჟს მივესალმები.

მივესალმები ყველა კაი ყმას,
უიარაღოს, ვინც არ ძალადობს,
ვინც არ გაგყიდის ოცდაათ ვერცხლად,
დედა სამშობლოს ვინც არ ღალატობს.

ვინც ხელს გაუწვდის მოყვასს ცრემლიანს
და არ იზიდავს ოქროს კარვები,
ყველა ქართველის და ქრისტიანის
სულს უმამაცესს მივესალმები.

2009წ. 27 იანვარი

ქართველი ხარ ბიჭო?!
(ზოგ-ზოგებს)

როცა ჯიში ჯიშობს,
როცა ნიჭი ნიჭობს,
როცა ქალი ქალობს,
როცა ბიჭი ბიჭობს,
კითხვა არ არსებობს,
ქართველი ხარ ბიჭო.

ბრავო სიმონ, ბრავო!
სიტყვებით რომ გიჟობ,
დედა-ენას შენსას
ჩიქორთული გიჯობს.

მინარეთს და მეჩეთს,
მისი გზა აქვს, ნიჭობს,
შენს მიხედვე ტაძარს
და შენს რწმენას ბიჭო.

თუ ბარი არ ბარავს,
ნიჩაბი არ ნიჩბობს,
ვენახს ვიდაც გისხლავს,
მიწას ყიდი ვინძლო,
ქართულ სოფელს ახლა
ვინ მიხედოს ბიჭო?!

ჰერონის და ჰაშიშის
ძმაკაცურად იყოფთ,
გართობას და “ექსტაზს”,
არაფერი გიჯობთ.

ბილწსიტყვას რომ ხმარობ,
ვირის შვილი ვიყო,
შენს საკუთარ დედას,
რად აგინებ ბიჭო?!

ქალი ნაზად გეტრფის,
შენ კაცებზე ფიქრობ,
კარგად დაუფიქრდი,
გონს მოსულხარ ვინძლო.

ერის გამრავლებას
სინჯარაში ფიქრობ,
ო, ასეთი ნეტავ
რა სენი გჭირს ბიჭო?!

თუ ქალი არ ქალობს,
თუ ბიჭი არ ბიჭობს,
თუ ჯიში არ ჯიშობს,
თუ ნიჭი არ ნიჭობს,
ქართლის ჭირი კარზე
მოგდგომია ბიჭო!

რუსთაველს და თამარს,
დავითს პატივსაცემს,
ნუთუ იმათ მოსცხებ
სირცხვილს თავში საცემს.

ფიროსმანის ნახატს,
ქართულ ზვრებს და ბაღებს,
ქართულ ორნამენტებს,
ეკლესიის თაღებს.

ნუთუ შენში ახლა,
ღვთის რწმენა არ ნიჭობს
და შენს მშობელ დედას,
სხვისი დედა გიჯობს.
საქართველოს სულში,
ნუ აფურთხებ ბიჭო.

შენს მამულს და რწმენას,
ჰანგს ბუღბუღის სადარს,
გუმბათოვან თაღებს,
მიტოვებულ საყდარს,

ქართულ ზვრებს და ყანებს
შენს მიხედვ გიჯობს,
არ დაუთმო არვის
ცოცხალი ხარ ვინძლო.

მაშინ გეტყვი, მაშინ,
ქართველი ხარ, ბიჭო!

14 სექტემბერი, 2015წ.

ცოტნეობის დღესასწაული ნოჯიხევიში

წვიმს, ამ წვიმაში ბუჩქნარებში გალობს ბუღბუღი,
აქ, ნოჯიხევიში ცრემლს ვერ მაღაავს გული მღერადი,
ეროვნულ სულის დიდ სივრცეებს დანატრებული,
გაშლილ მინდორზე მიმაქროლებს ცოტნეს მერანი.

ხობი, ხიბულა, ნოჯიხევი ღრუბელს იფერებს,
დეღავს ეგრისი, დღე არ სუფევს თუმცა წყნარია,
და ჩოხოსნებმა ეგრისულად აქაც იმღერეს,
სადაც ქართველ ხალხს ბევრი მწუხრი გადუტანია.

მაფშალია და ტოროლები თითქოს კენესიან,
ხობის წყლის პირას ისევ ხარობს მწვანე ჯეჯილი,
მწვანე მინდორზე იქვე მაღლივ დგას ეკლესია,
ხობის დედათა მონასტერი – გულში შეჭრილი.

თითქოს ჩამესმის დიდებულთა ცხენის თქარუნი,
ცხენის ფლოქვების თქარა-თქური ღრუბლებს იცილებს,

აქ ცოტნეს სული შემოიჭრა ველზე ხმაურით,
თუმც ავდარია, მაგრამ მალე გადაიწვიმებს.

ეროვნულ სულის სიჩაუქით დელავს მამული,
ბედისწერის და უკვდავების ბრუნავს ბორბლები,
თავს ჯიდა ადგას კოლხური და მზე მეწამული,
ისევ ერთად ვართ - ჩვენი მთით და ჩვენი ორბებით.

აქ სიმღერები კოლხურ სულის ანაკვნესია,
როცა ერთად ვართ, რას დაგვაკლებს მტერი ვერანი,
ღვთიურ მაღლობზე ნოჯისევის დგას ეკლესია
და ოცნებებით მიმაქროლებს ცოტნეს მერანი.

ცოტნეს ქებლი ფოთში

შენ აიეტის მიწაზე დგახარ რიონთან ახლოს,
თითქოსდა, კოლხეთს გზას უნათებ, იმედს ანიჭებ...
ხილს გადაჰყურებ ამაყად და ფაზისში სახლობ
და ზღვის ნაპირზე მეგობართა უღებ კარიბჭეს.

ქართულო სისხლო, ქართველობა მკერდით დაისხენ,
დაღრეჯილ მონღოლს სიმამაცე შეშურდა შენი,
კვლავ ფარად დგახარ მამულში და ბრწყინვალეობ ისევ,
ძეგლს შეუდრეკეგლს მხარზე ლეგა არწივი გშვენის.

გაცქერი სივრცეს უსასრულოს განის და სივრძის,
ხმალშემართულო მამულისთვის, მდგარო ამაყად,
სიღარბაისლით კოლხურით და კოლხური სიბრძნით,
თავად ნოინმა და ჟამთასვლამ ვერ დაგამარცხა.

რიონის ნაპირს - ლელქაშებთან ათენებ ღამეს,
ანცი ტალღები ძველ ლეგენდებს უყვება ფაზისს
ჩუმი წუხილით ცაზე იწვის კოლხური მთვარე
და შენს ნათელ შუბლს ვაჟკაცობის ბეჭედი აზის.

ათასწლეული ვერ იშუშებს ცრემლს და იარას,
ზღაპრულ რაშივით გაფრენილა დღე გარდასული
და ცოტნეს სახით დღეს ფაზისში ძეგლი კი არა,
დგას უკვდავება, საქართველოს დიდი წარსული!

დღეს მატიანე გაშლის ფურცლებს სადარდიანოს,
საუკუნენი გაფრენილან ზღაპრული რაშით,
მაგრამ ოდიში ისევ მძლავრობს სადადიანო,
ნაღდ ქართველებში ცოტნეობას ვერავინ წაშლის!

ერი აფასებს კეთილ საქმეს, აწონილს მისხლივ,
ჰკითხეთ ჰკითხუროს, მოქანდაკეს, მწყემს და მეტყვევს,
სამაჩაბლოში, აფსაზეთში, დაღვრილი სისხლი,
ჩვენი ბიჭების ცოტნეობას თუ არ მეტყველებს.

ფაზის ქალაქში ცოტნეს ძეგლი, ეს ხელთუქმნელი,
დგას დასტურ იმის, ერთად დგომის რომ დადგა უამი,
და საქართველოს ეკლესიის ლოცვა-კურთხევით,
ღმერთმა გვიმრავლოს ცოტნეები, მარადჟამს, ამინ!

2012წ. 6 აგვისტო.

∴

თავზე არ დამდის ქონება,
არც უქონლობით ვიწვი,
ვიდრე თან მახლავს გონება,
ჩემთვის უცხოა იჭვი.

და ნუ ჩამითვლით ტრაბახად,
თუკი ხმამაღლა ვიტყვი,
ვარ ფრთაგაშლილი დაღლა და
მაქვს სიყვარულის ნიჭი.

ღმერთმა მაშოროს შური და
სავალი გზები მრუდი,
ყველა თაობა კარგია –
უთაობაა ცუდი.

2003წ. 8 ივნისი.

შენი დალოცვა მიყვარდა

(გუძღვნი ყველა ბებიას)

ჩემო ბავშვობის საყდარო, ღამაზად მოსაგონარო,
იმ ნეტარ დღეებს ვიხსენებ, მეტად ტკბილსა და საამოს,
ვერ შევძელ შენი ამოშლა მოგონებების კარვიდან,
კანფეტს რომ ამოიღებდი მეშვიდე ქვედაკაბიდან.

შენი დალოცვა მიყვარდა, თაფლივით რომ შემრგებია,
ძილის წინ როცა მეტყოდი შენ შემოგვევლოს ბებია,
შენი ზღაპრები მიყვარდა, შენი კომბლე და წიქარა,
შენი დამჭკნარი ხელებით, ათრთოლებული გიტარა.

ტაძრის გუმბათის სიდიდე, ჩვენი წარსული იცოდი,
სალოცავებთან იდექი, კელაპტარივით იწვოდი,
იმ დარაიას თავშალში თავს იმაღლავდი მორცხვად,
თმებდათოვლილო სიწმინდით უფლის ნათელი გმოსავდა.

თხილის გულს ყველას უყოფდი, ცხრა ძმას და ცხრა დას ყოფნიდა,
ერთხელ არ დაგიკნესია ამ წუთისოფლის ყოფითა,
ახლა ვიგონებ იმ საათს, ახლა ვიგონებ იმ წამებს,
შენთან პირჯვარს რომ ვიწვრდი - ღეთის სიყვარული ვისწავლე.

შვილიშვილებზე ზრუნვაში სიცოცხლის დღენი განლიე,
საფლავს წითელ კვერცხს გიგორებ, შესანდობარიც დავლიე,
ვერ შევძელ შენი ამოშლა, მოგონებების კარვიდან,
კანფეტს რომ ამოაძვრენდი მეშვიდე ქვედაკაბიდან.

ბევრი ნუგბარი ვიგემე, ბევრი ტკბილი და მწარეცა,
მაგრამ ის სიტკბო და გემო დრომ ვერაფრით ვერ წარეცხა,
ყველა პატარას დავლოცავ, დავლოცავ ყველა ბებიას,
შვილიშვილებზე ზრუნვაში თმები რომ გათეთრებია.

20 სექტემბერი, 2015წ

სვეტიცხოველი

იმზირებიან ლურჯი მთები იდუმალებით,
ხელს იხრდილებენ ცის ტატნობზე, გაჰყურებენ გზებს,
გადაიშალა ჩემს წინ ახლა ლაღი მირაჟი,
თვალს ვეღარ ვტაცებ ღიხის მთების ნაამბორებ მზეს.

ცა გადაშლიდა ფიროსმანის ლურჯი ფერებით,
აქ მზისფერებად დახატულა ირგვლივ ყოველი,
გუმბათის თავზე აელვარდა ვარსკვლავთა დასი,
მთის მწვერვალებთან დგას ამაყი სვეტიცხოველი.

ნეკერჩხლის ტოტებს მოანგრევდა ლაღი ირემი,
არაგვზე ნაზი აღუჩები ჰყვოდნენ თეთრად,
მოაჭენებდა საუკუნეს მეფე გიორგი -
- დიდი მესია საქართველოს და გულის ფეთქვა.

გარდასულ ჟამის არმურიდან დრო ყალყზე დგება,
წვეტიან თაღებს ანანავებს, ხან ქრება წამით,
თითის წვერებზე დგას ეპოქა, გარდასულ დღეთა,
ლამაზ ფრესკებში საუკუნის უთქმელი ჩქამით.

ოი, მამულო ეს ჭრილობა დამყვება მარად,
დრომ ვერ შემუსრა საქართველოს დარდი ყოველი,
„მე დღესაც მზარავს არსაკიძის მოჭრილი მკლავი,
მაგრამ მამშვიდებს სიამაყე სვეტიცხოველის.“

2007 წ. 7 თებერვალი

შენი მამული გერჩივნოს ყველას

შენ ჩემო ძმაო, შვილო და დაო,
ერთუროთზე ხელი აღვმართეთ ახლაც,
მიტომ დაგკარგეთ რიწა და ტაო,
კუჭს რომ ვაყენებთ მამულზე მაღლა.

ახლაც რომ იდგეს დიდგოროთან ჯარი,
ხმალაღესილი მტერს რომ მისდევდა,
შენ არ გაულო მტერს ციხის კარი,
არ დაგაბრმავოს კერძო მიზნებმა!

მამულზე ზრუნვით ფერხულში ჩაბმულს,
საქმენი შენი გამოგეჩინოს,
სხვის დედინაცვალს ოქროში ჩაფლულს,
შენი ღარიბი დედა გერჩივნოს.

შენი მამული გერჩივნოს ყველას,
დეღვა - რიონის, ტალღა - ენგურის,
მამულისათვის გაიჭერ ველად
და დარჩი მარად მისი ერთგული.

10 მარტი, 2009წ.

ოქროს საწმისი

რამდენი ვაკე, რამდენი მდელო, არც დასასრული, არც დასაწყისი, არ უნდა ბოლო უაზრო ბრძოლებს, ისე მოგვტაცეს ოქროს საწმისი, ისე მოგვტაცეს კოლხი მედეა - ჩვენი გრძნეული ღამაზი ცირა, კოლხური მიწა ცოდვით იწვოდა, ღრუბლის ცრემლები ცვიოდა ციდან.

ისე ბორგავდა ცეცხლის ხარები, მათი ბღაგილი ზეცას წვედებოდა, გულს უხეთქავდა მეფე აიეტს შვილი უჩინრად რომ უქრებოდა, მზემ წამწამები დაბლა დახარა, არგონავტებმა თითქოს შეიპყრეს, როგორც ქალწული ქალი შავთვალა, გაიტაცეს და მერე ხელი ჰკრეს.

ზეცა არ ჰყავდა სიცოცხლის მცველად, უცხო მხარეში ცოცხლად აწამეს, შვილები თვალწინ დაუხოცეს და მკვლელობაშიც ცილი დასწამეს. ნამგალა მთვარე მიდამოს ზვერაგს და გარინდულა ირგვლივ ყოველი, წარსულზე ფიქრებს თავს ვერ დავაღწევ, რადგან ვარ ერთი უდაბნოელი.

მას შემდეგ უკვე დიდი ხანია, დიდი ხანია მზე ვარდებს კეცავს, მადლობა უფალს, მზეო მარიამ, ისევ გუგუნებს კოლხური ზეცა. ქრებოდა ბევრი ალბათ უკვალოდ, ქრებოდა ფიქრი, ღალი ოცნება, და მე ისეთი ჭრილობა დამაქვს, არ უწერია მას შესორცება.

17 მაისი, 2007წ.

ხერხი ჯობია ყოველთვის ღონეს
“ნუ ეძაღები წყაღდიდსა, უნდა ეძებდე ფონებსო,
ხერხი ჯობია ღონესა თუ კაცი მოიგონებსო”

ხალხური

„არ გავცდენილვართ მერიდიანებს,
ამ დედამიწის სიგრძე-განედებს”,
მტერი მოცოცავს მავთულხლართებით,
ჩვენს მიწა-წყალს რომ აღარ გვანებებს.

რა არ გადაგვხვდა, სად არ ვიომეთ,
მტერი ფეხდაფეხ დაგვდევედა ყველგან,
სულ პატარა ვართ, გულის ოდენა,
გული ხარივით დიდი გვაქვს ყველას.

ქართულ ზღაპრებში ყოველთვის ჭრიდა,
ჭკუა, ხერხი და ღონე,
ხერხი ჯობნიდა ყოველთვის ღონეს,
კაცი რომ მოიგონებს.

ნაცარქექიას ხმამ შეძრა მთები,
გადაუარა ხევებს,
ჭყინტი ყველით და გუდა ნაცარით
ბღღვირი აღინა დევებს.

როგორც ზღაპრებში ახლაც დევებთან,
ისევ ხერხი თუ გაჭრის,
ერთუერთის ლანძღვას არა აქვს ახლა
არავითარი აზრი.

ჰოდა კვლავ ქართულ სიბრძნეს მოვუხმოთ,
ასე აჯობებს ვგონებ,

ხერხი და სიბრძნე ჯობია ღონეს,
თუ კაცი მოიგონებს.
გენეტიკური კოდით მოვსულვართ,
მამულზე ფიქრი გვმართებს,
მჯერა, რომ ისევ შეკრავს ირას
ლადი არწივის მართვე.

2015წ. 7 ივლისი

ეს ხელები უმკაფველთ კართულ მიწას!

აქ ყველაფერს ღვთის ხელი რომ ურევია,
ბოროტებას სიცოცხლესთან რა წილი აქვს,
მიდი ყვავილს ეწურნულე სიყვარულით,
ის ხომ შენი სულის წმინდა ნაწილია.

ბუნებაში ხესაცა აქვს სიხარული,
ყვავილობს და როცა ისხამს ნაყოფს მწიფეს,
დედამიწას მოივლიდა საყვედურით,
სიარული რომ შეეძლოს დღეს ხმელ წიფელს.

ჩიტბატონა დაჰკანკალებს თავის ბუდეს,
ბაღჩა-ბაღში ჭიადუებს მუსრს რომ ავლებს,
დედობრივი სიყვარული გულში უდევთ,
სიკეთით რომ გადაარჩენს შთამომავლებს.

ტყე გაუჩხეხეთ, არ დავტოვეთ საბინადრო,
შორიახლო მხოლოდ მგლების ყმუილია,
ცოტა დარჩა შვლებებისა და ირმის გუნდი,
იგი მგლებმა გაწყვიტესო – ტყუილია.

გარეული ფუტკარიც კი აღარ ბუდობს,
ძლივსღა ჩანან ყვავილები მოლეული,
მურა დათვი ტყეში აღარ დაბაჯბაჯებს,
სადღა არის ფუტკრის ტკბილი გოლეული?!

ახლა ჩვენში ხოხბის ყელი არ ეღვარებს,
კოლხიდაში სილამაზით აფრენილი,
მონადირემ თოფის ღულა მიუშვირა,
სიბოროტით და ტყვიებით დატენილი.

ეს ხელები შევაშველოთ ქართულ მიწას,
უნდა შევძლოთ ბოროტების კვლავ აკრძალვა,
ვაღიაროთ ნაკრძალებად ტყე და მდელო,
განვაცხადოთ საქართველო სრულ ნაკრძალად.

გადარჩება კურთხეული მიწა-წყალი,
ეს ლამაზი მინდორ-ველი და ხეები,
მოვეფეროთ ყველა ხეს და ყველა ყვავილს,
შევაშველოთ კვლავ ნაჯაფარი ხელები.

∴

ო, როგორ მიყვარს მთაზე,
ტანაშოლტილი ნაძვი,
ლამაზ გვირილებს ირგვლივ,
ყვითელ გულზე რომ აწვიმს.

ო, როგორ მიყვარს ივლისს,
ლადი შრიალი ტყეთა,
როცა ჩურჩული ისმის
ლამაზ ტანაყრილ ხეთა.

როცა ქორბუდა ქარაფს,
თავის გულისწორს ეძებს
და თეთრად ცხვრისა ფარა
გადაპენტილა მზეზე.

განა ინატრებს კაცი
მასზე უკეთეს სამზერს?
მამულო შენი მწყემსი,
რომ გველებოდეს თავზე.

2003წ. 7 სექტემბერი

საქართველო რომ ჰქვია

მზე რომ ამოდის სისხამ
და მზე რომ ჩადის გვიან,
მინდვრის ყვავილთა ფშვინვას,
ფოთლებზე ნამის კრიალს.

ჭაღად ხასხასა ბაღახს,
ხეზე ჩიტების ფრთხიალს,
ღიხის მთებიდან ჩუმაღ
შემოპარებულ ნიაღს.

გზაზე ანკარას წყაროს,
ნაკადულების ჩხრიალს,
მთებზე გადმომსკდარს ზვაგად,
ქათქათა თოვლის ხრიალს.

ტბაში კალმახის დგაფუნს,
ხმელეთზე ხეთა შრიალს,
ენას ბუღბუღლის სადარს,
ნეტარს, საამო ხმიანს.

მგზავრი ურმულს რომ იტყვის,
კორდს რომ გაივლის ტყიანს,
ბრძენი გლეხკაცის აზრებს,
გონიერსა და ჭკვიანს.

ციცინათელას კრთომას,
სოფლად ურმების ჭრიალს,
ულაყზე მჯდომარ მხედარს,
მკერდს რომ შეუშვერს ტყვიას.

წკნელივით მოქნილ გოგოს,
აღერსით თვალდასეტყვილს,
ვაჟი წყაროსთან რიხით,
გენაცვალეს რომ ეტყვის.

ქართული ლხინის ეშხს და
ცეცხლზე მწვადების ტრიალს,
სიძეს ღახტივით მოქნილს,
პატარძლის კაბის შრიალს.

აღგეთის ლეკვებს მგლისას,
კაი ყმას მუდამ მტრიანს,
ბაღში დახუნძლულ ვაშლებს
და ვაზის მტევნებს ცვრიანს.

კლდის ქიმზე შემდგარ დილას,
მზისა და მთვარის ტრიალს,
ტყეში ნუკრების კუნტრუმს,
ბილიკებზე რომ ხტიან.

ქრისტეს სიყვარულს ქვეყნად,
მამულს, ენას და რწმენას,
ქართული სიტყვის მადლს და
ღამაზ მზის სხივთა ფენას.

ვარდის ბუჩქებზე შემჯდარ
ნაზი ბუღბუღლის ტიას,
ყველა სიცოცხლეს ღამაზს,
საქართველო რომ ჰქვია.

2000წ. 14 აგვისტო

გუბაჯ

(554 წელს ბიზანტიელებმა ხობის წყლის პირას მუხანათურად მოკლეს ეგრისის მეფე გუბაჯ II. ტყემლის ყვავილებში გუბაჯი თავისი გარდაცვლილი პატარა ბიჭის სულს ხედავდა, რომელიც ანგელოზად ესახებოდა).

(ლევან სანიკიძე)

შენს სულს ხობის წყლის პირას,
მაფშალია პატრონობს,
სამარეშიც მამულზე
ნაღვლობ მეფევე, ბატონო!

მგლოვიარე თილისმა,
გეცვა შავი პერანგი,
უქარქაშო ხალიბურს
ატარებდი წელამდე.

შვილმკვდარ ხელმწიფეს სევდით,
დანა პირს არ გიხსნიდა,
გველის პერანგი იყო,
შენი ჯადო-თილისმა.

შავი კვართით გლოვობდა
შენი სული ეული,
ოდრიკალად ელავდა,
უაბჯარო სხეული.

ნეტარებით ოხრავდა,
მიწა ხარის ჩლიქებით,
ყანას ხნავდი ობლების,
შუბლზე ოფლის დინებით.

გრძნობდი ტყემლის ყვავილში,
იღვიძებდა ბუნება,
პატარა უფლისწულის
სულის აბუღბუღება.

მაფშალია ღაზეთში,
სევდიანად გალობდა,
მტრებთან ხმალთაკვეთაში
ის თილისმა გწყალობდა.

„მრუმედ მომხედა მზემან
და გამექცა სიკვდილი“,
მეფევე კაეშნიანო,
რომ იტყოდი სიცილით.

ვერ დაგძლია სპარსელმა,
ვერცა ბიზანტიელმა,
მტერთან შენმა პირბასრმა
ხალიბურმა იელვა.

ბრძოლის ველზე ევინა
მტრები დახოცილები,
ეგრისს უნდა ელხინა
ხანა აღორძინების.

მაგრამ შავი იღბალი,
ზენარქენი ხმალისა,
ავად უელვარებდა
ბრძოლით ნაცად ღაზიკას.

თეთრ ტყემლებში გიხმობდა
უფლისწულის ძახილი,
მტრებმა უიაბჯაროს
ზურგში ჩავცეს მახვილი.

შიშველია ხელმწიფე,
სობის წყალში ბანაობს,
აი ახლა დასცადოს
უთილისმოდ ძალაო.

სისინებლა ასპიტი
პირზე შხამის დანთხევით,
რომ ჩაეგდოთ თილისმა
ტყემლის ტოტის დაქნევით.

მთვარეს შესცივნებოდა
და მზეც კრთოდა სოველი,
ხვინა-ხვინა ვალსკვლავნი
კრთოდნენ მომსწრე ყოველის.

ბიზანტიელ „საჭურისთ“
ზურგს რომ გცემდნენ იარაღს,
მათ მიწაზე ცოდვების
წარღვნამ გადაიარა.

მამულისთვის ბრძოლაში
ანთებულო მინდიავ,
ბევრჯერ მტრების ჯინაზე
თავი გადაგიდვია.

გაზაფხული მოვიდა,
უფლისწულის მირონით,
ფეთქავს თეთრი ტყემლები
– შენი აპეირონი.

კოლხეთში ისევ რიონობს რიონი,
სობისწყალს ვერ დააშრობს ხვატი,

ქართველთა სულებში ცოტნეა, თამარი,
ფარნავაზ, გუბაზ და რატი.

ვერასდროს ჩაქრება სული ეგრისული,
სული ამადლებული გუმბათს,
ხოხობი ინავარდებს ხობში და ფაზისში,
თბილისშიც ჩაფრინდება გუბაზ.

დილა გათენდება ლაზურ-ეგრისული,
პონტოს ზღვა დაიოკებს ტალღას,
ისევ გაიშლება თეთრი ტყემლები და
ორბი აფრინდება მაღლა.

2015 წ. 27 აპრილი

თბილისი

შენს მკერდს ვკოცნი თავნებას და ფიქრიანს.
შემოჯარულს ქარაფიან კალთებით,
შენს მთაწმინდას, სევდიანს და ნისლიანს,
მწუხრის ბინდის რომ შეუკრავს თასმები.

მთაწმინდაზე რა ლამაზად შეგფერის,
ცისარტყელას ცაზე მოვარაყება,
მზის და ვაზის საქორწილო ელფერი,
ვარსკვლავები რომ უსხედან მაყრებად,

ო, რამდენი წაილეკა სიშორე,
გწვავდა ცეცხლი უბედობის, ქილიკის,

შენზე დარდი ვერა, ვერ მოვიშორე,
გზის დასავალ ძნელბედობის ბილიკით.

პორიზონტზე ტყეთა დაღვრილ დაღალეებს,
მდუმარ ლოდებს თავისი აქვთ საუფლო,
მე მერმისზე ფიქრი უფრო მავალეებს,
მივიდე და ქვებსაც გავესაუბრო.

ხობის ფრთაზე დაილექა წარსული
და შამქორი არ მშორდება თავიდან,
ის უზნეო რუქნადინი ავსული,
თამარ მეფის ქოშის წვერად არ ღირდა.

გოლგოთაზე ვაზის ჯვარით მოსულხარ,
ქართველ სპათა მხარ-მკლავებით ძლიერით,
პასუხს სცემდი მოღალატეს, მომხდურს და
გამშვენებდა ქართლის დედის იერი.

თეთრ ულაყზე მიმაქროლებს წარსული,
შენს მოშურნეს ეშმამ უმუხანათოს,
როგორც მუდამ, ახლაც ღმერთი გიშველის,
ქრისტეს რჯული – სუფთა და უღალატო.

2000წ. 7 აგვისტო.

დილა სოფლის ეზოში

ირიურაუა, ბაღნარში
ფარვანები ფრიალებს,
და ფუტკარიც ყვავილთან
ცლის ნექტარის ფიალებს.

გლეხკაცის გასახარად,
პურის ყანა შრიალებს,
თივის ზვინთან მურადა
ყეფს და კუდს ატრიალებს.

მზენადგრილი რძის ბაღასს
ნიკორა აშრიალებს,
მიდი წაბლა, იარე!
მიდი ნიშა, იარე!

თქვენს მეტი ვინ უშველის
გლეხი კაცის იარებს,
გამრავლდით, მოუტანეთ
- სოფელს მეტი სიამე.

ყანის ბოლოს ყაყაჩო,
წითლად ისე ბრიალებს,
ცაზე ბინდი გამქრალა
და ტოროლა წკრიალებს.

დაცარიელდა სოფელი

საით წასულხარ ვაჟაუ,
ლუკმისა საშოვნელადა,
ეგ ნაფერები ღურჯაი,
რად გაგიშვია ველადა.

არხოტის მთაზე ასულა,
ნისლი ფიქრებით მტირალი,
დაწვებს ცრემლჩამამდინარე
ტირის კლდეები ტიალი.

ჭიუხებს ტირის პირიმზე,
ფრთებს ველარა შლის ძერაი,
შენ გელოდება, მარტვილობს
გაციებული კერაი.
დაცარიელდა სოფელი,
ქალაქში გარბის ყველაი.

მარილს ვინ აჭმევს ფურ-ირემს,
ცრემლით განბანე ყველაი,
ნადვლიან დღეებს მასპინძლობს,
შენი მთანი და ლელაი.
ვინ უპატრონოს სოფელსა,
თუ კი დატოვებს ყველაი.

30 ივლისი, 2008წ.

ო! უძველესო დიდებაჲ ქართლის!

ჭადრების ძირში ვიჯექ ნაპირთან,
რიონი ფიქრებს უხვად მახვევდა,
კოლხურ კოშკისკენ გამექცა თვალი,
უძველეს ფაზისს გადამახედა.

დაღონებულა არესის ჭალა,
„ოქროს ვერძი“ რომ არ აფრქვევს სხივებს,
დაჰკარგვიათო მზის ხარებს ძალა,
და ვარსკვლავებიც აღარ ციმციმებს.

განათლებული ფაზის ქალაქი,
ძველებურად რომ აღარ ბრწყინდება,
ნეტავ რად ჩაქრა სიბრძნის ლამპარი,
სად გაქრა ძველი კოლხთა დიდება?!

ო, უძველესო დიდებაჲ ქართლის,
ვით წყაროს წყალი ისე მინდები,
ო, უძველესო აკადემიაჲ,
ფაზისში როდის აღორძინდები?

თავს ვინუგეშებ და აღარ ვიცი,
რომელი წუთი მომიტანს შვებას,
როდესაც ტაძრის დარეკავს ზარი,
ისევ მივევები განგების ნებას.

უცხო ტომების შურს ნუ გავივლებთ,
ღალატს ნუ გავდებთ გზად და ხიდებად,
აიეტის და დიდი ფარტახის
კოლხური სიბრძნე ისევ გვჭირდება.

ისევ კოლხური ავწიოთ თასი
და უძველესი ვჭექოთ დიდება.

2005წ. 10 მაისი.

**სხვა უკეთესი არ არსებობს
სახელი წმინდა**

ამ საახალწლოდ სიტყვა კეთილი ვაბრუნო მინდა,
სხვა უკეთესი არ არსებობს სახელი წმინდა.
ვაბრუნებ:

კეთილ-ი იყოს შენი ფეხი ახალო წელო!
კეთილ-მა საქმემ დაგამშვენოს და დაგაბეროს,

კეთილ-ს მიენდე, ბოროტებას ჩაეც ღახვარი,
დე აილაგმოს ქვეყნად ყველა ჯურის მზაკვარი.

თუმც ზოგ საქმოსანს ნიდაბი აქვს მხოლოდ **კეთილ-ის**
და უსწავლია თაღლითობის ცრუ გაკეთილი,

საქმით **კეთილ-ით** ჩაიწურა ეს წელიწადიც
ქარს გავატანეთ სატკივარი და ძველი დარდი.

მომავლის გეჯერა და დღეს ვამბობთ გულლიად სათქმელს,
ოღონდ **კეთილ-ად** დაგვირგვინდეს მშვიდობის საქმე,

სხვა არა გვინდა, ლურჯო ცაო, **კეთილ-ო** მიწავ,
მშვიდად იბრუნოს თავის ღერძზე აწ დედამიწამ!

1998წ. 23 დეკემბერი

ნეტავი რას ვიპყრობთ?!

ბახ! ბუხ! – გაისმა ბათქა-ბუთქი,
მეგონა შემომესია თურქი,
როდესაც გონზე მოვედი,
გასაკვირველი ვნახე,
თურმე ნუ იტყვიოთ – იარაღს
ქართველი ესვრის ქართველს.

დავლაშქრეთ სენაკი, აბაშა, ზუგდიდი,
დავიპყრეთ ხობი და ურთა,
ახლა ზენიტზე დგას არტილერია
და სამტრედიას ურტყამს.

ნეტავი რას ვიპყრობთ,
რომსა თუ კართაგენს,
ან ეთიოპიას ერთად?!
ისევ ჩვენს ქალაქებს,
სოფლებს და ნასოფლარს,
ბევრჯერ შერკინებულს მტერთან.

სისხლის წვეთები ათოვდა დიდგორს,
მედგრად ვიდექით ერთად,
ხელი-ხელ, ხმალი-ხმალ, გული-გულ,
გადაგვარჩინა ღმერთმა.

ბახ! ბუხ! – გაისმა ბათქა-ბუთქი,
შიშისგან დარაბებს ვკეტავ,
ომია, ამ ომში გამარჯვებული
რომელი მხარეა ნეტავ?!

არავინ, არავინ, ტვინი აგვევრია,
გულის გასახარად მტერთა!

1992წ. 4 მარტი.

ქართლო ჩემო!

სისხლი გინდა ქართლო ჩემო?
გულზე დაგეპკურები,
თვალნი გინდა? შენი იყოს
ცრემლით დანაპკურები.

მე ყელამდე ჩაფლული ვარ,
შენი მტკივა იარა,
გული გინდა? აჰა ისიც,
შენი იყოს მთლიანად.

შენი მიწის ნაფლეთი ვარ,
შენი ერთი წერტილი,
შენს მიწაში ვიყო ოღონდ,
დამშრალი, დაწრეტილი.

არას ვნადვლობ ოღონდაც შენ
არ გტკიოდეს იარა,
სხვას თმის ერთ ღერს აღარ მივცემ,
მე შენი ვარ მთლიანად.

სისხლი გინდა ქართლო ჩემო?
გულზე დაგეპკურები.
თვალნი გინდა შენი იყოს
ცრემლით დანაპკურები.

გული გინდა? აჰა ისიც,
შენი იყოს მთლიანად,
ოღონდ შენი, ოღონდ შენი
არ მტკიოდეს იარა!

ოღონდაც შენ გაიხარე
ბარიანად, მთლიანად!

2009წ. 7 მარტი.

უქართველებოდ წამიც არ მინდა!

საქართველო ქართველებით მინდა,
ბარით, ველითა და მთით,
მათი გაღეწილი კალო მინდა,
თავთავებითა და ძნით.

ქარაფზე შემდგარი ჯიხვი მინდა,
ღრუბელს აწვდენილი რქით,
მე ცაზე ირას შეკვრა მინდა,
ამაყი არწივის ფრთით.

მთაზე დაფენილი გვირილები,
ჩანჩქერი კამკამა წყლით,
ჩემი ლამაზი მთა და ველი
მუდამ ნაფერები მზით.

ქართლში ქართული ქორწილი მინდა,
ლამაზი წყვილის ხიბლით,
ივერიელთა სიმრავლე მინდა,
ვერაგი მტრების ჯიბრით.

ხელის შეშველება ძლიერ მინდა,
გასაჭირში მყოფი ძმის,
ამაღლებული საქართველო
ხალხით - ბარისა და მთის.

მე დიადი ჰორიზონტი მინდა,
ჩემი მთვარისა და მზის,
ჭურის თავზე ქეიფი მინდა,
მარანში ბაბუას ხნის.

სიმებნიანი ჩონგური მინდა,
ლამაზი ქართული ხმით,
ღმერთო მშვიდობით მიმიყვანე
ტაძართან სავალი გზით:

უქართველებოდ წამიც არ მინდა
არცა ღამით, არცა დღით.

2002წ. 27 სექტემბერი.

რა მოგერიას

**"ნამუსიანად მქცეველი ქალი
არს მარგალიტი ძვირფასი თვალი"
/დ. გურამიშვილი/**

ქართველო ქალო! რა ვარამი გამოგივლია,
არ დაცემულხარ სახელოვან გზებით გივლია,

"ქართველის დედაო" უწინ მამულს სწირავდი შვილსა"
დღეს რა საწამლავეს, რა სამსალას უსინჯავ კბილსა.

რა ჭირს ვიმატებთ აღარ გვეოფნის დარდები ჩვენი,
რომ თანამგზავრად გავიხადოთ მრუშობის სენი.

თუ ლამაზ ქალად გალიარა სოფელმა ერთხმად,
"ლამაზად შვილის გამზრდელ დედას გსახავენ ღმერთად"

და არა მრუშებს, მეძაგებს და ფლიდებს,
თუნდ ვარსკვლავეთში ჩუქურთმებს თლიდეს.

ვაი! რომ ზოგი საროსკიპოს გახსნასაც ითხოვს,
ქართველთ ზნეობის წმინდა ტაძარს აშენებს თითქოს.

მკლავმოუდღელო! რამ დაგჯაბნა, ხატო ჭკვიანო,
შენით თავთავობს ეს სიცოცხლე, დუღს, მაჭრიანობს.

უფალმა ნუ ქნას დღეს ზნეობა რომ დაითაღხოს,
ისედაც ერთი მუჭანი ვართ თქვე კაი ხალხო!

განა არსებობს დღეს სიმღერა ნებისმიერი,
აკვანთან სამღერ იავნანას პანგზე ძლიერი.

მოთმენა უნდა დღეს ყოველგვარ ჭირსა და ვარამს,
მაგრამ მრუშობას? - არამც და არამც!

ლამაზო ქალო! ქართველი კაცის გულო და ერთავ!
ღმერთმა დაგლოცოს შენს საკუთარ ოჯახთან ერთად!

1998წ. 17 აპრილი

რიონდალეულები

მთაში ორბები ღაღობენ,
ბარად აფრინდნენ ხოსბები,
ზღვა სიყვარული დაგათრობს
ფაზისში როცა მოხვდები.

აქ გესაღმება ნიავი
კოლხური სიდარბაისლით,
აქ იანვარიც მაისობს,
სხვანაირია მაისიც.

ბობოქრობს კოლხური სული,
თავისუფლების სურვილით,
რიონის წყალი შეგვისვამს,
პეშვით მოგვიკლავს წყურვილი.

დედა რიონი წარსულზე
გვეჩურჩულებს ლიკლიკით,
მიმოქრის პონტოს ნიავი,
ჩვენი ერთგული შიკრიკი.

ოქროს საწმისის კვალზედა
სიბრძნეს მოვეუხმობთ ოდითგან,
ჩვენ რიონდალეული ვართ
და ფაზისიდან მოვდივართ.

2009წ. 10 ივლისი

დაე, მშვიდობა სუფევდეს ყველგან!
(ეკა ბესელიას)

გამჭოლი მზერა ჭკვიანი ქალის,
აელვარება პონტოს ზღვის ლურჯის,
ისევ დუდილი ძარღვებში სისხლის,
ფარნავაზ მეფის, თამარის, ქუჯის.

ჩვენთვის მთავარი არის მამული,
და არა ჩინი ვინმე მმართველის,
წყალს წაუღია ბროლის კოშკები,
თუ არ იხარებს გულით ქართველი.

ჩვენთან მოხვედი ოქტომბრის თვეში,
როცა მაჭარი დუღდება ღვინოდ,
როცა ხვავდება სიმინდის ტარო,
როცა გლეხს უნდა სულ იდიდინოს.

შენს გვერდით მუდამ სიკეთე სუფევს
და ბოროტება ვერაფრით ხარობს,
ციხის კედლებთან გუშაგად დგახარ,
რომ არ ჩააგდონ ტუსადი ხაროს.

დღეს ისევ ჩვენთან ტაძარში მოხველ
და გეფერება კოლხური ქარი,
შენ ის ქალი ხარ, საქართველოზე
ვინაც ლოცულობს მუხლებზე მდგარი.

დაე, მშვიდობა სუფევდეს ყველგან,
არ იღებოდეს ციხის კარები,
თავს დაგვნათოდეს უფლის ნათელი,
ვთბებოდეთ მზით და გამოდარებით.
დაე, ხარობდეს ქართველი კაცი,

ქართული სულით ნაპატივები,
შრომით და გარჯით გაქონდეს ლელო,
არ იყოს შიში დაპატიმრების.

მე ახლა მინდა საქართველოში,
რომ არ ვხედავდე თვალებს დარდიანს,
იბადებოდეს ალგეთს ლეკვები,
ვსვამდეთ ოჯახეშს ბაგემადლიანს.

გვჯერა, რომ მალე ჩამოვიშორებთ
ლენცოფას, ლაფს და შხამიან ეკალს,
რომ ჩავვისახე იმედი ხვალის,
როგორ არ გითხრათ მადლობა ეკა?!

კოლხელო ქალო, თვალებხატულა!
დღეს რომ გარჯილხარ ასე ძალიან,
მამულისათვის თესავ სიკეთეს
და თუ გვიყვარხარ შენი ბრადია.

2013წ. 8 მარტი.

ლხინი რესტორან „ოაზისში“
(საშუალო სკოლის დამთავრების ორმოცდაათი
წლისთავის აღსანიშნავად)

აუ, რესტორან „ოაზისს“ ჩამოფარვია ღრუბლები,
გარეთ წვიმს კოკისპირულად, ტანზე გვასხია ბურძღლები,
თითქოს ჩვიდმეტი წლისა ვარ, ბავშვივით უნდა ვიცვლქო,
მინდა წვიმაში გავვარდე, ვიხარხარო და ვიცეკვო.

ასკინკილათი ვიბტუნო, სულ აღარ ვწონი ნაბიჯებს,
თუნდაც ეს ჩემი ცვლქობა სიცოცხლის ფასად დამიჯდეს,
მიყვარხართ, გამაძლებინეთ მე თქვენი სანახავითა,
ჩემო ჭაღარა ბავშვებო, ამდენს მე როგორ ავიტან.

ჰე, ღმერთო! შენ შემარჩინე ეს ყმაწვილური სიგიჟე,
უნდა გაუძლო სიხარულს სანამდე გული მიმიშვებს,
უფალ თამადას ვუსმენდი, სიტყვებს ისე რომ ძერწავდა,
რიონის პირა რესტორანს ააცეკვებდა ლერწამთან.

ვინ დაანათლა ნეტავი ეს ნიჭი უღიადესი,
მზის სხივებით რომ გავგხვია მან სიყვარულის ბადეში,
სიცოცხლე ჩვენგან წასული გოგო-ბიჭების ბედისა,
შესანდობარი კი არა სავსე ცრემლები შეისვა.

მეწყერიც რომ ყოფილიყო, მიწა გულისპირ შესხნილი,
ილეწებოდა ღვარცოფი გალაქტიონის ლექსივით,
ჰე, დიონისე ხმაურობს, უნდა შეასკდეს აღუჩებს,

მაგარი გოგო ვიქნები ამ სიყვარულს რომ გადვურჩე.

ფოთურად წვიმს და ფოთური ქარი გვიწეწავს დაღალებს,
დაე, ისმოდეს სუყველგან კოლხური ჰარი-ჰარაღე!
დმერთო, გამრავლდეს ღხინი და ქართული ჯიში
გამრავლდეს
და ნუ გამოლევ ამქვეყნად კოლხელ ვაჟკაცთა თამაღებს.

ჩემო ჭადარა ბავშვებო, მინდა რომ დიდხანს გიხილოთ,
ორმოცდაათი ცოტაა, კიდევ ასოცი ვიღხინოთ,
გზებზე და გზა-ბილიკებზე ბევრი გვაქვს სახეტილო,
სიბერე არ გამაგონოთ, შორს ჩვენგან ოხერ-ტილო!

სულ სიყვარულით ვიქნებით, გულს ნუ გაიტეხთ დარღითა,
ჩვენ ისევ ჩვიდმეტისა ვართ, გულმა სიბერე დაფლითა!

2010წ. 12 ნოემბერი.

სამაია მტრედების

საოცარი რამ ვნახე თბილისში - ნუგზარ ბრეგვაძის საკარმიდამო ნაკვეთზე: ღამაზი ბაღი, ნაირფერი ყვავილებით სპარსულ ხალიჩასავით აჭრელებული, იქვე მწვანე ხასხასა ბალახზე ბელურები ჟივჯივებდნენ, სახლის ფანჯარასთან შემოფრენილი სამი მტრედი ისე გათამამდა, უშიშრად დაიწყეს კენკვა, მაღიანად კენკავდნენ ფეტვისა თუ ხორბლის მარცვლებს. იქვე პანტერასავით შავი ფისო სახელად მიკი, პრინცივით იჯდა, ღამაზი მწვანე-ისრიმისფერი თვალებით.

შეეცბი, მეგონა იგი ვეფხვის ნახტომს გააკეთებდა და დააცხრებოდა დაუპატიჟებელ ფრინველებს და პოი საოცრებავ! ფისოს არა თუ ნახტომი, ნაბიჯიც არ გადაუდგამს მტრედებისკენ. ის კი არა მომეჩვენა თითქოს დარბაისლურად მიესალმა კიდეც. ეზოში ერთგულ დარაჯივით იდგა მონადირე ძაღლი პოინტერის ჯიშის - ცაგო. მტრედები, ფისო - მიკი, ძაღლი - ცაგო და ქალი ერთად მიირთმევდნენ ვახშამს. სამოთხეში მეგონა თავი. თვალი ვერ გაეუსწორე გული იმნაძეს ამის შემხედვარემ, მიდი, გაუძელი და ლექსი არ დაწერო.

ეს სამაია მტრედების
და ფრინველების გუნდი,
იქვე ზის ფისო - პრინცი,
ჩაცუცქულა უცდის.

უცდის ხელს როდის შეავლებს,
ნაზი და სათნო ქალი
და მე ამ ამბის შემყურე
ვარ გაცვებით მთვრალი.

ეს სიყვარული წრფელი,
გადამდებია ძლიერ,
რა გამაკვირვებს აწი,
ქალს გამოცდილს და ხნიერს.

ასეთი სითბო უხვი
ყველას თანაბრად ათბობს,
მეზობლებსა და ბავშვებს
მიტომ უყვარხარ კარგო.

დგას ეკლესია ფერდობს,
ირგვლივ ნათელის მფენი,
ყველა სულდგმული შენგან
მხოლოდ სიკეთეს ელის.

ფანჯარასთან და სახელშიც,
ღუღუნის გააქვთ მტრედებს,
ფისო რომ უცქერს ლაღად
და შენი მოიმედე.

შემოგციცინებს თვალში,
გარეთ ფრინველთა გუნდი,
ძაღლიც კი არ ყეფს ავად,
შენს მოფერებას უცდის.

გული, ამდენი სითბო
ნეტავ საიდან გერგო?!
კმაყოფილებით ციდან
გიღიმის ღიზა ბებო!

2014წ. აგვისტო

∴

ხელგაშლილობა მოგედგამს ოდითგან,
ყველას გაუღეთ გულის ჭიშკარი,
მოყვრად მოსული მტერი ყოფილა,
გუფს რომ დაგვასო ბასრი ისარი.

სტუმართმოყვრობა მამა-პაპათა
- არის წესი და არის ზდილობა,
მაგრამ ბოროტად გამოიყენეს,
ჩვენი ზედმეტი ხელგაშლილობა.

რაც ჩვენი იყო მისად ჩათვალეს,
ბევრმა ურჯულომ, ბევრმა არმიამ,
ჩვენში მოყვრულად მოსულმა მტერმა
ქვეყნის საზღვრები არივ-დარია.

რაც გვჭირს ჩვენი გვჭირს, სხვას ნუ ვაბრალებთ,
ჩვენი სენია, ჩვენი ჭრილობა,
აღერსით გვინგრევს ახლა სალოცავს,
ჩვენი ქართული ხელგაშლილობა.

ნუ დალონდები **(კიდევ ერთი საბედისწერო რიცხვი)**

ქართველ ხალხს ოდითგანვე საყვარელი და გამორჩეული სახელები ჰქონდა კაცთა, ციხე-კოშკთა, ტაძართა, ხეთა, ციურ სხეულთა და თქვენ წარმოდგინეთ რიცხვთა სახელიც გამორჩეული და სააღერსო ჰქონია თურმე: ცხრა ძმა, ცხრა მთა, ცხრა ანგელოზი, ცხრა წყარო, ცხრათვალა მზე.

თუ ვინმეს უნებლიედ ან უდანაშაულოდ დასჯიდნენ, ცხრა ტყავი გააძვრესო – იტყოდა ქართველი.

კიდევ ერთი ცხრა სისხლიან თარიღად მოგველინა ჩემო ბედკრულო ქვეყანავ: რას ვიფიქრებდი გაზაფხულის პირას ისევ ცხრა რიცხვს მოუხმობდი შვილთა შენთა დასარბევად და სისხლის დასაქცევად.

მოუხმობდი, მაშინ როცა ხეთა კვირტები ერთმანეთს ჯიბრით ასკდებოდნენ, როცა ნაირყვავილთა ფრქვევა, ფრინველთა საამური გალობა და ფანდურის წკრიალა ხმა ისე ესმიანებოდა ერთმანეთს, როგორც „ჩონგური საქართველოა, სიმები ჩვენ ვართ ყველაო“, როცა მიწის ყვილი გვიხმობდა ყველას შრომის ფერხულში ჩასაბმელად.

ცხრა ძმა ხერხეულიძეთა მსგავსად ორჯერ ცხრანი იყავით ცხრა აპრილს დაღუპულთა სიაში, ჩემო თვალხატულა ჭაბუკნო და ქალწულნო.

დულდა თქვენს ძარღვებში ქართული სისხლი, ქართული გენი, ქართული ხასიათი, რომელსაც ნორჩი ნერგივით გაფრთხილება უნდოდა. ვაი რომ ვეღარ გაგიფრთხილდით.

იმ საბედისწერო ღამესაც ერთი თხილის გულს ცხრა ძმასავით იყოფდით და საქართველოს ხვალინდელ დღეზე აფორიაქებულებმა ვერც კი გაიგეთ გამთენიისას როგორ შემოგიღოთ კარი უღმობელმა სიკვდილმა: „ვაი, რომ გწამდათ უკვდავება სიყვარულისა და სიყვარულის

გარიჟრაჟზე შემოგადამდათ“.

როგორი მჩქეფარენი და ლაღები იყავით იმ დღეს, ფანდურის წკრიალა ხმაში იღვრებოდა მშობლიური მიწის სითბოც, სილაღეც და სილაჟვარდე ქართული ზეცისა, ფიროსმანს რომ ასე უზადოდ დაუხატავს.

ეს ხმა იყო შეგონებაც, დაღადიც (ღმერთო, სამშობლო მიცოცხლე), არცაა გასაკვირი, ვის შეეძლო გაეკეთებინა ყოველივე ეს, თუ არა თქვენ?

ვის შეეძლო ეთქვა ასე თამამად, თუ არა თქვენი ჯიშისა და მოღების კაცს?!

„ცხრა ლახვარი რომ ჩამარტყან ცხრაჯერ გულში,
მტრის ჯინაზე ცხრაჯერ მწარედ გავიცილებ,
დავიღლები საქართველოს სიყვარულში,
სასთუმალზე ერთხელაც არ დავიძინებ“.

ცხრა ანგელოზი გფარავდეთ, სულნო შეწირულნო ქართველთა ნათელ მერმისს! ცხრათვალა მზე დაგნათოდეს იმედის სხივებად ჩემო ქვეყანავ! ნუ დაღონდები, ქართველო, რამეთუ ახლა გმართებს მეტი შემართება, ცხრა ხე დარგე შვილთა შენტა გასახარად:

1. ხე გონიერების,
2. ღონიერების.
3. რწმენის,
4. სიკეთის,
5. სიმრავლის,
6. ჭირთა თმენის,
7. ერთმანეთისა და სხვათა გატანის,
8. ბუნების საგალობელის და
9. რაც მთავარია, სიყვარულისა, რომელიც ასე ძალიან უნდა დღეს შეჭირვების უამს საქართველოს.

**მარტვილს მიღის ცირა
(ეუბლენი 9 აპრილს დაღუპულ მარტვიელ
აზა ადამიას ხსონას)**

„მაგრამ არ მინდა მე სიკვდილი არა, არ მინდა,
ათიათასჯერ მინდა სიცოცხლე.“

/იანეზ მენარტი - იუგოსლაველი პოეტი/

ლევა ღრუბლებს ციდან
სდის ცრემლების ღვარი,
დედას აბა როგორ
ვუთხრათ სამძიმარი?!

მარტვილს მიღის ცირა
ყვაილების ჯვართ,
ტირის საქართველო,
რეკავს გლოვის ზარი.

თავს გვირგვინი გადგას
აღესილი ნიჩბის,
საქორწილო კაბა
ყაყაჩოსფერ სისხლის.

ეგ თითები თრთოლვით
სიმებზე რომ რბოდნენ,
გიფიქრია ცირა
შენ სიკვდილი ოდეს?

მაყრიონი მოდის
შავი ეტლით ციდან,
ანგელოზთა ჯგუფი
გეგებება ცირა.

აგიტაციებს ფრთებით
დაცლილს, ღონემიხდილს
და იქ ქართულ ქორწილს
ზღაპრულს გადაგიხდის.

დედას ისევ თალხი
და ცრემლები წყალობს,
მაყრიონი მეგრულ
„ნანაიას“ გალობს.

ყვავილები სისხლით
მოუჩითავს აპრილს,
დედოფალი მოდის
მაყრიონით მარტვილს.

მობრძანდება ცირა
ყვავილების ჯარით,
მარტვილს ისევ ისმის
ქაშუეთის ზარი.

არ გეგონოს ცირა
ქედს მოგუხრით ვისმე,
ეს უმანკო სისხლი
აბორგდება ისევ.

ჯილაგი და რჯული,
ისევ ჯვარი ქრისტეს,
მამული და ენა
გადაგვარჩენს ისევ.

დაიძინე მშვიდად
სიფრიფანა ქალო,
ანგელოზნი ქართულ
იავნანას გალობს

დედა ენა

შენ მადვიძები, რომ გულში მეგრძნო
ია-იებით დილა მზისფერი,
და ჯოხის ცხენით ლაშქრავდა ეზოს,
ჩემი ბავშვობის ტკბილი სიზმრები.

ტოროლა სტვენდა ლაღად და მშვიდად,
სტრიქონებს ვწერდი ბავშვის თითებით,
ირგვლივ იების სურნელი იდგა,
ზოგჯერ მტუქსავდნენ, მაგრამ ვითმენდი.

წიგნში ხატულა დაქროდა შევლი,
ჩემს წინ თოვლივით ღღვებოდა შიში,
და მე მათრობდა ღიმილი შენი,
ია-იებით მოხატულ წიგნში.

მახსოვს შელის ნუკრის თვალთა სისველე
და იავნანას ჰანგები ტკბილი,
ვანო და ჩიტებს როცა ვიხსენებ,
თან ახლავს ჩემი დამფრთხალი ძილი.

ჩემი ბავშვობა ვაშლის ხის ტოტზე,
ისევ ოცნების ბუდეს იშენებს,
გაუხუნარო შენ ყველა დროში,
ხარ - უკვდავება და ხარ სიკეთე!

ნაკობ ზოგებაშვილი

ლელიანში ლერწმის ღერო აჩუქურთმე წიგნად,
იებივით ღამაზი და წყაროსავით წმინდა,

ქვეყანაზე უმეცრების რომ ქრებოდა ბინდი,
ნაკადულად რაკრაკებდა ყმაწვილების წიგნი.

ასკინკილით მიუყვება ღიზიკო და ვანო
და თითებით იებს კრეფენ ვაშლოვანის ყანობს.

აი ია - ბიჭი ვანო ეუბნება ღიზას,
რა ადვილად მიუხვდებით წიგნში ყველა მიზანს.

წყალზე გავა მეცხვარე და ააკვნესებს ლერწამს,
იღაღადებს მომავალზე, გაბრწყინდება ზეცა.

პატარები ჩიტის ბუდეს არ მოშლიან ხეზე,
ქვა რომ ქვაა - ისიც ნადვლობს საქართველოს ბედზე.

და ვიდრემდის შენ, ქართველო ბოროტებას ებრძვი,
სანუკვარ განძს დედა ენას ვერაფერი შეცვლის.

ქრისტეს რჯული გადაგვარჩენს მამული და ენა,
პატარების საღვთო წიგნი ჩვენი დედა ენა.

წყალზე გავა მეცხვარე და ააკვნესებს ლერწამს,
იღაღადებს მომავალზე საქართველოს ზეცა.

2002წ. 3 თებერვალი

მაგნოლია

ო! ასეთი წუთი
დაუბრუნებელი

შენც ხომ არ გქონია, მშვენიერი ზღვების,
მშვენიერი მთების ტრფობა გაგყოლია,
როგორ მინდა შენთან, როგორ მინდა შენთან ჩემო
მაგნოლია.

ა. კალანდაძე

ჩემს ეზოში იდექ როგორც დედოფალი,
შენი თეთრი ფატა ნიავს გაჰყოლია,
უღვთოდ ძირში მოგჭრეს ნაჯახით და ცულით,
შენზე ფიქრი დღემდე დარდად ჩამყოლია.

რა დრო იყო მაშინ, როგორ მაგონდები,
ცა ქუდად არ მაჩნდა, დარდი არ მქონია,
მზარავს ნოსტალგია ისე მენატრები,
ცრემლით მაგონდები, ჩემო მაგნოლია!

ვხედავ ბავშვურ სიზმრებს მამლის ყივილისას,
დილა შეთენების თავზე დამდგომია,
ისევ სათამაშოდ ვეძებ თანატოლებს,
მაგრამ არავინ ჩანს, ჩემო მაგნოლია!

ჭადრებს კაპარჭინის შხეფი აპურებდა,
ხეებს ტივად შეკრულს ქარი აპყლია,
მაშინ ომი იყო, მშიერს ვაპურებდით,
ყველას მასპინძლობდი, ჩემო მაგნოლია!

ფოთში ზღვაზე ისევ ქარბორბალა მეფობს
და თავიდან შეკრულ ეკლის გვირგვინს მაცლის,
ეზოში კი ბავშვებს ტუქსავს ღიზა ბებო,
ერთად რომ გვაშორებს ეკალსა და მაცილს.

ჩემო ბავშვობავ და ჩემო სიყმაწვილევ,
შენზე მოგონება დარდად ჩამყოლია,
ჩემო წარსულო და ტკბილო გახსენებავ,
ჩემო დიდგულა და ჩემო დიდყვავილა,
ჰოი! სად წასულხარ, ჩემო მაგნოლია!

2003წ. 12 აპრილი.

ღალი

უშბას სევდის მოსწოლია ნისლი,
წარბშეკრული დგას შხარა და შხედლა,
ენგურს იქით ბლავილი რომ ისმის,
მშობიარობს ამირანის დედა.

აგქარს აჰყვა ნამქერი და ფიფქი,
საჯიხვეებს კლდით რომ უჩენს ბზარებს,
თეთნუდს თრგუნავს ნისლიანი ფიქრი,
შიშით გული გახეთქვიათ ზვავებს.

სადღაც ჩრდილი რომ დაღანდა შორით,
ჯიხვი დაფრთხა მონადირის ჩქამით,
გაისროლა კლდეზე ერთი ორი
და კივილმა შეაჩერა წამით.

დაეკიდა ჯიხვი ქარავს რქებით,
ნათოვარ კლდეს ბურღავს სისხლის წვიმა,
მონადირე გარბის, ცვივა ქვები,
სდევს ქალის ხმას, შემზარავს და მყივანს.

კლდეში იწვა მზის სადარი ქალი,
ოქროსფერი დაღალეებით მკერდზე,
მონადირეს მზემ ვერ მოსჭრა თვალი,
სილამაზე დედოფლობდა მზეზე.

ელვარებდა ოქროს დაღალები,
ასე უღვთოდ რომ შეეჭრა ბოროტს,
როგორც მუსრავს იქ პირბასრი ცელი,
ნამიან ველს სათიბების ბოლოს.

ოი! შხარა, ეგ კივილი მზარავს,
კავკასიონს ბურავს მწუხრის ნისლი,
ჯიხვი ისევ გადაეშვა ქარაფს,
ენგურს იქით კივილი რომ ისმის.

ჭიუხებში ჯიხვი ნახტომს ბედავს,
დაღალები მზეზე ელავს უღვთოდ,
მშობიარობს ამირანის დედა
და საშველად მონადირეს უხმობს.

2000წ. 10 აპრილი.

იმედი

გადამუქდება უღამაზესი მთები,
ზღვის ჰორიზონტზე ამ სიღამაზით ვთვრები,

ვნატრობ იმ ხანას ვერძს რომ უქებდნენ ღაზეთს,
„ოქროს კირიბზე“ ღვთით გადმოფრქვეულ აზრებს.

ქარის წისქვილებს დონკიხოტივით ვებრძვი,
იქნებ ჩვენშია „აიას ოქროს ვერძი“-?!

და მოვუყვები გზას ნატანჯსა და გვემუღს,
ვეალერსები მინდვრის ყვავილთა კრებულს.

თვალს აფახულებს ყაყაჩოები შიშით,
ბუღა თურქიც ხომ არ ბანაობდა სისხლში,

ვარსკვლავთკრებული ათინათდება ცაზე
და ესიზმრება ის უფლისწული ლახეთს.

გაქრა მირაჟი, სადღაც ხარხარებს ღამე,
ბაჯადლო ოქროდ აბრიალდება მთვარე.

პონტოს ზღვის ნაპირს ქვიშაც კი სევდით მღერის,
გეძახის შენ და სადღაც ხარხარებს მტერი.

მამული მკლავს და მამულითა ვარ ავად,
დარდის ვულკანმა ამოაფრქვია ღავა.

მე დავმშვიდდები როს გემი აფრას ზღვაში,
ნიკოფსიდან დარუბანდამდე გაშლის.

ქარის წისქვილებს დონ კიხოტივით ვებრძვი,
იქნებ აქვეა ზღაპრული „ოქროს ვერძი“

2005წ. 20 აგვისტო.

არ მოვხუცდები

არ მოვხუცდები ცხოვრება ჩემი
ეს მხოლოდ სივრცის დასაწყისია,
ფაზისი არის სამოთხე ჩემი,
ჩემი გოლგოთაც დღეს ფაზისია.

აქ მხიბლავს ველურ ზამბახთა თოვა,
მთვარე ოქროსფრად რომ ამუღამებს,
პალიასტომთან ლერწამად მოვალ
და ლაქაშებთან გავათევ ღამეს.

აქ ყველაფერი რაც გრძნეულია,
გული არ ეძებს ნაკლს და ხარვეზებს,
აქ ყველაფერი ჩემეულია,
სხვაგან სამოთხეს აღარ დავეძებ.

ჩემს სულში ისევ გაზაფხულია
და აღუჩების ფანტელთა თოვა,
ეს მხოლოდ სივრცის დასაწყისია,
მე არ მოგკედები, მე ისევ მოვალ!

მწვანე ბალახად, ტყემლების თოვად,
მთვარე ზამბახებს რომ ამუღამებს,
რიონის პირას, პალიასტომთან
და ლაქაშებთან გავათევ ღამეს.

2010წ. 7 მაისი.

ოღიუშრი

ნეტავ სახლი რისთვის მინდა?
თუ სტუმარი არ შევიდა,
რა შევსთხოვო ჩემს ღმერთს წმინდად,
ვინ რას ჩამომიგდებს ციდან?!

ჩემი ოდა, თხმელის ჩერო,
გრძელ ტაბაკზე ცხელი მჭადი,
კიტრი წამით ალოკილი,
მინდვრის ფხალის შეჭამანდი.

ღობიო თავმიჭყლეტილი,
ქოთანში რომ სურნელს აფრქვევს
და კეჟურა ფხალის მწნილი,
პილპილი რომ ცოფებს აყრის.

რას ჭიხვინებს კვიშორია?!
არ დაიდებს ლაგამს ისე,
ჩემს ღარიბულ სუფრას გავშლი,
ოჯალეშით ჯამს აგივსებ.

ბევრი დარდი შემისვამს და
ბევრი მქონდა სატკივარი,
ტაბაკონის უჟმურ როკაპს,
თავს წავაცლი სატკევართ.

მეგრულ სიმღერებით მოვრალი,
დედის ნანასავით ტკბილით,
„აშო ბუსკა, ვიშო ჩელა,
სი ყოროფაშ გეგაფილი“.

ჰე! სტუმარო! მართლაც ღვთისავ,
აღარ დამემდურო აწი,
ოჯალემს და აღადასტურს,
რომ შეგასმევ მოზერის ყანწით.

ლაზის სისხლი მიღულს მკერდში,
გავშლი სიყვარულის ბადეს,
ჩემი თავი გენაცვალოს,
ილხინე და ითამადე.

რას ჭიხვინებს ქვიშორია?!
სტუმრის შარა თუ შორია,
შარიშურობს შორით ცირა,
ადგილი ვერ უპოვია.

2001წ. 6 აგვისტო

მონატრება

(კუძღვნი ჩემს დას და ძმას მაღალღოს და ზურის)

ჩვენი ბავშვობა გაფრინდა ისე,
როგორც ფოთლები იასამანის,
გვეფერებოდა ლამაზი დედა,
ტანს გვიფარავდა ერთი საბანი.

თუმცა წინაპართა ცეცხლოვან გენის
ჩვენც გვაგიუებდა ოისტეროსი,
გუმბათიანი ტაძრების გვერდით
შეგვაშველებდა ხელს ანგელოზი.

და ღამე ჰყვება ძველისძველ ზღაპარს,
ნაკადულს ქმნიდა წვიმის წვეთები,
ღართჩამოფლეთილ ბაბუას ნაფში,
ჯოხის ცხენებით რომ ვეფეთებით.

ყურს ვუგდებ ჭადრის ფოთოლთა ჩურჩულს,
დგას სიზმრეული ტკბილი ხილვები,
კრთის თეთრი ღამე ისევ პირქარში,
დარდმორეული დგანან ფიქრები.

მე იმ ზეციურ სიღურჯეს ვნატრობ,
თეთრ ლოლუებს რომ სტკივათ სიცივე,
კრთის ათინათი ჩრდილნარევე ველზე,
ჩემს ოდაბადეს რომ დაციმციმებს.

ფურისულებმა ნამი ალოკეს,
და ღამე ჰყვება ძველისძველ ზღაპარს,
ო! ნოსტალგია მკლავს თქვენი ნახვის,
ფოთლები სტკივა თეთრ იასამანს!

2000წ. 15 აგვისტო.

ილიას

ხარ საქართველოს რწმენა ურყევი,
ათრთოლებული ტკბილი სიმღერა,
ნადდი ქართველის და ვაჟკაცობის,
ძარღვებში სისხლი შენით მიგეღავს.

შენ ხომ ის ყრმა ხარ ბაზალეთის ტბის,
რომ აელვარებს ზეცის კაბადონს,
შენ შუბლნათელი საქართველო ხარ,
ქართული სულის ოქროს საბადო.

შენ ტკივილი ხარ საქართველოსი,
საშვილიშვილო დიდი ნადველი
და წიწამურთან გასროლილ ტყვიას
გულით ატარებს ყველა ქართველი.

დღეს კი სირცხვილით მყინვარიც იწვის,
ღრიალებს თერგი, ზღვა და მერე მზე,
და რომ შესთხოვონ შენდობა უფალს,
დგას საქართველო ფეხის წვერებზე.

დიდო მგოსანო! ისევ დაგემოდღვრე,
ისევ მომართე ჩონგურის ლარი,
რომ არ ტიროდეს ვაზი ობოლი
და ისევ ჩვენი ვშვათ მომავალი.

ილიას სიბრძნე გულში ჩამწვდომი,
საქმე ყოველი. მოთხრობა ლექსი,
მისი პოემის ყველა სტრიქონი,
ცეცხლია ცეცხლზე უმხურვალესი.

დღეს ვამბობთ ჩემო კარგო ქვეყანავ!
კვლავ შრომის ოფლი მიწას ვაწვიმით,
დიად მთებივით ვიდგეთ მხარდამხარ,
ვარამი ერთად გავინაწილოთ.

ვერ მოგვერევა მაშინ ვერავინ,
დგას უკვდავება ქიმზე ასული,
უპირველესად მამული ელავს,
მისი საქმე და გმირი წარსული.

ქართველის სულში იმედს ვინ ჩაკლავს,
ამ დიდ სიყვარულს მთა და მდელოსი,
ილიას სიბრძნე ჩვენი ფრთებია,
და მომავალი საქართველოსი.

1995წ. 25 თებერვალი.

ნოსტალგია

(ფოთში არსებული ალმანახ „ორნატის“ დახურვის გამო)

მენატრებით, ოი, როგორ მენატრებით,
დარდისაგან თვალებს ცრემლით ვიოსებ,
მენატრება თქვენთან ერთად ხეციალი,
მალთაყვის და პორტის სანაპიროზე.

მამულის და სიყვარულის სადღეგრძელოს,
გულით ვსვამდით, განა აზარფეშებით,
აქეთ მწვადი შიშხინებდა „ოქროს ტბაზე“
და ანკესზე სხარტალებდნენ თევზები.

თავს გვიკრავდა მოწიწებით მაგნოლია,
თოლიები და ფოთური ზღვაური,
იღვრებოდა ძოწისფერი ოჯალეში,
დიონისე მოდიოდა ხმაურით.

სადღეგრძელო კი არა და ლექსი იყო,
რომ გვაქცევდა მარადიულ ჭაბუკად,
ხარის რქა და ჯიხვის ყანწი რას ყოფნიდა,
პოეზიით გაუმადლარ ჭაბუკებს.

მიუძღოდა ცხენებს გენო კალანდია,
და ოტია აბოლებდა ყალიონს,
დიდოსტატი ვუქეთ ბატონ კონსტანტინეს,
აბაშაში შევეგებეთ ალიონს.

და შევბედეთ ისევ მთვარის მოტაცება,
არაბია გავაჭენეთ ენგურზე,
თარაშ ემხვარს ნაბიჯები დავუწუნეთ,
ოჯალეში გადავკარით ცხელ გულზე.

ღამაზ ჩარგალს მთის კალთები დავუკოცნეთ,
დავეწაფეთ ვაჟას წყაროს პეშვებით,
ხინკალსა და ჟიპიტაურს დავაყოლეთ,
ფშაველების ცეცხლოვანი ლექსები.

გოლიათი ვაჟა ციდან დაგვეურება,
დაგენათოდა საქართველოს დიდი მზე,
სისარულით ტოტებს შლიდა ქორაფი და,
ჭიუხებში გვიღიმოდა პირიმზე.

ნოქალაქევს პოეზიის კონკურსებით,
ციხე-გოჯში მაფშალიაც გალობდა,
ქუჯისა და ფარნავაზის ქართულ სულით,
ვამხნევებდით ახალგაზრდა თაობას.

რიკოთსა და რიკოთს იქით მუდამ ჩვენი,
პოეტური სული იყო თანხვედრი,
ძველ სენაკში პოეტ ლანდა მასხულიას,
ვამაყობდით ვაჟაკური დახვედრით.

თხილის გულსაც გავიყოფდით ხოლმე ძმურად,
გულს გვიღრღნიდა წუთით თვალთა სიშორე,
დიონისე ზეიმობდა ჩვენს ფერხულში,
ასე მხოლოდ პოეტები გიჟობენ.

მეგრულ ჯარგვალს - მალთაყვაში შუა ცეცხლთან,
კვლავ ვუხმობდით გოგლასა და ტიცვიანს,
ორნატელებს შეეშლება განა რამე?
ქეიფის და შრომის ფასიც იციან.

ერთი სცადონ, შეაჩერონ სიყვარული,
ვინ უარყოს ჩვენში წმინდა რაც არი,
ვერ გაგვტყუებს თუმცა ბევრჯერ შეეცადნენ,
ჩვენს თვალებში შეეყარათ ნაცარი.

კვლავ დავლაშქროთ საქართველოს მთა-ველები,
და მარტვილში წყალი შევსვათ „წახსურას“,
კვლავ ვესტუმროთ ცანავების კოლხურ ოდას,
ისევ ისე ვიქვიფოთ კაცურად.

დაე მკერდი შეგვინგრიოს პოეზიამ,
ვაჟას, გოგლას და აკაკის ლექსებმა,
ისევ გუხმით ტიცვიანს და გალაკტიონს,
დე წავგლეკოს პოეზიის მეწყერმა.

ჰაერივით დღეს გეჭირდება რუსთაველი,
ვაჟას, ტატოს და ილიას სამყარო,
დიდ პარნასზე კვლავ მოგუხმით მუზის ღმერთებს,
მტრის ჯინაზე ფარხმალი არ დავყაროთ.

თორემ ვიდაც მოგვადგება სხვა სიმღერით,
ქართულ ჰანგებს წაგვიშლიან ამიერ,
ახლა ისევ ლილეო და წინწყაროთი,
მოვეფეროთ ქართულ მრავალჟამიერს.

მენატრებით, ოი, როგორ მენატრებით!
დარდისაგან თვალებს ცრემლით ვიოხებ,
მენატრება თქვენთან ერთად ხეტიალი,
მალთაყვა და პორტის სანაპიროზე.

2012წ. 12 აპრილი.

შეჩერდით, ხმალი ჩააბეთ!

შესარიგებლად მოვსულვართ
დედა, მამა და პაპანი
შერიგდით თუ მხდალ არა ხართ,
თუკი არა ხართ ჯაბანნი.

შერიგდით თორემ თქვენს წინა,
თაგებს დაეწვათ ცხოვლადა,
ვინც მოძმეს ხმალს აღუმართავს,
დედამც შაერთოს ცოლადა.

ძმამ ძმაზე ხელი აღმართა
და მოსაკლავად მიუხტა,
სატანა სულში შეუძვრა,
ქვესკნელს ხარხარებს იუდა.

შხამად შეერგოს დედის რძე,
ქვესკნელად ექცეს სამყარო,
ვინც იარაღი აისხას
და მოძმის სისხლი დაღვაროს.

ვაი ჩვენს მომსწრეს დედები,
ერთ ტაფაში რომ იწვიან,
ოსმალთ შემოგვესია, თუ
შვილები ვეღარ გვიცვნიან.

ნუთუ ყურში არ ჩაგესმით,
მოკლულის დედის გოდება,
ვის ებრძვით ანდა რას ებრძვით,
რამ დაგიბინდათ გონება?!

დედათა ლაშქარს მოეუხმობთ,
აქ შეკრებილებს ჯარადა,
გაშლილი თმებით წრე შევკრათ,
შვილებს დაუდგეთ ფარადა.

ძმებს შორის გამარჯვებული
აღარც ერი და ბერია,
ჯიბრზე ხარხარებს სატანა,
ჩვენზე იცინის მტერია.

შეჩერდით, ხმალი ჩააგეთ,
სიკვდილის ქრიან ქარები,
შეჩერდით ბრძანებს დავითი,
რეკენ განგაშის ზარები.

შეჩერდით გემოდღვრავს ილია,
დგას ქართლის დედა დარაჯად,
ერთ მუშტად უნდა შევიკრათ,
სიკვდილს დაუდგეთ ფარადა.

გვეყო ამდენი დიდგორი,
ბაზალეთი და მარაბდა.

1992წ.

**რომ არაფერი გეთქვა
(გუძღვნი ზოია მარგველაშვილს,
პოეტ ქალს, ოთხი ვაჟკაცის დედას)**

რომ არაფერი გეთქვა,
შენ პოეტი ხარ მაინც,
ხარ ოთხი შვილის დედა,
ქართველთ ამშვენებს რაიც.

ფეთქავს აღუჩა თეთრად,
მუზა ჩურჩულებს სათქმელს,
ისე დაგლოცა ღმერთმა,
ამაღლებულხარ ცამდე.

ქალი ქალია მაინც,
იის სურნელი ათრობს,
შენ ღიმილს გჭეუქნი რაიც,
გავს ცისარტყელას ამბორს.

ოთხჯერ ატირდა ელდა,
ოთხჯერ გაგარდა თოფი,
ამცნო მოვლენა ქვეყნად
ოთხი ვაჟკაცის მოსვლის.

ხარ მეუღლე და დედა,
ოთხჯერ პოეტი, რადგან
მე შენში იმ ქალს ვხედავ,
მამულს რომ სხივად ადგას.

იების სურნელს აფრქვევ,
ვით მაფშალია გალობ,
რითმებს იებში ახვევ,
ჩემო ღურჯთვალა ქალო!

ფეთქავს აღუნა თეთრად,
მუზა ჩურჩულებს სათქმელს,
ისე დაგლოცა ღმერთმა
ამადლებულხარ ცამდე!

2006წ. 27 ივნისი.

აპრილი

აპრილში ანთებს ატამი კოცონს,
ტოტებზე ყრია ნარვერდალები,
სურს ტყემლის ტოტი შორიდან კოცნოს,
გაცრეცილი და ნაფერმკრთალევი.

ფურირემს ესმის ხარის ბღავილი
და უტყვად ანდობს გულის ხვაშიადს,
ფერდობზე შურით სკდება ყვავილი
და ეგებება თრთოლვით განთიადს.

აპრილს შეუკრავს იები კონად,
ფუტკარი სკაში გოლეულს ახვევს,
ყველა სულდგმული გაუხდა მონა
“ამ სიყვარულის დაგებულ მახეს”.

მე კოეზიის ამივსეთ თასი

მე ვერ დამათრობს ვაზის ნაჟური,
ალავერდისთვის, მადლობა ასი,
ამივსეთ თასი ღალისფერ ღვინით
და პოეზიის ამივსეთ თასი.

დავეწაფები ვაჟაის ლექსებს,
ავახშიანებ აკაკის ჩანგურს,
თუ გადარევამ მომისწრო ველზე,
დავაგუგუნებ სიმღერას ქართულს.

და თუ მოგკვდები არას ვინაღვლი,
მიმღერეთ ქართულ ლექსების ჰანგზე,
მე პოეზიით ისე ვარ მთვრალი,
ჩუმი დიღინით მივდივარ გზაზე.

2000წ. 9 ივნისი.

აღელდი ზღვაო
(გუბდენი ვაჟა ეგრისელს)

*„ლეგენდის ტოტზე ჰკიდია მზე,
ოქროს საწმისი არ ჩანს აიეტ,
მე მედეას დალატს არ ვეძებ,
რადგან ზღვისკარად ისევ მიღვას იმედის ქოხი.“*
/ვაჟა ეგრისელი/

სასოწარკვეთის ბურუსიდან მინდა გავიდე,
უიმედობის პირქუმ მხარეს როდი მივყვები,
გასროლილ წამებს უსწრაფესად სდევს საუკუნე,
თითისწვერებზე იმედებით დგანან ფიქრები.

გიჟმაჟ წარსულის სიყვარულით გულანთებული,
მთიდან ქუხილით დაშვებული როგორც მდინარე,
პონტოს ნაპირად ლეგენდიდან მოსული კოლხი,
პოსეიდონის დარად მყივარებს.

აღელდი, ზღვაო! ისტორიის უღრმეს შრეებში,
აფრას აგიშლის, გაღელვებს და გბურძგლავს სხეული,
აღსდექ აიეტ! ოქროს ვერძის ბღავილი მესმის
და სამსჯავროზე დგას მესამე ათასწლეული.

2004წ. 30 მარტი

დროის ძახილი

როცა ჩაივლიან წლები რუდუნებით,
როცა ნათელი წყვილადს გამინათებს,
ბალახად მოვალ ისევ უფლის ნებით,
წარსულს ჩავაბარებ მწუხრის ათინათებს;

მანამდე სიმშვიდეს ვეღარ განვიმტკიცებ,
სევდას, ვით ღრუბელს, ვიბღუჯავ თითებში,
ვნებლები რწმენას და დროის სიმტკიცეს,
ხან ისევ ვნავარდობ ფენიქსურ მითებში;

კრძალვით მივუყვები ცხოვრების ორომტრიალს,
თუმც სულში ჩამცეს ყინულის მახვილი,
ლექსად ვიღვრები, წყენა რას მიქვია?!
ყუჩინით თან მომსდევს დროის ძახილი;

როცა ჩაივლიან წლები რუდუნებით,
როცა, ნათელი წყვილადს გამინათებს,
მაინც კმაყოფილი წავალ უფლის ნებით,
წარსულს ჩავაბარებ მწუხრის ათინათებს.

1998 წ. 5 მაისი

ლექსმა უნდა დაბატყვევოს

ლექსმა უნდა ველები და
ბილიკები გაგატაროს
და მოხეტქილ გრიგალივით
ძვლებში უნდა გაგატანოს.

ლექსი ატმის კვირტებივით
ხეზე ჯიბრით გადამსკდარი,
ჩიტებივით უგალობდეს
მამულს ლექსის ყველა ბჭკარი.

მძულს მოყალბე კაცი ვინმე,
რითმებით რომ ნაირფერობს,
აბა ლექსი ვის რად უნდა
წყალწყალა და საპირფერო?!

როს წკრიალა აკორდებით,
როცა ლექსი ატანს გულში,
გოლგოთაზე ჯვარზე გაკვრა
არცა რაა შენს მამულში.

დედის რძე ხარ, როცა ჩვილი
შენს მადლს უნდა მაზიარო,
დავაუკაცდი, მაჭარივით
სისხლში უნდა დამიარო.

დაფრთიანდი, აყვავილდი,
დაიხეთქე ყლორტით ფესვი
და გულიდან ამომსკდარმა
რომ ვთქვა: აი, მესმის ლექსი.

2000წ. 9 მარტი

∴

ფიქრი სევდიანი
სული - დარდიანი
გული - შფოთიანი,
გზები - ეკლიანი,
თვალი - ცრემლიანი
განა - კრთის.

გრძნობა მორეული,
ლანდი შორეული,
ჩემი ორეული,
ტალღას მორეული
გემი - აფრას შლის.

ჩემი მოლეული
ტკბილი გოლეული,
დროის სისასტიკე
თავზე მოხვეული,
ვიღაც ახმახი და
ძალამორეული
ცქმუტავს, ხტის.

ჩემი მოფარფატე
სული მოწყენილი,
ღელვამოვარდნილი,
ლაგამაწყვეტილი,
სხივი იმედისა
ნუგეშმოფრენილი,
კარავს შლის.

2003წ. 15 მაისი

... იქნებ

შეიძლება შეგეშალოს რისამე ფორმულა,
უნებურ წამოგცდეს ვისამე სახელი,
იქნებ ვერ მოგხიბლა ქოხმა და გომურმა,
სისხამი ყოველი არ იყოს ნათელი.

ზოგჯერ შენ კი არა ზეკაცნიც ცდებიან,
შენ რა ხარ ისეთი – სამყაროს წერტილი,
ზოგჯერ ცის თაღებს აღარ ნებდებიან,
მზე და ვარსკვლავები ზეცად განფენილი.

შეიძლება მოაწყდეს თვალებს სიბერის რული,
დიადი დანტე ვინმეთი შეგეცვალოს,
მაგრამ კაცობა და მამულის სიყვარული,
არამც და არამც არ უნდა შეგეშალოს.

2006წ. 6 აპრილი.

ისევ იმედებს ავუგებ ტაძარს

მე ვიჭაშნიკე ტკივილიც, სევდაც,
მაგრამ იმედებს ვუგებდა ტაძარს,
უიმედობა მოსული ჩემთან,
შორს, შორს გავტყორცნე მთებს მიღმა სადღაც.

ვერ დამიმსხვრიეს ოცნების კოშკი,
თვალებს არ ვაჩვევ ნისლისფერ სევდას,
არსებობს ქვეყნად ხახული, ოშკი
და საქართველო სიცოცხლის დედა

ვერ ვიჭაშნიკე შარბათი უხვად,
კრთის კაეშანი მთის მიღმა სადღაც,
შორს მოვიტყორცნე სევდა და ურვა,
ისევ იმედებს ავუგებ ტაძარს.

2003წ. 15 თებერვალი

ბალაკტიონი

მზეს გაჰყვა სარკმლიდან, ბორგავდა სამყარო,
ლურჯა ცხენები შეებნენ ქარაშოტს;
ქვემოთ ხორხოცებდა სატანა საზარი,
ქვეყანა რომ შეძრა სატანურ ხარხარით.

ეტრფოდა სიცოცხლეს ცეცხლოვან ვნებებით,
ლაქვარდებს აგელვა სამზეო ეტლები,
ცარგვალზე დაქრის და ორეულს დაექებს,
ტაძარი აიგო მთაწმინდის მთვარეზე.

აგროვა სიტყვათა მარჯანი ათასი,
ლადი და მართალი საფირონ-აღმასი,
მზეი თიბათვისა გრაალს რომ ელვარებს,
ზენიტზე კვლავ იპყრობს პარნასის მწვერვალებს.

2000წ. 7 ივლისი.

შენ ახლა ეკლის გვირგვინი გადგას

/ზვიად გამსახურდიას/

მთაწმინდის მთვარეს დღეს შენს საფლავთან
გულზე ლოდივით ფიქრები აწევს,
დგას გასაყარზე მიწათა, ზღვათა,
ახლა ცრემლები უსველებს თვალებს.

მამულის ცეცხლით გადარუჯულმა,
გადაიარე ზღვა და გორები,
შემოგეყარა ბევრი ურჯულო,
ქართლის ბედს მკერდით მოაგორებდი.

მკერდშეღეწილი იდექ უშბასთან,
არ გეშინოდა ბოროტთა რისხვის,
მამულის ტრფობით ანამღერები,
მამულისათვის ცხრაჯერ დაიწვი.

ველარ ჰგუობდი როცა გროშებზე,
იყიდებოდა შენი ქვეყანა,
არვინ ფიქრობდა სიწმინდეებზე,
რომელიც სადღაც ბნელში ეყარა.

ბევრჯერ დაგაჭრეს გულის ძარღვები,
რომ დაცლილიყავ სისხლის რიონით,
გკბენდა ათასი ჯურის ძაღლები,
წუხდა მთაწმინდა, რეკდა სიონი.

შენ ახლა ეკლის გვირგვინი გადგას,
ხარ ნაწამები, ჯვარზე გაკრული,

ვინ დაგვაწყნაროს როცა ცრემლებით,
გაპოხებულა მიწა ქართული.

ვერ შეეგუე მტრობას და ღალატს,
დავითის სისხლი გედგა ძარღვებში,
არაქართული შორს იყო შენგან,
ეროვნულ სულით იყავ ნაგეში.

ზეცას ცრემლებად დასდის მირონი,
ბლავის ენგური ვით ხარი ნიშა,
დღესაც არ სჯერათ შენი სიკვდილი,
რომელიც ახლაც სიცოცხლეს ნიშნავს.

დგას საქართველო როგორც ბერძენი,
უძველესი და მარად ახალი,
შენ კავკასიის მთებს გადაჰყურებ,
ხან მყინვარწვერზე უფრო მაღალი.

მინდა რომ სიტყვა წამომცდეს ერთი,
კვლავ შენსკენ მოქრის ბედის ხომალდი,
ხედავ შენს მტრებს რომ გაუწყრათ ღმერთი,
კენესიან სულის ამოხდომამდე.

შენს ფერხთ დაეცა ყველა ორგული,
წითლად შეღება ველზე ყაყაჩო,
შენ ხარ მამულის ჰანგი ჩონგურის
და საქართველოს ისევ დარაჯობ.

25 მარტი, 2009წ.

∴

გაუმარჯოს მზეს და გაზაფხულს - ამ სასწაულებრივი სინათლის პირველწყაროს. გაუმარჯოს ცის თაღებს მაღალს, დედამიწაზე ბინდი რომ წვება და იმ შუქს გაუმარჯოს მასწავლებლის ოთახში გვიან ღამემდე რომ არ ქრება, მომავალ თაობაზე და ხვალინდელ დღეზე ფიქრით რომ ირიჟრაჟებს.

ახალბაზრდებს

ახლა ზეცაში ვარსკვლავებს წყვეტთ, გინდათ აფრენა,
ჯომოლუნგმაზე ოცნებების კოშკი ააგოთ,
ხან მოუნდებით ხეტიალს და გინდათ მოლხენა,
ეს ყველაფერი ხომ კარგია, ღმერთმა გაამოთ.

მაგრამ ხალიჩებს ეს ცხოვრება არვის დაუგებს,
შეეფეთებით ზოგჯერ აუგს სიკეთის ძეგნით,
ამ ღამაზე წუთებს ზოგჯერ ბედი მახეს დაუგებს
და შეიძლება აგერიოთ სავალი გზები.

წინ გრძელი გზაა გადაშლილი ზოგჯერ ირიბი,
ზოგჯერ სიმღერის მოძახილი გულსაც ალაღებს,
ხან შუა გზაზე თმებგაშლილი ტირის ტირიფი,
ხან მზის ჩანჩქერი გადაურბენს მწვანე ბალახებს.

დრო შეიცვლება, დარი შეცვლის დღეებს ბინდიანს,
თავში რომ გიხით ოფოფები, ჭინკა მერცხლები,
წლები კი მაინც მისას შვება, წლები მიდიან,
მოვა დრო და თქვენც სულ მალე შეივერცხლებით.

გგონიათ ახლა ფლობთ ყოველთვის საამოს, ნეტარს,
უცებ ივიწყებთ პატარები დარდს და სიმძიმის,
დრო შეიცვლება, ხან დაგსუსხავთ, ხან გასმევთ ნექტარს,
ხომ გაგიგიათ „კაცი ბჭობს და ღმერთი იცინის“.

მაგრამ გახსოვდეთ არ გაივლოთ გულში დალატი,
თავი ასწიეთ, როცა მართალს გესაუბრებით,
სიყვარულია ქვეყანაზე მხოლოდ მარადი,
წარმავალია სიძულვილის შავი ღრუბელი.

თქვენს სავალ გზებზე არ იქნება ფიანდაზები,
არვინ დაგიგებთ ბილიკებზე ღამაზ ფარდაგებს,
მამულს სჭირდება ახლა მეტად ბრძნული აზრები
და მიგნებულად ყველა საქმეს მიუსადაგეთ.

რეალური და მისტკური გაითავისეთ,
იყო დღეები ჩვენს წარსულს რომ ნისლი ფარავდა
და გადაშალეთ ისტორიის დიდი ფურცლები,
როგორ იბრძოდნენ წინაპრები მამა-პაპათა.

გზას დაგილოცავთ სავალ გზებზე სიკეთით გველოთ,
ბოროტებისგან ყველამ გული „კლიტით ჩარაზეთ“,
გულზე გეფინოთ დღეს მამულის სიყვარული და
მშვიდობით გველოთ მარად ყველგან ამქვეყანაზე.

პასუხი მემობარს

*(რომელიც წარამარა გაიძახის:
„წუხელ სიზმარში ვკითხე გოეთეს,
რა ეშველება ამდენ პოეტებს“)*

წუხელ სიზმარში მითხრა პიუგომ,
რად გაგიმართავთ ჭიდილ-ძიუდო,
რას მიედებით მიეთ-მოეთებს,
რატომ აწუხებთ საფლავს გოეთეს?

რად მოგივიდათ ანცი აზრები,
შენს ლექსს თუ ვერ წერ მიტომ ბრაზდები?!
დე გაიხაროს დიდმა გოეთემ,
თუ ეშველებათ ნამდვილ პოეტებს.

არა მგონია გაგაფინაჩებთ,
თუ გამოვუყოფთ ცოტა ფინანსებს,
მიეცით ნიჭს გზა შფოთავს რიონი,
დე დაიბადოს გალაკტიონი.

წუხელ სიზმარში მითხრა გოეთემ,
ნუ აქილიკებთ ნამდვილ პოეტებს.

მიზანთროპი

ერთხელ ერთ რეგვენს შურით წამოცდა,
(რეგვენი იყო თუ მიზანთროპი)
თქვა: პოეტი ხომ ყველა აფრენსო,
მეც შევეგებე ასეთი სტროფი:

სიცოცხლის ბოლოს ბრძენიც გააფრენს,
თუკი მიაღწევ უუხნეს ასაკს,
დღე გააფრინოს, თუ ეს გააფრენა
მას დაუჯდება დიდების ფასად.

ლამაზ ლექსს ნიჭი, მწიგნობრობა
და სიყვარული დაგაწერინებს,
მაგრამ ვაი მას, არამც თუ დაწერს,
ვერც წაიკითხავს მამის წერილებს.

1995წ. 17 ივნისი.

მიწას მოასკდა ეფემერები

ველურ ტიტების ბრიალა ფერებით,
მიწას მოასკდა ეფემერები,
იცვლება ფერთა მოზაიკა
მწვანე ბალახის ხალიჩის ფონზე
და ფესტივალია ნამდვილი მოლზე.

ზღვა ყაყაჩოების, ზამბახი, კესანე,
ცისტვალა, ენძელა,
კეთილ ფერიას საჩუქრად ეძლევა.
ღურჯი აპრილი ყვავილთა ცვენაა,
ნაირგვარ ფერების,
იცვლება ფერთა მოზაიკა ეფემერების.

2003წ. 3 აპრილი.

სკოლის ზარები

დილიდან სკოლის მიხმობს ზარები:
ნაცნობი ეზო, დილის ხმაური,
აყვები კიბეს ისევ მაფხიზლებს,
ათასი ჯურის აურზაური

და მერე ისევ საღამოს ბინდი,
გაღმიდან როცა დამცქერის მთვარე,
მაფხიზლებს მუდამ ხვალეზე ფიქრი
და მოსვენება არა აქვს თვალებს.

იქ ვაჟას ქუჩით სკოლის კარებთან,
ჩემს მოსწავლეებს ღიმილით ვხვდები,
კოჭის ძაფივით დაიხვევს ხელზე,
სეგდას, სიხარულს, ჩავლილი წლები;

2006წ. 10 აპრილი

**ცოტნეს არწივი ლაშვარდს აწყდება
(ნუგზარ ნადარიას)**

გტკივა ფაზისი, ზღვა, კოლხი დედა,
გტკივა ლაზეთი ნაიარევი
და როცა ამდენ განსაცდელს ხედავ,
დარდმორეული დაიარები.

გტკივა რიონი, პალიასტომი,
არესის ჭალა, ზღვა და თოლია,
ბოროტებასთან ჭიდილი, ომი,
გენეტიკურად გამოგყოლია.

ცოტნეს არწივი, ლაშვარდს აწყდება,
უნდა ნაღველი მკერდით გათელოს,
იგი გაშლილი ფრთებით გასწვდება
და იმედს მოჰფენს მთელს საქართველოს.

შენ პირველობას სიყვარულს უთმობ,
შუბლზე კაცობის ბეჭედი გაზის,
ლოცულობ, მუდამ სიკეთეს უხმობ
და ეფერები საყვარელ ფაზისს.

აკადემიას თავკაცობ ახლა,
ფაზისში ეძებ უძველეს ფერებს,
შენს გულში ცოტნე ანთია მარად
და ვერაფერი ვერ დაგაბერებს.

2013წ. 30 აგვისტო

∴

ბავშვობა და სიჭაბუკე,
ერთად გავესიხაუქე,
ცას ვწვდებოდი, ავდიოდი მთათ ღრუბელს,
თავპირმტვრევით და თამაშით
და უბელო თეთრი რაშით
არ ვიცოდი საზღვარი და ზღუდე.

რა დრო იყო და რა დარი,
ვერაფერს ვერ შევაღარე,
ცახცახებდა ჩემს ხელებში მოწყენა,
წლებმა როგორ გაიყოლა,
ჩემი გზებიც გაიყორა,
დამავიწყდა ჭაბუკური მოლხენა.

რა ყოფილა ეს სიბერე,
ვერაფრით ვერ შევაჩერე,
სული ფრენით შეეჩვია ბორიალს,
შიშით, კრძალვით, ხმების თრთოლვით
და უღმერთოდ თმებზე თოვით,
კლავიშებით ვაცუნდრუკებ როიალს.

2012წ. 5 მარტი

**ჩვენ კაპარჭინის ნაპირი გვზრდიდა
(ეუძღვნი სიყრმის მეგობარს გულიყო იმნაძეს)**

დამეში ღრუბლებს ითვლიდა მთვარე,
როცა ყურმილში გაისმა ზარი,
რას ვიფიქრებდი ამ შუალამეს
დამირეკავდა ნანატრი ქალი.

ვზივარ ჩემთვის და მივტირი წარსულს,
ახლა ამ ცრემლებს რას არ ვადარებ,
თურმე ეს გრძნობა არსად გამქრალა
რა სიყვარულიც გექონდა პატარებს.

ჩვენ კაპარჭინის ნაპირი გვზრდიდა,
იყო სიცვლქე და სინანული,
თავს გვევლებოდნენ ჩვენი დედები,
ჩემი ლუბა და შენი ნანული...

ჯოხის ცხენებით, დიდი ხმაურით,
გუსმენდით ჭადრის შრიალა ფურცლებს,
რიონის პირას აურზაურით –
ჩვენი ბავშვობა გაფრინდა უცებ.

ო, მენატრები, მერედა როგორ,
ამ მონატრებას ბოლო არ უჩანს,
ისევ ცვლქი ვარ ჭადარა გოგო,
გადავირბინე ნაცნობი ქუჩა.

იქ ჩემი სახლი ახლა სხვისია,
მასზე ფიქრით რომ დამთენებია,
სიზმრად მამშვიდებს ვანო ბიძია
და მეფერება ღიზა ბებია.

უსაყვარლესი ხალხი წავიდა,
ტკივილი ჯერ არ გამნელებია,
სივრცეს გაუძახი, ჰეი, სადა ხართ?!
... და ღამე თეთრად გამოთენებია...

ოცნების ზღვაში ჩაუშვეს ღუზა,
ისევ წარსულთან ვმართავ დიალოგს,
შენც არ გასვენებს ლექსი და მუზა...
წამო და ერთად ვიბოდიხლოთ...

ნაცნობ ქუჩებში - პარკის უბანში,
გადავირბინოთ ღამაში ხიდი,
მერე ავანთოთ წმინდა სანთელი,
ფოთში ყველა გზა ტაძართან მიდის!

ჩვენი გულისთქმა ასე სათუთი,
ახლა ჭადრებმა თუ გაიგონა,
გადავქცეულვართ გული, ძვირფასო,
მე და შენ ახლა ლექსების მონად.

მღელვარე ზღვაში ირწევა გემი
და ეფერება თეთრი თოლია,
შენ სიყვარული, ასე უძღები
იმნაძეების გამოგყოლია...

მე სხვა საუნჯეს აღარ მივტირი,
მინდა რომ შენთან ყოფნა ვინატრო,
არ მოგკლებოდეს უფლის მაღლი და
ამ სიყვარულმა გზა გაგვინათოს.

2012წ. 5 მარტი.

მოსწავლე ახალგაზრდობას

თქვენი სიცოცხლით ვხარობ,
და სიყვარულით ვტკბები,
არ მინდა სხვაგან ყოფნით
რომ გაიყაროს გზები.

ვგრძნობ თქვენს გულებში ახლა,
მაფშალიები გალობს,
მერცხლების ნაზი სტვენით
ჩემი გავლევწე კალო.

მამულის შუქიც ჩრდილიც,
არის ტკივილიც, ლხენაც,
მე ამ სამყაროს ნათელს
თქვენი თვალებით ვხედავ.

ტატოს მერანი მიქრის,
მიწას ხნავს გუთნის დედა,
თქვენში აკაკის, შოთას,
მომავალ ვაჟას ვხედავ.

ღმერთო, მიმყოფე დიდხანს,
მიეც ცოდნა და ნიჭი,
ეს ცისფერთვალა გოგო,
ეს თვალხატულა ბიჭი.

რომ ემსახუროს მამულს,
უფრო მეტად და მეტად,
მათი საქმენი მამულს
დაადგეს ნათელ სვეტად.

27 სექტემბერი, 2011წ.

ყველაზე რთული პროფესია არის კაცობა

/მარკ ტვენი/

კაცობრიობამ ბევრი შექმნა ძეგლი აიგო,
იმ სიმაღლეზე უნდა დადგე, დანტე გაიგო,

რჩევის მომცემი იმდენია, რამდენიც გინდა,
შემსრულებელთა მონახვა კი ყოველთვის ჭირდა,

დასანანია სხვის თვალში რომ ბეწვს ხელავ მცირეს,
სამარცხვინოა შენს თვალში რომ ვერ ამჩნევ დირეს.

ველური როცა ნაყოფს ეძებს, მოჭრის თითო ხეს,
ზოგს სიკვდილი აქვს მისჯილი და ზოგსაც სიცოცხლე.

ახალგაზრდობას სიყვარული დააფრთიანებს,
მწუხარება კი აახლოებს ადამიანებს.

სასურველია ყველამ მისი ხიდი აიგოს,
მშვიდობისა და მეგობრობის ფასი გაიგოს.

კაცობრიობას სიკეთისკენ უხმობს უფალი,
ყველას თანაბრად ასულდგმულებს მისი მზის თვალი.

დედამიწაზე დაგებულა ფოთლების ფარჩა,
და ბუნებაში რას მოვიძიოთ, ჯერ კიდევ არ ჩანს.

ბავშვს რომ შეენის და მოხუცს არა-არის ანცობა,
ყველაზე რთული პროფესია არის კაცობა.

მამლის ყივილი

იცით რა არის მამლის ყივილი,
როცა ღმერთს გინდა უთხრა მადლობა,
გაჩუქა დილის ერთი ღიმილი
და ისევ გინდა ფეხზე დადგომა.

მამლის ყივილში კრთის განთიადი,
ბაღში აღუჩა თეთრად რომ ფეთქავს
და ბინდისფერი ქრება წყვდიადი,
მამლის ყივილში მზის სხივთან ერთად.

რუ მორაკრაკებს, ტყემლის ფთილაა,
თუ იქ ატმების მოჩანს ხანძარი,
ჩიტები სტვენენ უკვე დილაა,
დასრულებულა ზამთრის ზღაპარი.

გათენდა მამლის ყივილი მესმის,
დილის რიჟრაჟი მიყვარს ძალიან,
იღვიძებს ჩემში მუზა და ლექსი
ეს ხომ სიცოცხლის ქარიშხალია.

ღმერთო, ნუ მოშლი კვირტების ფეთქვას,
ბუნებას ჰქონდეს შნო და ღიმილი,
პოეტებს დილით ლექსები ეთქვათ,
დე აღვიძებდეთ მამლის ყივილი!

არ მოშლოდეს ჩემს ქვეყანას კვირტების გაშლა, იის სურნელი, სიცოცხლის ფეთქვა, პოეტებს დილით ადრე მამლის ყივილზე აფრენილი მუზა და ლექსის წერის სურვილი.

იმედი არ მოგეშალოს დედაო ყველა სიკეთისა საქართველოვ ჩემო!

17 ივნისი, 2014წ.

∴

ჩემს არტერიებში სისხლი ჩქევს კოლხური, სისხლი და ლექსი ერთად არეული, არ ვიცი როგორ ვწერ, მაგრამ სიყვარულით, აჭრელბუღია ჩემი რვეული.

მამულზე ფიქრით და მამულის სიყვარულით დავიარები ლექსით სნეული.

∴

შენ დიდებით ჯომოლუნგმაც რომ დაიპყრო, დაიხსომე, ჩემო კარგო, ერთი მცნება, ქალი უქმროდ ფრთამოტეხილ თოლიას ჰგავს, გამუდმებით ქარიშხალს რომ ეხეთქება.

აპრილის ცას ყვავილები ათოვს

სულში ახლა ისევ თეთრად ცივა,
მომრევია ირგვლივ ფიქრთა ჯარი,
გარეთ ისევ ტყემლის ფიფქი ცვივა,
ვშიშობ სულში არ ჩამიქრეს კვარი.

ახლა დილა ცას მოსტაცებს ტატნობს,
და ვარსკვლავებს გაუკრთებათ ფერი,
ვზივარ ჩემთვის მოწყენილი, მარტო,
გიტარაზე ძველ სიმღერებს ვმღერი.

აპრილის ცას ყვავილები ათოვს,
მე კი ისევ ვკორტნი ღამეს უძღებს,
დარდიან დღეს ჩემი სუნთქვით ვათბობ,
მიკვირს ამდენ ჯოჯოხეთს რომ ვუძღებს.

მე გიტარა ავაკუნესე ცივად,
და აღარ მსურს ჩონგური და თარი,
სულში ახლა ისევ თეთრად ცივა,
გათოშილი მღერის კვლავ ზამთარი.

2002 წ. 20 თებერვალი

მარტი

მარტი შფოთავს და თეთრი ფერია
მხრებზე ყვავილებს მაყრის,
ფურისულები ათასფერიანს
ზამბახს აღვიძებს დაღლილს.

ჯერ კიდევ ცივა და ზამთრის ყინვას
ისევ შეუკრავს მუშტი,
ხან სიცოცხეა და ხანაც თბილა
მზეს ევიცხება გულში.

ფერფლებად ცვივა ღრუბლები ციდან
და ისევ უინჟლავს თქორი,
გადაიღალა მარტის თვე დიდად,
ამ მკაცრ ზამთართან ბრძოლით.

და გაზაფხული ხეხილებს შორის
ესალმუნება ნიაეს,
გამოუვლია ჩიტებს გზა შორი
ფრთებით ბალახი მიაქვთ.

2001წ. 15 აპრილი.

ბელურა

**„სხვაგან გაზაფხულს შეხვდა მერცხალი,
ჩენთან ყინვაში მოკვდა ბელურა”**

ო. მამფორია

ჩემო ჩიტუნავ შიმშილით და ყინვით შთენილხარ,
სხვებივით მაინც უსამშობლოდ არ დარჩენილხარ,
არც მერცხლის კვალზე გიფრენია, არც წეროების,
არ გიზიდავდა პალმის ტოტი და ჩეროები.

ექებდი საზრდოს აბუზული, დამენათევი,
ბევრჯერ დაგიგეს ონაგრებმა კაკანათები,
სხვის ოქროს საკენკს შენი ქვეყნის გერჩივნა ნამი,
არ მოგიცვლია სუსტი ფეხი არც ერთი წამით.

დაბუა ჩიტო, თბილ ქვეყნებში არ გაფრინდები?!
იქ ნეტარებას დაეწაფნენ ტყეში ჩიტები,
პაწია გულში სიყვარული კელაპტრად იწვის,
შენ ვერ შეგიპყრობს ნოსტალგია მშობელი მიწის.

1998წ. 10 თებერვალი

ღამე აპრილში

მთებს თავზე გადაევლება, ფეხს აუჩქარებს მარდად,
დაეფარება ცისკიდურს ლევა ღრუბლების ფარდა.

ტყის სივრცეში გასუდრულ ნიაფსაც გააღვიძებს,
შაშვი მიეუჩნდა ხეზე და გალობას მყისვე იწყებს,

ღამაზ ყვავილებს ბუღბული უმღერის დითირამებს
და ნიბლიებიც ყვებიან ტყის ახალ-ახალ ამბებს.

ღამეში ციციანთელა დააციმციმებს თვალებს,
ფანარივით რომ ანათებს, ხატავს ალისფერ რკალებს.

ატამს ასკდება კვირტები, ღამეა ვარდისფერი,
ძიღგატეხილი მდინარე მიღუღუნებს და მღერის.

გამოჩნდა ღრუბლის ფარდებში დარბაისელი მოვარე,
ამღერებულა ცის თაღზე ეს სააპრილო ღამე!

2005წ. 10 აპრილი.

ქარი

რაშზე შემჯდარა გრიგალი,
მიაპობს, მღერის ოდილას,
ხან ისე გაირინდება,
ვითომ სულ არა ყოფილა.

მიწაზე ყრია ტოტები,
ხის მოკვეთილი ხელები,
მიქრის, მიაპობს, მიგელავს,
გაშმაგებით და ხელებით.

გინდ დაუყვავე, გინდ არა,
მოგდგება ციებ-ცხელებით,
მარადუამს შეკაზმული ჰყავს
ფაფარაშლილი ცხენები.

∴

თუ ბილიკები ტაატით გინვევს,
თუკი ტოროლა სიმღერით გიწვევს,
ფესი დაადგი გადამხმარ ფინხებს,
კაცუნებივით გაწოლილ გირჩებს.

თუ მოიშორებ შავფრთიან ფიქრებს,
ვინძლო სიმღერაც მოსძახო იქნებ,
ისევ ტოროლებს აჰყევი ხმაში,
უძლიერესი, უძლიერესი, უძლიერესი იქნები მაშინ.

ღმერთო ვიკმარებ რაც მაბადია,
ოღონდ სამშობლოს შევხვდე განთიადს.

გაზაფხული

დღეს ჩაიბარა გაზაფხულმა ნიავე ზამთრის,
შორს მიმოფანტა ნაზამთრალი ფოთლის ენები,
ცაზე ვარდისფრად აელვარდა ლამაზი კადრი,
აპრილის ელვამ გადაიჭრა ლურჯი ვენები.

მიწის ნოტიო ამოიფრქვა მწვანე ბალახად,
გადაბრუნებულ ბელტებს აჰყვა ღორთქო სურნელი,
გაზაფხულია მიწის ზემოთ, სოფლად, ქალაქად,
ფუტკრებს რომ ასდის ეზო პარკის ყვავილთ სურნელი.

დაბრუნებულან თბილ ქვეყნიდან მერცხლეების გუნდი,
მზის ანარეკლზე ფეხის წვრილი ძარღვი მოუჩანთ,
ძლივს მოიშორეს განგური და ბუმბულის ხუნდი
და თითქოს ზამთრის ჭრილობები ახლა მოურჩათ.

შეუდგებიან ბუდეების კვლავ აშენებას,
ბუმბულს და ბალახს აიტაცებს ფარფატა ქარი,
თითქოს მათია ახლა მთელი ქვეყნიერება,
აქ ჩაიბარა გაზაფხულმა მწვანე მთა-ბარი.

ეწებებიან კვლავ ფუტკრები ყვავილთა სიტკბოს,
შეადედებენ მჭახე ნექტარს თაფლსა და ფიჭას,
ყვავილის პირველ შერხევისას იგრძნობენ სითბოს,
ყვავილთა მტვერი გადაუვლის ტყის ლამაზ ფიჭვნარს.

ღალი ფუტკრების თაფლის ცვილი ასე ლამაზად,
ახლა ტაძრებში კელაპტრად და სანთლად იწვიან,
სიკვილ-სიცოცხლის უცნაური დაძმობის ამბავს,
ნათელს მოჰფენენ ღვთის სახელს და ღოცვად იტყვიან:

დიდება უფაღს! შეიმოსნენ კვლავაც ხეები,
ცის ლაქვარდებში ირაოს კრავს ლამაზად ორბი,
აქაფებულან ჩანჩქერებად სალი კლდეები,
ეს გაზაფხული თანაბრად და ყველასთან მოდის.

სიკვიღ-სიცოცხლე ეს და-ძმავა - ჭირისუფალიც,
გიყვარდეთ ხალხო ერთმანეთი, - ამბობს უფალი,
ღვთის ნებით ხდება გაზაფხული - სამყაროს სუნთქვა,
დიდება უფაღს! დიდება უფაღს!

2015წ. 7 მაისი.

რვა მარტი

გაზაფხულის ჩუმი დილა
ჩემს ოთახშიც შემოცოცდა,
ვზივარ ჩემთვის და რვა მარტი
არც არავის მოულოცავს.

ყველა სადღაც მიიჩქარის,
ყვავილების ქრის ლაშქარი,
მე ლოდინით ვიცრიცები,
ისევ ფიქრი, ისევ ჯავრი.

ჩემს სარკმელთან ნარგიზია,
დანამული ცრემლს იხოცავს
და კვირტების აფეთქებით
გაზაფხულის დღეს მილოცავს.

1992წ. 8 მარტი.

რომ დაბადება ამცნოს ქვეყნად ორი მგოსანის

*„მე კი ბავშვი ვარ, კვლავ თითის სიგრძე,
კბილებს მომკვეთავს ალუნა მკვახე,
ჩაღვადარის ცხენს რიონის პირზე
დავაგლეჯ ძუას, დავაგებ მახეს”*

ტიციან ტაბიძე

დაძრავს მუგუზაღს ღამის მეხრე, ითვლის ნაპერწკლებს,
სიმწრის ოფლი რომ დასდენია თხმელის ნედლ შეშას,
დაკიდულია ღომის კარდალა ოჯინჯალეზე.
და გაბოლილი ღერწმის ფაცხას წარსულს უყვება.

თითქოს რიონის ხვილიფებში იჯდა სატანა,
მოაქვს სიმინდით დატვირთული სველი ურემი,
კოსმიურ ტალახს ზედდა თურმე თავად მურვან ყრუც
და ცხენისწყალთან გასწყვეტია ბედაურები.

დაბორიალობს გრძელბრჭალება ყანჩა ორპირზე,
ღვას მზე მცხუნვარე გვერდს იფიცხებს ორპირის ფშანი,
რიონის ტალღა აუყვება შუამთის სერებს,
რომ დაბადება ამცნოს ქვეყნად ორი მგოსანის.

მიშენებული კარმიდამო მიმოინგრევა,
აწყვეტილ ბორნებს, მომსკდარ ხაბოს შთანთქავს რიონი,
ლამაზი ჭალა მაინც ღირდა ათას სიცოცხლედ,
წლები ყრმობის ტიციანის და გალაკტიონის.

1998წ.

მარტის თვე

მარტის თვე ტკივილს ნამქერებს ატანს,
ღრუბლების ფთილა და მზეა ცაში,
მზე გაუდიმებს ტყემალს და ატამს
და მიდის ყველგან ფრთამალი რაშით.

იქით ყანაში ხორბალი ღვივა,
ჩიტებს ტალახი ააქვთ კალთებით,
ბუდეს იშენებს, მოფრინავს ციდან,
დედის ინსტინქტის გააღმასებით.

მთაში ირმების ყვირილი ისმის,
ლადი ქორბუდა თავის ტოლს ეძებს,
კვირტებში ფოთლის გაშლა რომ ისმის,
გაზაფხულია დათოვლილ გზებზე.

∴

ხოხბის ყელივით ლამაზი დილა რომ იყო კოლხეთს,
ხარობდა მზე და ყვავილები, სხივები ისრის,
და არიჭალას „ოქროს ვერძი“ ეკიდა ხეზე,
კოლხური სიბრძნის ნათელს რომ ისვრის.

რიონის პირას დაღვრემილი დგას მებაღური,
ხელცარიელი ბადესავით შერჩა ცხოვრებას,
ლაზი კაცისთვის ახლა რიონს მოაქვს ბღავილი,
მთების ნაშალი, ნიჟარები და მოგონება.

2007წ. 24. აპრილი.

ორი ვაჟა

/ვაჟა ეგრისელს/

ფშაველო შენ მთა გიტაცებს,
არწივისებურ ხედვითა,
თავზე მთის ჯანლი ჩამაგდის,
"ნისლი ფიქრია მთებისა"

ეგრისელს ზღვაი შეუსვამს,
პოსეიდონის პეშვითა,
სახეს ინამავს ზღვისკარად
შმაგი ტალღების შხეფითა.

გაჰყურებს ორი ვაჟაი,
თვრება ბუნების ეშხითა,
ცრემლი კი არა, სისხლი სდით
სამშობლოს მწუხარებითა.

1994წ. 15 ოქტომბერი

∴

ოცდა... დამიმთავრდა,
ორმოცდა... დაიწყო,
გაფრინდა წლები ზღაპრულ რაშებად,
აჰა ორმოცდაც... მიიპარება,
სამოცდაც... მალე ათამაშდება.

წელთა აკორდებს უკრავს როიალი,
სულმა დაიწყო სხეულში ბორიალი,
თავს ვერ იკავებს, ვითარცა მთვრალი,
მოდუნდა ხორცი, გამყიფდა ძვალი.

თვალებს ორთავეს მოაკლდა რული,
მაგრამ არ ბერდება ოხერი გული.

1995წ. 7 იანვარი

**შენ მოხვედი წინაპრიდან
(ეძღვნება შეილიშვილს პატარა შალვას)**

შენ მოხვედი დასაწყისად, დასასრული წავიდა,
შენ მოხვედი ეს სიცოცხლე რომ დაიწყოს თავიდან.

შენ მოხვედი წინაპრიდან, პაპის მამის, მამიდან
დასასრული ჩავლილია, დასასრული წავიდა.

შენ მოხვედი რომ ამ სულში არ ჩამიქრეს ლამპარი,
ყური მიგდე, მინდა გითხრა დევგმირების ზღაპარი.

მინდა გითხრა, რომ ნამუსით უცხოვრიათ წინაპრებს,
რომ კეთილი საქმე იყო ჩვენი ციხე-სიმაგრე.

მოგიყვები, მერცხლის ენას როგორ ფლობდა მინდია,
განა პაპის სატევარი ფულზე გაგვიყიდა?!

შენ ჩემ სულში ზიხარ ახლა შემოგველოს ბებია!
ქონება და არქონება ერთმანეთის ძმებია.

ხან ერთია, ხან მეორე, გაგორდება დუშაში,
ზოგჯერ ბევრი განძის მქონე დარჩენილა ქუჩაში!

ზოგჯერ ისე გვატრიალებს ბედისწერის ბორბალი,
დარიბ-დატაკს უპოვნია ნატვრისთვალის გორგალი,

შენ მოხვედი დასაწყისად, დასასრული წავიდა.
შენ მოხვედი ეს სიცოცხლე რომ დაიწყოს თავიდან!

1997წ. 2 თებერვალი

კვირცხი

ცოტა ხნით მიძინებულა ღავა,
ნაჭუჭში ბორგავს და ვერ ძლებს,
მერე დაიძვრის სიცოცხლე ზვაგად და
შეანგრევს ქვითკირის კედლებს.

ბუნება ნაჭუჭშიც მოძრავ ძალაშია,
თუმცა ჩანასახში სძინავს,
სიცოცხლე უხარია, განა მართლა შია?
როცა გაიძახის – „წიას“,

იცინის ღმერთი თავს იმტვრევს ადამი,
ჯერ კვერცხი გაჩნდა თუ მერე ქათამი?

1989წ. 5 მარტი.

ზვილვბს

(თემურსა და ხათუნას)

სასახლეები დაუტოვა ზოგ-ზოგმა შევილებს,
მოზრდილი სკივრი, აღმასებით პირთამდე საესე,
თვალისმომჭრელი სამკაული, უღევი თანხა,
შთამომავალთ რომ სიცოცხლეში ყელამდე აესებს,

ყურისწამლებად გაჰკვივიან სხვადასხვა კართან,
ათასი ჯურის მანქანები ავტოფარეხში,
ძლიერნი ამა სოფლისანი ბუმბულში წვანან
და განცხრომასაც ეწევიან უცხო მხარეში.

მე ვერაფერი მოვიხვეჭე მოსახვეჭელი,
რაც მოვიპოვე ჭიანჭველაც ადვილად ზიდავს,
გული არ დაგწყდეთ, ვერ გირიგებთ წყალობას უხვად,
არც ძღვენით ვინმეს ველოდები შორეულ გზიდან;

დედაშვილური სიყვარული ვარჩიე ნივთებს,
ძვირფას თვლებსა და სამკაულებს, ავტომანქანებს,
ქარს წაუღია ყველა ჯურის ზიზილ-პიპილო,
რაცა მაქვს იმას დაგჯერდები, ღმერთი მაკმარებს.

ოღონდ თქვენ მყავდეთ ჯანმრთელნი და ლაღები ქვეყნად,
ოღონდაც ცუდი არ მოვიდეს ჩემთან ამბებად,
- მე გაუსაძლისს გაუუძლებ ტკივილს, რა ვუყოთ მერე,
ოღონდ არ ვნახო თქვენი ცრემლის აკიაფება.

ამ ლექსების მეტს სხვა სიმდიდრეს ვერას გიტოვებთ,
გჯეროდეთ, ვალი არავისი შემირჩენია,
მწვავს სიყვარული მამულის და ქართველი დედის,
რომლის მანდილი არასოდეს შემირცხვენია.

მინდა ამ ჭერმა ჩემს შემდეგაც უხვად იხაროს,
იხაროს მარად შვილებით და შვილთაშვილებით,
მინდა ეს კერა არასოდეს არ დაინაცროს
და ბუხრის ბოლით ივსებოდეს საკვამურები.

მინდა რომ ბაღში ქათქათებდეს თეთრად ტყემლები,
ნაღვერდალს წითლად უკიდებდეს ბროწეულები,
დააბიჯებდნენ ჩემს ეზოში წკნელივით გოგო
და გაუკაცები ლახტებივით მოქნეულები.

გიყვარდეთ მუდამ ერთმანეთი, შორს თქვენგან ბზარი,
აგშორდეთ ყველგან სიძულვილი, შური და დავა,
სიკვილ-სიცოცხლის გასაყართან უკვე დროც მიცდის
და ჩემს ოჯახში „უკანასკნელ მოჰიკანს“ ვგავარ.

თხილის გულიც კი გაუყავით მოყვასს კეთილად
და ღმერთს აუნთეთ სიყვარულით წმინდა სანთელი,
თესეთ სიკეთე, რომ მე წარვსდგე უფლის წინაშე -
წარბშეუხრელი, ვალმოხდილი, სახენათელი.

ლაზის მოდგმა ხართ, ეგრისული ჯიშის, ჯილაგის,
ღულს თქვენს ძარღვებში ცოტნეს სისხლი, სისხლი ლაზური,
ნამუსიანად გეველოთ მარად ამ ქვეყნაზე,
შეგერგოთ პური და ქართული ვაზის ნაჟური.

1999წ. 6 ივნისი.

მეუღლეს

ახლა, როცა დავბერდით მე და შენ,
ახლა, როცა მივნავლდით მე და შენ,
ბევრი მწარეც ვიგემეთ, ბევრი ტკბილიც ვიგემეთ
ამ ცხოვრების ზ ე დ ა შ ე.

ფიქრი შენგან დაღატის უკვე აღარ მაწვალებს,
მოპარული ღიმილით არავინ გითვალთვალებს,
ახლა შვილიშვილებთან დროა კერას მივუსხდეთ,
რადგან ქალებს გეთაყვა, შენ გულს ვედარ მიუხენ.

წამო ერთად ავანთოთ მინავლული ღამპარი,
შვილიშვილებს ვუამბოთ საყვარელი ზღაპარი.

1990წ. 10 მაისი.

ზობ-ზობებს

რა ბარიკადები, რის ბარიკადები,
ვის ელობები და რას,
ახლა ის დროა, ერთ მუშტად შეკრული
მტერს რომ ულობავდე გზას.

რა შარას დადგომიხარ, ან რას აჰყოლიხარ?
ან თუ ხარ საქართველოსთვის მზად?
ჯურღმულს ჩასულხარ და ქვესკნელს ჩაჰყოლიხარ,
თუ სიძულვილისკენ გაქვს გზა.

შენ თუ დაგღუპავს, სიძულვილი დაგღუპავს,
დანარჩენს მოვევლება სხვას,
დიახ, სიძულვილი, რომელიც გვიღობავს
ტაძრისკენ მიმავალ გზას.

1991წ. 25 დეკემბერი.

ერთი სოფლის ბიჭები
(*ვეუძღვნი დიდი სამამულო ომის მონაწილე
თანასოფლელების შაღვა ზაქარაიასა და
გრიგოლ დარჯანიას ხსოვნას*)

ფრონტზე შეხვდით სიჭაბუკეს,
მზის დიდებულ ამოსვლას,
ვინ გაცალათ ხვიჩა ბიჭებს,
სიბრძნის კბილის ამოსვლა.

დაუზამთრდათ დედებს თმებში
უსაშველო ლოდინით,
და რიონის მწვანე ჭაღას
სევდა იწვა ლოდივით.

განა ნადმი სავსე იყო
თაფლიანი ფიჭვებით?
სისხლისგან რომ იცლებოდი
პირტიტველა ბიჭები.

იქნებ ომის ქარტეხილი
ბედისწერის ბრალია,
თქვენებრ ვინღა დაიცავდა
დერბენდსა და დარიალს?

სულში სევდა დაუტოვეთ,
ცხრა მაისის მოლოდინს,
საქართველოს სიყვარულში
დაიხარჯეთ ბოლომდის.

ჭადრებს კოცნის საფლავებთან
მოშრიალე ფიჭვები,
სოფლის შარას გაუყვებით
ერთი სოფლის ბიჭები.

კოლხეთს ისევ გაზაფხულდა,
ქათქათებენ ტყემლები,
რიონს ერთვის ნაკადულად
ორი ქვრივის ცრემლები.

ნისლისფერი ცივი სევდა
ცრემლით დაისადგურებს,
ფრონტის ამბავს მოუყვებით
იებსა და სამყურებს.

2000წ. 9 მაისი.

საათი

ჩიტებივით კენკავს წუთებს,
დროს ვერავინ ამუხრუჭებს,
ზოგი მართავს წიფლის დუქნებს,
ზოგი ოქროს აფუთფუთებს.

ზოგსაც ქვეყნის გასაჭირი,
აწუხებს და ეძებს სავალს,
ზოგი დარდებს ღვინით ახშობს,
სმაში ეძებს გამოსავალს.

დრო გასულა უსწრაფესად,
წუთებს მისდევს თვე და წელი,
ზოგს ქონება მოუხვეჭავს,
ზოგს მეფური სავარძელი.

საათი კი ტაკ-ტუკ, ტაკ-ტუკ!
წუთი წუთს ცვლის მალე, მალე,
გამალებით, აჩქარებით,
მრგვალ რელსებზე მისრიალებს.

მოხედვასაც ვეღარ ვასწრებთ,
თვალხელშუა გარბის წელი,
უკვე განვლილს უკვე ჩავლილს
ვერასოდეს დაგეწევით,

ზღაპრულ რაშით მიქრის დრო და
ველარავინ ამუხრუჭებს,
ეს საათიც ჩვენს ჯინაზე
ჩიტებივით კენკავს წუთებს.

და აღარავის უცდის,
დრო საათივით ზუსტი.

ისევ მაწვალებს ფიქრი

გუნდრუკის კმევას და ჩინ-მედლებს ნაჩვევი არ ვარ,
მკერდზე ტკივილი მამჩნევია ნაიარევად,
დასერილ გულზე წყენით ისევ მაწვალებს ფიქრი,
განა კაცია ვინც ამქვეყნად დაიარება?!

ზოგი ჩაგივლის ქედმაღლურად, თითქოს ხარ მონა,
სალამს ძლივს გეტყვის გაფოფრილი, ტუნამრეზილი,
გურანაირმა ქედმაღლობამ ვერ დამიმონა,
არც მეფე მწამდა ასეთი და არცა ვეზირი.

შემირცხვენია მე მაგათი ქონება უხვი,
ოცდაათ ვერცხლად სულს მიჰყიდის ვინაც სატანას,
რად მინდა ქვეყნად ბორკილები ოქრო ვერცხლისა,
თუ ველარ შევძელ მეგობრებთან ჭირის ატანა.

დიდკაცის ნიღაბს ვერასოდეს ვერ შევიფერებ,
იდუმალ ფიქრებს დღემდე მაინც აღარ ვეშვები,
თუ მომეძალა ქედმაღლობა, შური, დალატი,
შემასვით მაშინ შხამით სავსე აზარფეშები.

1995წ. 10 მარტი.

∴

სტომაქის ამოყორვის საზრუნავი გაგვიჩნდა,
როგორ ვკმაყოფილდებით დღეის სალაფავითა,
შური, მუცელდმერთობა მეფურ ტახტზე ავიდა,
სულზე ფიქრი და ზრუნვა ნეტავ საით წავიდა?!

იქნებ ყავლი გასვლია ყველა ნამდვილ კალმოსანს,
იქნებ აღარ მღელვარებს არაგვი და რიონი?
მაშ მიუგდოთ მუხები ფინხებსა და სანაგვეს,
რომ აღარ დაფრთიანდეს მუზა გალაკტიონის.

უნიჭო ავტორებით ავსებულა ბაზარი,
რა ტრიუმფით წასულა ჰონორარის მსურველი,
ნიჭი მიგდებულია სანაგვეზე ჩვარივით,
და წიგნების ბიზნესში ფეხს იკიდებს სულელი.

ისმის კმაყოფილებით უნიჭოთა ხარხარი.

ხათუნას

სურნელს მოაფრქვევს ფურისულები,
მარტში ღიმილი რომ ჩაგაკონა,
შენ არ შეცვლილხარ ჩემთვის სრულებით,
ისევ ბავშვი ხარ, ჩემო გოგონა.

აჭრელებულა მარტი ფერებით
და მიმოზებით ფეთქავს სამყარო,
ჩუმი ალერსით კვლავ გეფერები,
მაწვალებს ფიქრი - რით გაგახარო.

დამათრობს შენი ბავშვური მზერა,
ჩუმი ღიმილი დარდს რომ მიყვება,
ღმერთმა მანახოს მე შენი კერა
აღამაზებულ გოგო-ბიჭებად.

სურნელს მოაფრქვევს ფურისულები,
მარტში ღიმილი რომ ჩაგაკონა,
შენ არ შეცვლილხარ ჩემთვის სრულებით,
ისევ ბავშვი ხარ, ჩემო გოგონა.

2000წ. 7 მარტი.

**აპრილის ქარი გაბიღებს კარებს
(როლანდ ხარებავას დაბადების დღეზე)**

ჩემო ძვირფასო! დღეს შენი დღეა,
აპრილის ქარი გაგიღებს კარებს,
დღეს გერგო ამაყ ზამბახთა თოვა,
იებიც გეტყვის ლამაზად სათქმელს.

როცა გაზაფხულს მოაქვს ვერები,
მიდი და ნახე ვაზი გასხლული,
რომ დაიწუროს ყურძნის მტევნები,
საფერავის და ალადასტურის.

სტუმართმოყვრობას ვერვინ დაგიშლის,
ღმერთმა გაშოროს სახლი და მღუმარი,
და მკერდს მოვარდნილ გრიგალს შეახლი,
სახლში თუ კი გყავს ერთი სტუმარიც.

ცოტნეს ჯიშის და ჯილაგის კაცო!
ძარღვებში სისხლი გიდგას ლაზური,
და ვაკუაცობის სიმბოლოდ ხელში,
ვიპყრია ყანწი - მამაპაპური.

და ეს ცხოვრებაც კადრივით მიქრის,
დრო გაფრენილი ჭენებ-ჭენებით,
შენც ხომ ლექსი გწვავს „ვეფხის და მოყმის“
მიგაქროლებენ „ღურჯა ცხენები“.

მამის ჭიშკარი შეაღე ფრთხილად,
მიდი და ნახე ვაზი გასხლული,
ვაზის ნაუური შეგარგოს ღმერთმა,
ოჯალემის და ალადასტურის.

2004წ. 24 აპრილი.

ვედრება

*(ვიღაც მიზანთროპს შურით წამოსცდა: საქართველო
უქართველებოდაც ლამაზიო, ღმერთმა დაგვიფაროს, იმ
დღეს ნუ მოესწრება მტერი და დუშმანი).*

ღმერთმა ნუ მანახოს ეს მიწა დამეწყრილი,
დეღგმა და მერეხი უსაშველო,
ღმერთმა ნუ მანახოს ველები დარბეული
და საქართველო - უქართველოდ.

ღმერთმა ნუ მანახოს ქალი ხელგაწვდილი,
ხურდა ფულებისთვის უსახელოდ,
ღმერთმა ნუ მანახოს ქართველი წაქცეული,
არ წამომდგარი უქართველოდ.

რად მინდა კალო და ანეული,
ძველებურად რთველი თუ არ რთველობს,
რად მინდა გზები არეული
და საქართველო უქართველოდ?!

ღმერთმა ნუ მანახოს ბოროტი სატანა,
ფეხს რომ იკიდებდეს უსაშველოდ,
ღმერთმა ნუ მანახოს მოყვასის ცრემლები
და საქართველო უქართველოდ.

ღმერთმა ნუ მანახოს ხეები ნამეხარი,
სოფელი - ნასოფლარი უსახელო,
ღმერთო დაიფარე ჩემი მარგალიტი
და ნუ დამიტოვებ უქართველოდ.

1995წ. 4 მარტი.

*„მეგობარს, სატროფოს, სიმდიდრეს, დიდებას, სამარადუამოს
ვერსად იპოვი და რად გსურს, სურვილმა გრძნობა აწამოს,
ღვინო კი ერთი განძია, უნდა სვა, უნდა ილხინო!
დავლიოთ ძმებო, დავლიოთ, დავლიოთ წითელი ღვინო“.*
/გალაკტიონი/

„თროზის საათი“

გაკერპებულ ფიქრებს ღვინოში ალბობდა,
სულიც ცეკვაავდა სხეულთან ერთად,
გაუჭირდა არტახების მოშილიფება,
თვალეში ჩანდა სამყაროს აღქმა გაორებული მზერით,
უფლის ნიღბით ილანდება ანტიქრისტე,
სიკეთის ნიღაბს ეშმაკეული ამოფარებულა,
ოთახში შიშისმომგვრელ ნაჩურჩულეგში.
კვლავ ცხადდება სინამდვილე,
გულზე მარწუხივით რომ ჩაფრენია
და სიცოცხლის ძარღვებს უფლეთს.
გარეთ კი სისინებდა ქარწანწალა,
მწარე ფიქრებმა მიივებოვით ჰკიდეს ცრემლები.

აპრილო თვალეზმზიანო

ციურ მანანით ნაპკურო,
აპრილო თვალეზმზიანო,
ცაში წკრიალა ტოროლას,
სურს ტკბილად შეგეხმინოს.

კლდის ქიმს ასკდება ჩანჩქერი,
სიბრაზით რომ დორბლიანობს,
აქ ნაკადული რაკრაკებს,
იებთან ენაწყლიანობს.

პირიმზემ ყვაველთ გასძახა:
ხალხნო, არ დავაგვიანოთ,
ხეებს ასკდება კვირტები,
მუნნარი კვლავ ფოთლიანობს.

მერცხალი ჩქარობს ბარტყები
დაზარდოს, დააფრთიანოს,
ბაღში ქათქათა ტყემლები,
ფანტელებს დაგაყრიანო.

ბუნაგში დათვის ბელები,
ყირაზე გადადიანო,
კრუხი საბუდარს ქოთქოთებს,
ერთგულად წიწილიანობს.

ცველქი ბაჯადლო მზის სხივი,
ჭუჭრუტანაშიც ჭიატობს,
ფუტკრები თაფლის ხურჯინით,
სკის თავზე დაგბზუიანო.

ტყეში ქორბუდა ირემი
გულისწორებთან რქიანობს,
კლდის ქიმზე რიბი-რაბოა
და გაზაფხული ხმიანობს.

1990წ. 15 აპრილი.

რაიც არ გვინდა

ზოგჯერ იმას ვაკეთებთ, რაიც არ გვინდა,
რა ვქნათ ტყუილა ნუ მოგვაქვს თავი რაინდად,
ზოგჯერ ბედსაც ვმორჩილობთ არა მორჩილნი,
რადგანაც სარჩენი გვყავს წვრილი ცოლ-შვილი.

ხელი გადავუტყავთ არა სატაშოს,
ლუკმა-პურის საშოვნად ბედთან ვთამაშობთ,
სულიერ საზრდოს ვეძებთ ვინ დამაჯერებს,
ბოროტება სიკეთით ვერ შევაჯერეთ.

ზურგით გვიტარებია ჭაპანი მძიმე,
ფიქრი და საზრუნავი ვერ მოვიცილეთ.
ხშირად ჩვენი ცხოვრება იგავს მიაგავს,
რადგან სულიერ საზრდოს ვეძებთ ნიადაგ.

ზოგჯერ იმას ვაკეთებთ რაიც არ გვინდა,
რა ვქნათ ტყუილა ნუ მოგვაქვს თავი რაინდად.

1995წ. 17 სექტემბერი

**მონადირული
(ეუძღენი მამის ხსოვნას)**

ეს პანორამა მადვიძებს, თუ სიზმარია შენი,
წელზე შეკრული „ჰილზები“, ჰოი რა რიგად გშეენის,
შენს ირგვლივ დაფარვატებენ ფრინველნი გადამფრენნი.

გუნდი გარეულ იხვების გადაიშხუვლებს ზღვაზე,
ფიფქივით თეთრი თოლია ლაღად ფრთას იქნევს ტანზე,
კეფალი ვერცხლისწყალია პალიასტომის ტბაზე.

კოლხურ მიწაზე ხოხობი სადღაა ახლა დილით,
ხოხობის ყელივით ლამაზი ცა როა მოწმენდილი,
ხელმოცარული დაჰყურებს მონადირეთა ჩრდილი.

დღეს „ბოგვერადის კუნძულზე“ დილა თენდება ისევ,
ტყის ღორი სადღაც გამონდა და აჩენს ეშვის ისრებს,
მიტოვებული კუნძული თვალში გეცემა მყისვე.

მონადირეთა ყიჟინას ვეღარ გაუძლო შეველმა,
გადაჩხილი გულმკერდით ტყე ითხოვს ჩვენგან შეველას,
შიშით ცახცახებს მურყანი, მუხა და კოლხი თელა.

მალთაყვის ტყეში იღვიძებს თვალდაჭყეტილი სხივი,
ბოგვერადზე ხან წვიმს და ხან ცაა მოწმენდილი,
ეს წლები მიდის, მიგორავს, მოგონებების ჩრდილით.

2000წ.

არ იწერება ლექსები ძალად
იუმორესკა
(პასუხი პაატას, რომელმაც მითხრა შაჰ-აბასის
საფლავზე ლექსი უნდა წაგაკითხო)

შაჰის საფლავზე ლექსი უნდა თქვაო, კაცი მეუბნება,
გონება დაუბნელდა და ბოღმა ეუფლებო.

ჩემო კარგო მეთქი, - კაცს ვუხსნი წყნარად,
არ იწერება ლექსები ძალად.

ძალად ეგ რატომო, იმედი მაქვსო,
ვერავის დაუწერ სპარსეთში სხვასო.

ცხოვრებას მივდეგ და სულ წინ-წინ მიმყავსო,
ექსკურსიები და ქეიფი მიყვარსო.

არ ვტოვებ ისრაელს და კაბადოკიას,
რად უნდა მაჯობოს ვიღაც ბოლოკიამ.

კი, კაი ბიჭი ხარ, პაატა, ძამია,
ცხოვრებას რომ მისდეგ, ეგ კაი რამეა.

ქეიფი, ქალები, რა დასამაღია,
ირანშიც უყვარდა ეს ომარ ხაიამს.

რა გითხრა, რით გაქო, ანუ რა გისურვო,
იკმარე რასაც გეტყვი, ღმერთმა აგისრულოს:

შენი ასულები ღმერთმა გაგიზარდოს,
სულთანად მენახე ზუსტად გაის - ამ დროს.

რომ ჩაღმა მოიხადო შაჰის საფლავზე,
რაც ძლიერ მოგიხდება მოტყვეპილ თავზე.

რადაც უნდა გითხრა, ოღონდ არ გეწყინოს,
სანამ შაჰის საფლავზე მე ლექსი არა ვოქვა,
მანამდე თავი არ გეტყინოს.

ფაზისში მზის სხივი ჭიატობს ათასფერად,
არაფერს არა გთხოვ, არაფერს დამპირდე,
სპარსეთში როცა მინდა მაშინ ჩაეფრინდები,
ლუიზა არ ვიყო, თუ არ გადაეფრინდე!

**დადუმებული კოლხური სცენა
(შალვა ლიპარტელიანის ხსოვნას)**

უშგულს და შხარას სდიოდათ ცრემლი
და თეთნულდს ჭმუნვის ნისლი ებურა,
დაგვაკლდა კაცი ვისაც ნამუსის
ნადღი სვანური ქუდი ეხურა.

წუხს ლენტეხი და შენი კოლხეთი,
შავი ზღვაც ბორგავს ტალღების შფოთვით,
წამით შეჩერდი, ბატონო შალვა,
ხედავ, ქუდს გიხდის ქალაქი ფოთი.

დადუმებული კოლხური სცენა,
შენი სიკვდილი მართლაც ბრალია,
დარჩა როლები ოცნების მიღმა,
შენ რომ გიყვარდა ასე ძალიან.

ბოდიშს მოგიხდით ვერ მოვასწართ,
შენი ოცნების დანაპირები,
მაგრამ გჯეროდეს როგორც ფენიქსი,
კვლავ აღსდგებიან შენი გმირები.

ნაღდი ვაჟკაცი წავიდა ჩვენგან,
მეგობარი და საქმის ერთგული,
სვანეთის მთებში გუგუნებს ლილე,
წუხს რიონი და ბორგავს ენგური.

თეთნულდს მოაწვა სევდა ზვავევით,
უშბას და შხელდას გლოვის ზარია,
სვანურ კოშკებთან იქუხა ექომ
შაღვა აღარ გვყავს, ვოი ლამარია.

კოლხეთის მიწამ გულში ჩაგიკრა,
ქუჩებში დგანან რიგი პალმების,
დასანანია სვანური ქუდით
ქუჩაში რომ ვერ მოგვესალმები.

წუხს ლენტეხი და შენი კოლხეთი,
შავი ზღვაც ბორგავს ტაღლების შფოთვით,
წამით შეჩერდი, ბატონო შაღვა,
ხედავ ქუდს გიხდის ქალაქი ფოთი.

ბოდიშს მოგიხდით ვერ მოვასწართ,
შენი ოცნების დანაპირები,
მაგრამ გჯეროდეს როგორც ფენიქსი,
კვლავ აღსდგებიან შენი გმირები.

ფოთი

განა მარტო „კარიბჭე“ ხარ
და „ევროპის ჭიშკარი“?
სიყვარულის ტაძარი ხარ,
ხატზე დასაფიცარი.

გვირილების ყვითელ გულში
სიყვარული ჩაწნულა,
კოლხური მზე ათინათებს
ხოსობს კისერხატულას.

აქაური ნესტიც სხვაა,
დავარდნილი ფოთოლიც,
ლაქაშების სუნთქვას იგრძნობ,
თუ ხარ ნაღდი ფოთელი.

მწვადს მოგართმევს, თუ მინდვრის ფხალს,
თუ ლობიოს მოლესილს,
ჩაფლული ხარ სიყვარულით
„გოლუაფიროს“ მორევში.

სხვა პეწი აქვს აქ ყველაფერს,
სხვანაირი გრაცია,
ჭირშიც თუ არ გაგამხნევა
აბა ის რა კაცია?!

ცხრა ზღვა გადაუსერავთ და
ფეხით ცხრა მთას წასულან,
და დგას ცოტნე, თაფლწასმული
მეგობრობის დასტურად.

კოლხური მზე დარბაისლობს
და კოლხური ქრის ქარი,
ყველა სახლი „კარიბჭეა“
სტუმრისათვის ჭიშკარი.

ზღვა გული აქვთ ჩემს ფოთელებს,
შავ ზღვასავეით მღვლევარე,
მათ თვალებში ცისკარი და
სიყვარული ეღვარებს.

მაშ, ამივსეთ გრძნობით თასი,
განა ღვინო მწყურია?!
ფოთში ასი ოქროს ფასი
ერთი სიყვარულია.

არცა რაა გასაკვირი,
ჩვენი კოლხთა მოდგმიდან,
მზით მოვდივართ აიეტის
გენეტიკურ კოდიდან.

განა მარტო კარიბჭე ხარ?
ხარ ნატვრა და ოცნება,
შენს სიყვარულს ვენაცვალე
და შენს პატიოსნებას.

2001წ.

ზგაღლობო

**(ვეუდენი შორენა ჭოჭუას -
ეროვნული მოძრაობის ერთ-ერთ ლიდერს)**

ეკლიანი გზები,
ეროვნული სული,
გზებზე ანათემა
ჯილაგის და რჯულის.

შენი ერთგულება
მამულის და რწმენის,
შენი დედა ენის,
შენი ვაზის ცრემლის.

ღამეები თეთრი,
თუ ბუნკერში ყოფნა,
ნათელს რომ ჰფენს ქართლის
აწმყოსა და მყოფადს.

შხარასა და შხედდას,
დათოვლილ მთებს ზვიადს,
უერთგულე მარად
მერაბსა და ზვიადს.

გეჯერა ტკივილს ისევ
მოიშუშებს ერი,
შენ გმობ ყველა იმას,
ვინც სხვა ხმაზე მღერის.

ლაბირინთში რწმენით
ისევ დევნი წყვილიადს,
გადასძახებ ექოდ,
მთებს მაღალს და ზვიადს.

გინდ გაგაკრან ჯვარზე,
გინდ ჩაგძირონ ზღვაში,
ეროვნულ სულს შენში,
ვერაფერი წაშლის.

მიდი უერთგულე
ისევ ქართულ დილას,
გენეტიკურ კოდის
სისხლს, ამაყს და მყივანს.

მემკვიდრე ხარ ცოტნეს,
დავითის და დაჩის,
გმაღლობთ შენი რწმენის
ერთგული რომ დარჩი.

დარდიმანდული

მოდით ავაესოთ ფიალები,
შევსვათ სასმისი,
მე სადღეგრძელოს ვამბობ თქვენსას
ჩვეულ ხალისით.

ეს გაუმარჯოს ლხინის ღმერთს და
ყველა დარდიმანდს,
ვისაც ამქვეყნად გული ერჩის,
ვისაც დარდი კლავს:

თავისი ქვეყნის,
მერე ქალის, მერე ბახუსის,

ვისაც კაცურად უბგერს გული
და აქვს ნამუსი.

და ვიდრე ჟამი გადაბეღავს
დარდსა და ტკივილს,
მოდით კარგებო, ნუ მოვყვებით
წუწუნს და ტირილს.

ჯიბეში გროშიც არ მიჩხავის
ზოგჯერ უფულოს,
მაგრამ გაზაფხულს იმედებით
უნდა ვუყურო.

სასმისში ნალველს ნუ ჩამისხამ
ლამაზო ქალო,
ნეტავი იმას,
შენი ტრფობის ბედი რომ წყალობს.

მოდი, მომხვიე ეგ ხელები
სანამ დრო არი,
თორემ დაგრჩები
მეც ცრემლებით მოსაგონარი.

ეს გაუმარჯოს ყველა შფოთს და
ყველა დარდიმანდს,
ვისაც ამქვეყნად გული ერჩის,
ვისაც დარდი კლავს.

თავისი ქვეყნის,
მერე ქალის, მერე ბახუსის,
ვისაც კაცურად უბგერს გული
და აქვს ნამუსი.

ეს გაუმარჯოს ყველა ქართველს და
ყველა კაი კაცს,
ვინც ვაზის ნაჟურს შეირგებს და
ტკივილს აიტანს.

2002წ 16 მარტი.

ქალებს დედობა ამზენებს

/ზოგ-ზოგებს/

**ღამაზად შეილის გამზრდელი
დედა მიცენია ღმერთადა.**

/ვაჟა/

რა ქართველობას იჩემებ,
პირში სიგარეტგაჩრილი,
ქართველ ქალს მუდამ ეხურა
ნამუსიანი მანდილი.

ცხრა შეილს უზრდიდა სამშობლოს:
კახას, ლელას თუ მინდიას,
ცხრავეს ზვარაკად სწირავდა,
შენ ერთიც არ გაგიზრდია.

გმირად ქცეული ქალები,
მკერდით იცავდნენ მარაბდას,
შენებრ რომ ბევრი გვეყოლოდა,
მაშინ ვინ დაგვიფარავდა?!

ვის რად ჭირდება ნეტავი,
ეგ ხელოვნური კაცობა?
ქალს სინატიფე ამშვენებს
და არა მამაკაცობა.

რა ქართველობას იჩემებ,
სად გაქვს ქართული მანდილი,
კონიაკს წრუპავ მაღიმაღ,
პირში სიგარეტგაჩრილი.

ტყეში სირცხვილით დაიწვის:
მაჩიტაც, ირემ რქიანიც,
ვის შეერგება ეგ ძუძუ
ნიკოტინ-თრიაქიანი.

აკვნებს დედები არწვევენ,
პირმშოს ჩაესმის გაღობა,
ვერც იავნანამ მოგხიბლა,
ვერც ქეთევანის ქალობამ.

რა ქართველობას იჩემებ,
რა იცი ფასი გარჯისა?
არც ქვეყნის დვრიტა გიტაცებს
და არც სიუხვე ვაზისა.

ნაფაზს ნაფაზზე აბოლებ,
ნეტავი როგორ ახერხებ?
ქართველთა გამრავლებასაც
შენისთანები აფერხებს.

ვაი შენს პატრონს! ვინ მოგცა,
შენ ლელო გასატანია,
შენებრი ცოტაც რომ იყოს,
მაინც ძნელ ასატანია!

1997წ. 23 აპრილი.

**კურიოზი ფოთში მასწავლებლის დღეზე
ბანათლების მინისტრის შესახებ 1975 წელს
ფოთის სახელმწიფო თეატრში**

შასდევით მასწავლებელნო,
ვით ლაშქარს შედგა ჯარია,
მობრძანდა ლაშქარაშვილი
დიდი ლაშქარის თავია,

ირაკლი* შამაგველები,
კულისებს გავალთ მალეო,
მასმინე ლაშქარაშვილსა,
ველარ ვიხილავთ ხვალეო.

* ირაკლი - იგივე ბონიკა ლოლუა. გამონენილი ლოტბარის ძუკუ ლოლუას შვილი. ფოთში მრავალი კულტურული ღონისძიების წამომწყები და ორგანიზატორი.

ირაკლი ასე პასუხობს:
ჯერ შეიკრიბეთ ყველანი,
არ გავაცინოთ ჩვენზედა
მოშურნე მტერი ვერანი.

ისეთი ანშლავი გვქონდეს,
დაინგრეს ამფითეატრი,
რომ ვერ დაგვიდგეს გვერდზედა
მარჯანიშვილის თეატრი.

ფარდა იხსნება ვინ არის
მე-5 სკოლისთანაო,
ვაჰმე, სადა ხართ, ძმებო,
ჩვენო წამყვანო ძაღაო.

ვაი ამ ყოფას დიაცნი,
ვიპოხთ და ვიხეკთ ლოყებსა,
თქვენ კი სადა ხართ, სად თვრებით,
ულვაშ შაგირცხვათ ლოთებსა.

ამ ყოფაში ვართ ბედშაენი,
თქვენ ზეცას ისვრით ბოთლებსა.

ვალერიანი, ვალიკო,
გვიჩვენეთ მკლავის ძაღაო,
დედამ რომ შვილი გაზარდოს,
დადიანებისთანაო.

ასე იკვებდა რესტორანს,
ვალიკო დადიანია,
ენცომ მიუსწრო, შაბორკა,
მოგვეგვარა დარდიანია.

ბოლო ყანწ ვედარ დავლიე,
მე მათ აუუგებ სხვა წესსა,
ვაგლახ რა მკადრეს თამადას
გულებათ ჭავჭავაძესა.

ხარივით ვსვამდით სასმისებს
და ისევ მაგრად ვდგავართო,
ვერც დიდმა ყანწმა დაგვძლია
და ვერც ჭინჭილამ დაგვათრო.

პირს ჩაღაგამოვლებულნი,
სიმწრით ვღეჭავდით ბოლოკსა,
თუ თავში გამოვდიოდით,
გამოეჩანჩალდით ბოლოსა.

და განათლების თაკაცსა,
პირს არ უხსნიდა დანაო,
ღანძღვა-გინებით აგვიკლო,
დიდხანს არ დაახანაო.

დედა გვიტირა სცენაზე
რა დავაშავეთ განაო?!
მეორედ აღარ გაბედოთ
საქმენი ამისთანაო.

ნიკოლაჰე და ფოთი

წარსულში ფოთი ბაყაყების ყოფილა ბუდე,
ჭაობს, ჟალტამს და სიბინძურეს არ ჰქონდა ზღუდე.

დიდმა აკაკიმ „კვატენბურგად“ მონათლა იგი,
იდგა ქალაქში აბეზარი კოლოთა რიგი.

აქ გაუვალნი იყო ტყე და იყო ჭაობი,
კოლხიდა იყო საზრუნავი ყველა თაობის.
ძველი კოლხეთი მტერს აროდეს დანებებია,
და ამყობდა აქ ფაზისის აკადემია,

აქ ჭაობები გემმისადგომს ისე ფუთავდა,
კეთილ საქმეებს უსახსრობა სულს უხუთავდა.

ატეხილ ქაოსს არ უჩანდა თავი და ბოლო,
ქალაქი იყო აღსადგენი ბოლოს და ბოლოს.

წუხდა კოლხეთი, როცა იდგა შავბნელი ჟამი,
საჭირო იყო აერჩიათ ქალაქის თავი.

როგორი იყო აქ ცხოვრება განსაჯეთ თავად,
ნიკოლაძე რომ დაინიშნა ქალაქის თავად.

დროს გასწრებული მოაზროვნე ურთულეს ბედთან,
იმ გაუკვალავ ყამირებზე საქმეებს ბედავს.

დრო იყო მტერთა თარეშების, დრო იყო შფოთვის,
„ულმობელ საქმის კაცად“ როცა მონათლეს ფოთში.

თერგდალეულთა ფალავანი იყო ღვთის კაცი,
შუაგულ ცენტრში გადაწყვიტა აგება ტაძრის.

მზის ფორმა ქონდა ზღვაზე ქალაქს - მზისებრ ნათება,
თორმეტი სხივი უფლის მადლით მოემართება.

ახლა ტაძარში ნიკოს ზრუნვით და უფლის ნებით,
იმედებით და სიყვარულით ლოცულობს მრევლი.

ცოდვებისაგან უფალმა გვიხსნა, მოგვეშვა თითქოს,
თაფაქინდრული დგას მრევლი და შენდობას ითხოვს.

აქ ნიკოლადის კეთილ საქმეს ვერვინ ჩამოთვლის,
ჭაობის ნაცვლად გააშენა ბაღი სამოთხის.

წყალდიდობისგან აკლებული ითხოვდა შეველას,
ირგვლივ ჯებირი შემოავლო მოწმეა ყველა.

როგორ არ უნდა მოვიხსენოთ ახლა დიდებით,
ქალაქისათვის რომ აიგო მაშინ ხიდები.

აქ ნავსადგურის მშენებლობა იყო მთავარი,
დღე და ღამ ფოთზე ლოცულობდა ქალაქმთავარი.

რა არ გაკეთდა დიდი ნიკოს თაობით ფოთში,
დგას მატეანე - ყოვლისმომსწრე კოლხური კოშკი.

ნავსადგურმა რომ საქართველოს მისცა ბარაქა,
მყაყე ჭაობში ფოთი იქცა ლამაზ ქალაქად.

დღეს ნავსადგური ოკენის გემებს ვერ იტევს,
დაუთვლელია მისი შრომა, კიდევ და კიდევ.

ყველაზე დიდი ღვაწლი ნიკოს სწორედ ის არი,
ახლა რომ ფოთი კარიბჭეა - დიდი ჭიშკარი.

თერგდალეულთა ფალავანი ზეცად ამადლდა,
მიტომ დგას ძეგლი ფოთის პორტში ასე ამაყად.

კივის გემი და დღეს ტალღები ისევ შფოთავენ,
რომ უნდა ვიყოთ ყველა კარგი საქმის მოთავე.

კეთილი საქმე გადაფარავს წარსულ იარებს,
წინ საქართველოვ, ნიკოლაძის გზებით იარე!

17 ივლისი, 2012წ.

ვსვამდი ანკარა მთის წყალსა

ვაჟას წყაროსთან შამოდგა,
შემოდგომის მზის ჯანღები,
გულო საგულეს დადექი,
აგრე ნუ ამიჯანყდები.

შეეხედავ ვაჟას ალაგსა,
მოულოდნელად ვღონდები,
წყაროს წყალი რომ დავლიე,
თითქოს მომეხსნა ცოდვები.

ვსვამდი ანკარა მთის წყალსა,
ვერ დავითვალე რამდენი,
ვსვამდი და ველარ ვძღებოდი,
ამა ცოდვების ჩამდენი.

შამამცქეროდა ქორაფი,
ტოტებ-ლამაზი ფოთლითა,
ურთხმელიც თავს დამდგომოდა,
გადმომეყურებდა შფოთვითა.

სტუმარ-მასპინძლის მაღლითა
მთის წყაროვ გულზე მეფინე,
ლომისის მაღლი გვფარავდეს,
ამას რომ მაყურებინე.

2005წ. 5 მაისი.

ფოთელები ჩარბალში

შენი ჭირიმე ჩარბალო,
ნაქებო ვაჟას ენითა,
ფაზისს რომ ფეხი დავკარი,
ჩამოველ ფრენა-ფრენითა.

მოვიჩქაროდი შენს ნახვას,
დიდი ხნის დანატრებითა,
ჩამოველ როდი დამდალა,
მე ამ სიშორემ გზებისა.

ეს სიღიადე მთებისა
ვინ გამოხატოს ქებითა?
იმდენად ლამაზი არის,
ვეღარ ამოგოქომ ენითა.

ვაჟას მთის წყაროს ვეწვიე,
წყალი დავლიე პეშვითა,

იღიმებოდა პირიმზე
ღამაზი ქალის ეშხითა.

მთიდან მობლავის არაგვი,
ააგუგუნა ხეობა,
ღაღად ზეიმობს ქართველი,
რაზიკაშვილის ძეობას.

ვაჟაობაა ჩარგალში,
ფშაველი მოქრის ცხენითა,
მოყვარეს ხედება გულითა,
მტერს კი ხანჯლების წვერითა.

როცა შატილის ასული,
შლიდა ორბისფერ დაღალებს,
კოლხებმა მთების ექოთი,
დაეჭკექეთ ჰარი-ჰარაღე.

ჩარგალში ღამაზმანები,
ანთებდნენ ცეცხლის აღებსა,
ხონჩით მოჰქონდათ ხინკალი
რაზიკაშვილის ქალებსა.

ხევსურთ ვაჟებიც აჩქროლდნენ
ამ სიდიადის ცქერითა,
და შევსვით უიპიტაური
ჯიხვის ღამაზი რქებითა.

ჰქუხდა ვაჟაის ლექსები,
სიმღერებით და ლხენითა,
მართლაც რომ ბუმბერაზი ხარ,
დღესაც ვამაყობთ შენითა.

არ მოგვეშალოს თაობებს,
ლოცვა ლაშარის ჯვარისა,
ისმოდეს საქართველოში
„მთიდან ბლაგილი ხარისა“.

2006წ. 15 ივნისი.

სამღურაში
(სიმართლე მწარე წამალია, მაგრამ მოგარჩენს)
/ვიქტორ ჰიუგო/

ლამაზია ფოთი რიონით და ხილით,
ზღვის ნაპირზე ქვებთან მზე ღიმილით ჩადის,
აქ თორმეტი ქუჩა ტაძართან რომ მიდის,
სურნელება დაქრის ნაძვების და ჭადრის.

კარიბჭეა ფოთი, ყველას უღებს კარებს,
ჩვენ ხომ ყველამ კარგი მასპინძლობა ვიცით,
მაგრამ გულუხვობამ ჩვენ დაგვცინა მწარედ,
პირზე რომ გვეკერა ერთგულების ფიცი,

დღეს კი მასპინძელი აღარა ვართ ძმებო,
ნავსადგურთან ახლოს ვერ ჩაივლი ახლა,
იქ რომ რესტორანი გვექონდა სანაქებო,
იმ ზღვის სანაპიროს სხვა ქეიფობს ახლა.

ზღვა წავგართვეს ნაპირს სხვა ირწევა გემი,
აღუმიწის ოქსიდს მიმოფანტავს ქარი,
სად წასულა ჩვენი ძველკოლხური გენი,
აქ არწივის მართვეს ვერ დაბადებს ქალი,

რადგან ვიწამლებით ათასგვარი შხამით,
ჰაერს ახშობს სუნი შებოლილი ხამსის,
საუკუნედ ახლა გვეჩვენება წამი,
გვედავება კიდევ ვიღაცა უხამსი,

და ოცდაათ ვერცხლად გაყიდულა ფოთი,
თოლიების ფრთებზე დაილექა სევდა,
ველარ იტევს ნაპირს თოლიების შფოთი,
ხელებაპყრობილი გოდებს კოლხი დედა.

მართალ სიტყვას ვიტყვი გინდ ჩამაგდონ ხაროს,
იფურჩქნება კარგად ცაცხვი, თელა, ვარდი,
ტყემალი და ლედვი აქ ძალიან ხარობს,
მაგრამ არავის აქვს ფოთელების დარდი,

და ქირქილებს ჩუმად ბელზებელი მკაცრი,
ის კოლხური სული ცხრა მთას გადავარდა,
ფეხს იკიდებს კარგად ჩამოსული კაცი,
ყველაფერი ხარობს ფოთელების გარდა.

ღმერთმა ნუ ქნას, ეს დრო გაგვიგრძელდეს დიდხანს,
მეწყერივით მალე დრო წალეკავს ბოროტს,
თავი ჩვენ გვეყუდუნის არაერთხელ გვითქვამს,
უსამართლო ყოფას მოედება ბოლო.

ნუ დავკარგავთ იმედს, სიხარულის აისს,
არ გვენახოს ცაზე ღრუბლის შავი ფთილა,
მოვესწრებით კიდევ მრავალ ღამაზ მაისს,
ისევ რომ გათენდეს ბედნიერი დილა.

2000წ. ოქტომბერი

სიყვარული ყველას უნდა

(ასე ფიქრობს მავანნი)

სიყვარული ყველას უნდა გამიგია,
გინდ ცხოვრობდე სევდით, თუნდაც ხალისით,
სიყვარული ასაკს სულ არ გეკითხება,
მოფრინდება თავისით.

სიყვარულთან ბერიკაციც აცეცდება,
ქალიც ველარ მოიქცევა ბრძენივით,
სიყვარულსა მალვა უნდა ნაქურდალსა,
მოპარული ცხენივით.

გულს ვერაფერს ვერ უბრძანებ, ვერც გაიგებს,
რა გინდ იყო ბრძენი - ასაკოვანი,
მკერდში შენთვის ჩუმად უნდა შეინახო,
სევდიანი რომანი.

რა გინდ მალო, ხანძარს მაინც ვერ ჩააქრობ,
სიკვდილამდე გულში მაინც იცოცხლებს,
გაუმარჯოს ამ დიდ გრძნობას თუნდ ნაქურდალს,
გაუმარჯოს სიყვარულს და სიცოცხლეს.

2001წ.

ნეტავი რად დამიწუნე

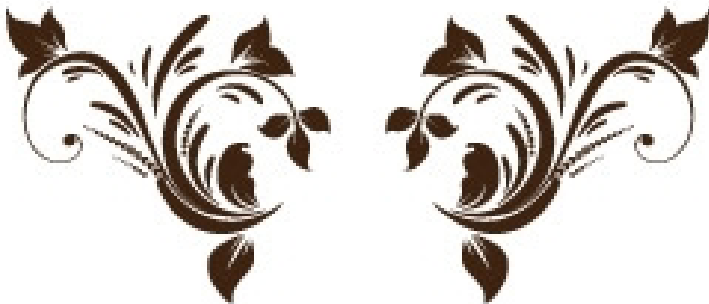
ნეტავი რად დამიწუნე,
რომ არ ჩამაგდე ქალადა,
სირცხვილით ფერი მეცვლება,
ველარ ჩავდივარ ბარადა.

ველარ გავივლი ჭიუხებს,
არ მიღირს იგი ჩალადა,
არ გამიღიმებს დეკაი,
ვშიშობ არ გავხდე ავადა.

ლექსს ვერ ამოვთქომ ენითა,
მომღები ცეცხლის ალადა,
შემომსევია ფიქრები,
თავს დამტრიალებს ჯარადა.

ნეტავი რად დამიწუნე,
რომ არ ჩამაგდე ქალადა?!

7 ივნისი, 1961წ.

∴

ფშაველის ქალო წყაროსთან
ვაჟს შეანათებ თვალებსა,
სიყვარულს გულში ჩაუღვრი,
აუნთებ ცეცხლს და ალებსა.

კალთას შეგირხევს ნიავი,
მოგეფერება ღეკაი,
ოცნებით საით წასულხარ,
ან ვისზე ფიქრობ ნეტაი?

სადაც არ უნდა წახვიდე,
ხარ-ირემს ხედავ რქებიანს,
ლაშარს ვაჟაი მოსულა,
მისი თვალები კრთებიან.

ნუ შამასწყრები გეთაყვა,
სიყვარული სურს ცხადია,
აროდეს გაემტყუნების,
შენთან ყოფნა რომ სწადია.

ფშაველის ქალო წყაროსთან,
ვაჟს შეანათებ თვალებსა,
სიყვარულს გულში ჩაუღვრი,
აუნთებ ცეცხლის ალებსა.

7 აპრილი, 2014წ.

ბუერავ, წყალი შემასვი

ბუერავ, წყალი შემასვი,
შენი ღამაზი ფოთლიდან,
არაგზე ველარ მოვიწევ,
გადმოვარდნილა შფოთვითა.

გადმიაარე შუაფხოს,
შენი ღამაზი ფერებით,
მზის გულზე წამაწვებთან,
მთანი და ლურჯი სერები.

ჭალაზე გადაირბენენ
ყაღყზე შამდგარი ცხენები,
რაი ვქნა ველარ ვისვენებ,
მოვალ და მოგეფერები.

არაგზე ველარ მივიწევ,
გადმოვარდნილა შფოთვითა,
ისე მწყურია ახლა მე
არაგვიც არა მყოფნისა.

ბუერავ, წყალი შემასვი
შენი ღამაზი ფოთლითა.

10 ივლისი, 2014წ.

ქალი და გაზაფხული

მე ქალი ვარ, გაზაფხულის ეფემერა,
პაწაწინა მზის სხივებით წავშლი ნაღველს,
სხვაზე უკეთ იქნებ ერთხელ მეც მემღერა,
სხვაზე უკეთ მეც ვიტყოდი შენთან სათქმელს.

არ გაოცდე სხვაზე მეტად ვიგრძნო ჰანგი,
მერცხლების და მზეწვიების - გათანგული,
სხვაზე მეტად, სხვაზე მეტად როგორც ბანგი,
მე დამათრობს ეს კრიალა გაზაფხული.

სიყვარულში ვერ მაჯობონ მზეწვიებმა,
ეს ტუჩები ერთმანეთს რომ ანისკარტეს,
ზამბახებში ჩახვეული ვნების ცეცხლი,
როგორც მიწის ჯადოქარი მიგებს მახეს.

ღიღილო და შროშანებიც მითანაგრძნობს,
იებივით შენ დაგათრობს ბაგე ჩემი,
ო! უფალო! ნეტავ რისთვის მომისაჯე,
სიყვარული - ეს უღმერთო განაჩენი.

მოდი ჩემთან სანამ სულში ხარობს ტიტა
და თვალები მელნის ტბაში არ ჩამხრჩვალა,
მოდი ჩემთან, მოგეფერო კიდევ დიდხანს,
სანამ ისევ ვნების ცეცხლი არ ჩამქრალა.

არ გაოცდე, სხვაზე მეტად ვიგრძნო ჰანგი,
მერცხლების და მზეწვიების გათანგული,
ქალი ვარ და სხვანაირად მოდის ჩემში
– ეს კრიალა, ვარდისფერი გაზაფხული.

1960წ. 6 ივნისი

ღამეუბი გაფინეთ თეთრეულები

მეზობლის ქალისკენ გაექცა თვალი,
არ აცლის თეთრეულის დაკიდებას,
სიმორცხვით ირხევა წამწამთა რკალი და
ვნება შლეგივით ახირდება.

მეზობლის გოგოს ღიმილი აჩნია,
მკერდზე რომ შეხსნია ღილი უღვევი,
ვიღაცას აგიუებს სითეთრის არშია,
ეზოში დაკიდულ თეთრეულების.

ლოყაზე აღმურის ბროწეულებით,
თვალებში ზღვასავით დეღვაა ლურჯი,
ვნება აწყვეტილი აპეურებით,
მიქრის უსაბელო რაშივით ურჩი.

დილით ნავარდობს სითეთრე ქათქათა,
ვნებას იოკებს ეული გულები,
მეზობლის ქალებო! ამიტომ ხანდახან
დამეში გაფინეთ თეთრეულები.

2006წ. 10 ივლისი

∴

ნუ მოხვალ ჩემთან,
დამტოვე მარტო,
ნუ ეძებ მიზეზს,
არ მკითხო რატომ?

სადღაც სიშორე
მომეღის, მაკრთობს,
მე ჩემს ტკივილთან
დავრჩები მარტო.

საათს შევეყურებ,
დრო ტკივილს აქრობს,
ნუ მოხვალ ჩემთან,
არ მკითხო რატომ?!

∴

ნეტავ ისევ იწვიმებდეს ხვალ,
ნეტავ ისევ წამოვიდეს თქეში,
მე მიუშვერ გახურებულ მკერდს,
შემლილივით შევიჭრები ტყეში.

ნეტავ ისევ იწვიმებდეს ხვალ,
გახელებით შევიჭრები ტყეში,
ისევ შეეკრავ გვირილების რკალს
და ჩაგიდგამ კულუღიან თმებში.

მე ამბორით დაგაცხრები ისე,
ვერ შემიშლის ეს წვიმა და თქეში,
ისევ ისე გავხელდები ხვალ,
ისევ ისე შევიჭრები ტყეში,
ნეტავ ისევ იწვიმებდეს ხვალ.

1959წ. 20 სექტემბერი

∴

გოგო მოდის იმისთანა
თვალი ზედ დაგრჩებაო,
წაბლისფერი ნაწნავები
კოჭებამდე წვდებაო.

თვალ-წამწამი მოშვილდული
რკალად იდრიკებაო,
ბროწეულის ყვავილები
ზედ ღაწვებზე სკდებაო.

ბაგე-ტუჩი ენდოსფერი,
ტყის მარწყვივით დნებაო,
თვალებს ისე აფახულებს,
ბნელი გათენდებაო.

მონარნარე წკნელის ტანი,
საროდ იგრიხებაო,
მარმარილოს წვივები აქვს,
სვეტი გეგონებაო.

ნეტარ იმის ვაჟკაცობას,
ვისაც დანებდებაო,
იმის პატრონს რაღა მოკლავს,
ას წელს გადაცდებაო.

2005წ.

ბახუნებული ბარათები

ღამეა და ჩემს გულისთქმას
მხოლოდ ფიქრებს ვანდობ,
გახუნებულ შენს ბარათებს
ცხარე ცრემლით ვაღბობ.

ამ ნამგალა მთვარის შუქზე
მოფრენილა დარდი,
ამ ბარათებს რატომ მწერდი,
თუკი არ გიყვარდი?

ცისკარს ვხვდები ვით ნიბლია,
განაბული მარტო,
მოგონება მასულდგმულებს,
ვიღიმი და გნატრობ.

მთვარე

მეზობლად ცხოვრობს მთვარე,
ერთი ღობე გვეყოფს მხოლოდ,
ღამე მშვიდი და წყნარი,
წამოწვა სოფლის ბოლოს.

ჩემი ოცნების ვაჟი,
- ცაზე ბაჯადლო მთვარე,
მოვა და სუფრად გაშლის
ფიქრთა საღერდელს მწარეს.

1959წ. 9 ივნისი.

ბონდის ხიდი

ბონდოია ბონდის ხიდზე
გაგივლია ძვირფასო?
როგორ არა, გაზაფხულზე
მოუსწრია წვიმასო.

იქ რომ ჩუმაღ ავედევნე
თვალხატულა ცირასო,
წუთს ვითვლიდი როდის გავალთ
მდინარის ნაპირასო.

აცეკვებდა ბონდის ხიდი
გაზაფხულის წვიმასო,
გავიარეთ, გადავურჩით,
ნაწვიმარზე ხიფათსო.

მერე გულში ჩავეხუტე
ვინც მიყვარდა იმასო.

ირხეოღნენ ლაქაშები

ძოწისფერად ქროდა ქარი,
როს ფანტავდა ფთილა ღრუბელს,
ირწეოდა იაღქანი,
იხუტებდა ნავის უბეს.

ოჩოკონი იჯდა ხეზე,
ირეოდა ცაზე ნისლი,

უყვებოდა თავის ბედზე
ის უიღბლო სახლი ისლის.

ირხეოდნენ ლაქაშები,
კელაპტრები დედამიწის,
ლოცულობდა სიყვარულზე
ის ღარიბი გოგო-ბიჭი.

2001წ. 15 აპრილი.

∴

სცენიდან გიმღერ,
იზრდება სივრცე
და ამ სივრცეში
მარტო ვარ, კარგო,

როცა შენ გიმღერ
და თვალებს ცისფერს,
და თვალებს ცისფერს
დავექებ მარტო.

ნუთუ სიმღერა
ასე ძნელია,
და ეს დარბაზი
ასე ვრცელია,

ფეთქავს აღუჩა თეთრად,
აქ ყველაფერი სევდისფერია,

აქ ყველაფერი მოსაწყენია,
რადგან არა ხარ ჩემთან.

აქ ამ დარბაზში
თვალებს ვაცეცებ,
როგორ მამძიმებს ფარდა,
რა უნდა იყოს

სხვა უფრო წმინდა
ამ სიყვარულის გარდა.
იქნებ აქა ხარ,
ამ რუს სივრცეში

და სინანულით შემოდი ისე,
იქნებ სხვასთან ხარ,
აქ, ამ დარბაზში
და ჩემს სევდიან
სიმღერებს ისმენ.

მაგიუებს სცენა,
იზრდება სივრცე
და ამ სივრცეში
მარტო ვარ კარგო,

როცა შენ გიმღერ
და თვალებს ცისფერს,
და თვალებს ცისფერს
დავეძებ მარტო!

2005წ. 12 ნომბერი.

ჩემი ნომერი შენ რომ ბიჰვარდა
(თემურის წერილი)

მე ვერ გიგზავნი მილიონ ვარდებს,
ფიროსმანივით არ ვარ მხატვარი,
ჩემი ბიზნესის კუთვნილებაში,
არც პეპსია და არც ნატახტარი.

უჩვეულოა დუმილი ცივი,
გაუგებარი ეს გულგრილობა.
გათიშულია კვლავ მობილური,
მარილს რომ აყრის გულზე ჭრილობას.

მე ათას სანთელს დაგინთებ გულით,
ათას წითელ ვარდს თუ ვერ დაგიკრეფ,
მიდი და ისევ დამიმესიჯე
და მობილურზე ისევ აკრიფე

ჩემი ნომერი შენ რომ გიყვარდა,
ალო! ალო! რომ მესმოდა გუშინ,
ორი თვე ტუ! ტუს გაგონებაზე
თითქოს მესროლე ნატყვიარ გულში.

გაზაფხულია, კვირტები ფეთქავს,
ირგვლივ ჩიტების ისმის ჟღურტული,
სიყვარულს არ გთხოვ, ოღონდაც კარგო,
კვლავ გამაგონე შენი ჩურჩული.

იქნებ სხვა გიყვარს, არ დამიმალო,
ალო! ალო! ალო!

2010წ. 18 მაისი.

**რა ხართ ეს კაცები?!
(იუმორესკა ზოგ-ზოგებს)**

ოხ!

ოხ!

ოხ!

რა ხართ ეს კაცები?
ნებიერა და ურჩი,
ზოგს ქალის ტუჩი გიზიდავთ
და ზოგსაც დოქის ტუჩი.
ცოლი შინ გელოდებათ და
მიდიხართ სხვისი ქუჩით.

ხარხარებს ბახუსი,
თასიდან, ხრიკიდან,
ჭიქიდან, ჯიხვიდან,
ბოთლიდან, ტიკიდან,
ჭინჭილის ტუჩიდან,
სამდურავს მახლიან ყურში.

გზები რომ გაყრილა
და ღალატს შეყრილა,
გულში ქვა გიდევთ რიყის,
შინისკენ მიიზღაზნებით,
სხვაგან მიდიხართ რიხით,
ცოლები პატიმრები გყავთ
სამზარეულოს ციხის.

საკუთარს მიხედეთ,
გიყვარდეთ ცოლები,
მორჩილნი, თუნდაც ურჩნი,
მათ თქვენი ტუჩების
იზიდავთ სურნელი
და არა დოქის ტუჩის.

ნაბიჯით წინ შინისკენ იარეთ
მხოლოდ მშობლიურ ქუჩით!

ოხ! ოხ! ოხ!
რა ხართ ეს კაცები,
სიყვარულს გტაცებენ,
ღალატი გიდევთ გულში,
ბახუსს რომ ნებდება
ეს ვნება - თავნება
სველ ტუჩებს აცხრება მრუში.

1969წ. 25 სექტემბერი.

ორნი ქოლზის ჰვეუ

წვიმს დამახურე ქოლგა,
მწვავს შენი ხელის თრთოლვა,
წამს მაჯისცემით ვითვლი,
მწამს სიყვარული მოვა.

მოვა მთრთოლვარე გულით,
მოვა იეზის კონად,
მოვა მეწყერად, დელგმად
და გაზაფხულად მოვა.

მოვა ფიფქიას ზღაპრად,
მოვა წვიმებად, თოვად,
მოვა, სიყვარული მოვა,
მოვა, გაზაფხული მოვა.

1961წ.

ღერა

(თემურის პოზიცია)

მე რომ მიყვარს ის ქალი ხარ, ღერა,
აკოკრილი, გაუშლელი ჯერაც,
შენი თმები მზის სხივია ქერა,
შეშურდება იგი ქალღმერთ ჰერას.

მიყვარს შენი თვალციალა მზერა,
ძუძუმკერდი ორი ხარის რქენა,
ორი წვივის ბილიკებზე რბენა,
წვრილი წელი მოქნეული წკნელად.

ტუჩ-კბილები მარგალიტის ფენა,
წამწამები აპრეხილი ცერად,
შენს თვალებზე წამოსული ცრემლი,
მაგ ღაწვებზე დადენილი ჩქერად.

შენი მზერა – ჩემთვის აღმაფრენა,
რომ მაგიუებს ის ქალი ხარ, ლერა!

2001წ. 29 ივლისი

∴

მოგდევს ოცნება როგორც ფარვანა,
დილის სსივზე რომ წამოფრინდება,
სხვა არ ინება გულმა მტარვალმა,
გულმა მტარვალმა სხვა არ ინება.

ყველგან დაგეძებ, ტყეში, ღელეში,
წყაროსთან, ტბასთან, როგორც ირემი,
ისე მომწყურდა შენი დანახვა,
ამ წყურვილისგან გადავირევი.

მოგსდევს ფიქრი და ოცნება ჩემი,
შენ ფეხმარდ ირემს რას დაგეწევი?!
შენ გაექეცი ჩემს სიყმაწვილეს,
მაგრამ სიყვარულს სად გაექცევი?!

1959წ. 18 ივლისი.

გნახავ ვიღაცის გვერდით

მე ამ დარბაზში მოვალ,
გნახავ ვიღაცის გვერდით,
გნახავ და ალბათ ისევ,
წამომდინდება ცრემლი.

რა უფლება მაქვს ტრფობის,
გულს ვეუბნები არას,
უშენოდ კენტად ვივლი
და წლებიც ასე გავა.

ფიქრები სახალხოებში

პაპანაქება ივლისი იდგა. ის ზაფხული არ ჰგავდა სხვა ზაფხულს. საოცრად გამიჭირდა მისი შეცნობა, აღარც ლამაზი შენობები, აღარც კოხტად ჩამწკრივებული პალმები, წუთით სუნთქვა მეკერის... ჩემი თვალხატულა სოხუმი, კვიპაროსების და ოლეანდრების მშვენებაში ჩაფლული. საოცრად პირქეში და ბობოქარი მომეჩვენა შავი ზღვა, მუდამ თეთრ კენჭებთან და ნიჟარებთან მოაღერსე, თითქოს ზღვაში ვეშაპი გაწოლილიყო, შთანთქმას მიპირებდა.

„ო, აფხაზეთო! ბევრი კარგი მოყმის გამდელო, ამორძალი ხარ, მკერდმოჭრილი, უსაქართველოდ.“

მივდივარ, მივეყვები უთავბოლოდ, აღარც კვიპაროსების რიგი, აღარც ოლეანდრების ჩერო.

რა პატარა ხარ, ალბათ, ცრემლს თუ აღემატები და რამდენ, რამდენ სიმწარეს და სიხარულს იტევ. სიხარული წაგართევს. ცრემლი? ცრემლი რამდენიც გინდა. გაგვიმრავლდნენ შაოსანი შვილმკვდარი და გამწარებული დედები. სიხარულმა დაგვივიწყა, სიყვარულმა დაგვივიწყა, სიძულვილი შევისისხლხორცეთ.

„მატიანე განარჩევს კეთილსა და ბოროტს, მატიანე აღამაღლებს კეთილს ქმნილებას და ჰკომობს უკეთურ ქმნილებათა, მატიანე მეტყველებს ჭეშმარიტს არა სცბის“ – ამბობდა დიდი ქართველი მეცნიერი ვახუშტი ბაგრატიონი.

ივლისის თაკარა მზე ისევ მწვავდა, მწველი ფიქრი არ მასვენებდა.

მორღუობის, ძიძიშვილობის ადათ-წესებს მიჩვეულთ რა ღმერთი გაგვიწყრა აფხაზეთა და ქართველთ, ვის ანკესზე წამოვეგეთ. მივდიოდი და ვფიქრობდი, რა მალე დაგვევიწყნია, რომ ერთი მამალი აღვიძებდა ოდიშ-აფხაზეთს, ერთი ჰანგით ზრდიდნენ ქართველ ამირანს და აფხაზ აბსკრილს.

„ხეიჩა რომ მოკლეს ბრანდენბურგთან ორმოცდახუთში, ძიძის კვილმა შესძრა მთელი სამურზაყანო“.

რამდენი ხეიხასნაირი რაინდი დაგეარგეთ? სისხლით მოვრწყეთ ზღვა და ხმელეთი. უფსკრულის წინაშე ვდგავართ, გავტივლით, გავნადგურდით, დავბეჭავდით, სამოთხის მსგავსი ქვეყანა ჯოჯოხეთს დავამსგავსეთ:

„იტყვიან, რად ჰქმნეს ომი ასეთი,
არავინ იცის ამის მიზეზი,
ვინ არ იჯავრა,
ვინ არ ინანა,
რაც რამედ ღირდა, დარჩა იავარ
და სიძულვილის უღევი დეღვა,
გამარჯვებული არავინაა,
დამარცხებული კი არის ყველა“.

სიცრუესა და ბოროტებას ვერც ტანკების გრუხუნო, ვერც ტყვიამფრქვევების კაკანი ვერ გადაფარავს. არ ისვენებენ „გათიშე და იბატონეს“ უბადლო ოსტატები, სიძულვილის მხენელ-მთესველნი, მაგრამ ქარიშხლის გარდა ვერაფერს მოიმკიან:

„ბოროტი საქმე დღის სინათლეს ვერსად წაუვა,
თუნდ დასამალად დედამიწა გადაეფაროს,,
ვეძიოთ გზა ხსნისა – სიყვარულით ანთებული,
კელაპტრებით განათებული.

2006წ.

ღმერთო ნატვრა ამისრული!

(„ერთ ცას და ჰაერს, როგორც უნდა როდი ვაფასებთ,
ერთი მამალი აღვიძებდა ოდიშ-აფხაზეთს“)

/შ. ნიშნიანიძე/

ჩემო ოდიშ-აფხაზეთო,
ტკივილო და დარდო,
ჩემო გულზე დასაკიდო,
საფიცარო ხატო.

როგორ ვეღარ გავარჩიო,
მოყვარე და მტერი,
ღრუბელს როგორ შეუმუსრავს
ცა ლაჟვარდისფერი.

პეპლებივით თუ დავიწყებთ
სხვის კოცონთან თამაშს,
სულეთიდან გამოგიხმობ
– ჰე! ემხვარო თარაშ!

წინაპარო დედაჩემის,
დარჩენილო კენტად,
საქართველო რომ გიყვარდა
სიცოცხლეზე მეტად.

ორ მკლავს გაგშლი და ორივეს
ჩაგისუტებთ მიმწუხრს,
ძარღვში ქართულ-აფხაზური
ტყუპი სისხლი მიღუღს.

გოლგოთაზე მკლავამწლილი
რომ ვიგონებ წარსულს,
რომელ მკლავს ჩამომატრიან,
აფხაზურს თუ ქართულს.

რა აფთარი შეგეჩვია
საბილიკო გზაზე,
ამდენ დევნილს ვერსად ნახავ
საკუთარ მიწაზე.

აბა, სული თუ მიყვიდეთ
სატანას და ავსულს,
თქვი მარჯვენამ რა აკეთოს
მარცხენას თუ არ სურს?!

დამიჯერე „გოლუაფირო“
გული მტკივა დიდად,
თვალხატულა მზეჭაბუკი
სალამურს რომ თლიდა.

ხან აფხაზურს აკვნესებდა
და ხან ქართულს – ჰიმნად,
„აბსკრილსაც“ და ამირანსაც
ერთი ჰანგით ზრდიდა.

გულს ჩავძახი: გაუძელი
გაუსაძლის ტკივილს,
გტირი, თუ რამ შეუძლია
ამ უსაზღვრო ტირილს.

ღმერთი ისევ შეაჩვენებს
ავსულსა და ბოროტს,
სიძულვილის ქარიშხალიც
მინელდება ბოლოს.

ღმერთო, ნატვრა ამისრულე,
რაც მადეღვებს დიდად,
ქართველს მშვიდად გაუთენე
აფხაზეთში დილა!

2007წ. 9 აგვისტო

**ბაბუას
(უშანი ემუხვარს)**

(1924 წელს ბოლშევიკებმა ვერაგულად მოკლეს თავისი ოცუელით სვანეთის გზაზე მიმავალი ბაბუაჩემი - თავადი პოლკოვნიკი - უშანი (ზოგი ნიკოლოზს ეძახდა) ემუხვარი, რომელიც მოპარულად დაასაფლავეს სოფელ ოქუშში დებმა და ნათესავებმა)

იმ ავბედით ოცდაოთხში
ოცდაოთხი ტყვია დაგახალეს,
სული ვერ შევირყიეს მაინც,
კაცურად შეხვდი სიკვდილს ქართულ მიწაზე,
ასე რომ გიყვარდა რაინდს.

გვამებში გექებდნენ შენი მორღუები,
შიშით ველარ დაიძახეს ვაიც,
ხიშტებზე გვამებს უწყალოდ ავებდნენ,
ხან საით ისროდნენ, ხან საით.

ლოყებს იხეკდნენ დები და მორღუები,
ჩუმად მოგძახოდნენ ვაის,
დამით მოგიპარეს და ზურგზე წამოგიგდეს
ვაი, მორღუებო, ვაი!
დაკრძალვაც მოპარული და შიშნარევი გერგო,
აფხაზთა უღამაზეს რაინდს.

1990წ. 19 აგვისტო

დედას

/ღუბა ემუხვარს/

შენს თვალებში სილაჟვარდე კრთოდა,
მე ამ ლაჟვარდს ყვავილებში ვხედავ,
და ცისთვალას შევადარე უფრო,
საფლავი რომ მოუჩითავს დედა.

ვერაფერი მინუგეშებს ამ გულს,
დარდისა და სიცივისგან დაღლილს,
მაპატიე ეს სიცელქე კარგო,
გევედრები თმაჭალარა ბაღლი.

ემხვარების გენეტიკურ კოდით,
წილად გერგო აფხაზეთზე დარდი,
ჩაგიცხრილეს წინაპრები ტყვიით,
საფლავიც კი არ დატოვეს მათი.

აფხაზეთში აღუბლები ყვავის,
ოლეანდრა ეფერება ტყემლებს,
მე იქ ვხედავ შენს დანამულ თვალს და
წამწამებზე დაკიდებულ ცრემლებს.

შეგიცანი, მაგრამ უკვე გვიან,
შეგიცანი და მერედა როგორ,
შენს საფლავთან აღსარებას ვამბობ
თმაჭალარა ნებიერა გოგო.

მე ტაძარში ათას სანთელს გინთებ,
ცოდვილიანს ღმერთი თუ მომხედავს,
და ამქვეყნად თუკი რამ შევცოდე,
შენმა სულმა მაპატიოს დედა!

ტკივილი

მკერდში დაგვიჭრეს სექტემბრის დილა,
გვიმუხთლა ბედმა, ვამბობ აშკარად,
ო! აფხაზეთო მტანჯავს და მტკივა,
მწარე ნაღველი მომდის ლაშქარად.

სანაპიროზე ოლქანდრები
დღეს რომ ირდილებს სევდისფერ ქოლგებს,
მზე იყურება მწუხრის ფარდებით,
თითქოს ათასი ზამბახი მოკლეს.

დღეს ზღვა როდია მშვიდი და წყნარი,
დიოსკურიავ! იყო თუ არა?
ცამ ცისარტყელას შვიდივე კარით
სისხლისფერად რომ გადაუარა.

ნატყვიარ ნაძვებს ცვიოდა მტვერი,
სერავდა შხამი გულსა და გრძნობებს,
და ყველა საზღვარს არღვევდა მტერი,
ასე უტიფრად რომ აჩენს ომებს.

რაც უნდა ზურგში ჩაგცენ ლახვარი,
შენ სიმამაცე უნდა უჩვენო,
პაღმებს ამბორით დაქროლებს ქარი,
სოხუმო, მტანჯავს რომ ვარ უშენოდ.

2009წ. 15 მაისი

ღაკვაბჰინანი

წამოვალ შენთან ჩემს ოცნებებს შენ განდობ მსოფლოდ,
სადაც ღამაში ფერხულია ია-იების,
სადაც მთის წყარო მელოდება ოქუმის ბოლოს,
სადაც ემხვარებს უღიმოდნენ მარშანიები.

იქ ერთმანეთში გადაბმულან სუროს ბარდები,
წყაროს შხეფები – მაჩიტებთან შეხვედრას ნატრობს,
და ჰკლავთ წყურვილი ღამაზ ველზე განავარდების
წამოვალ შენთან, ამ ოცნებას გაყვები მარტო.

ჩემს დედულეთში არ შემზარავს გზების სიგანე,
ოცნების კოშკში მიღვეს ბინა, მიღვას მზვერავი,
ბედნიერების ეს დღე ძალზე დავაგვიანე
და იქ ნაცნობ ხმას ვერ მივაწვდენ ალბათ ვერავის.

მე მოვალ შენთან, იმედის შუქით ნათლის ჭიატით,
სამურზაყანოს რომ გალობენ მაფშაღიები,
ისევ იმ სევდით, აფხაზეთის დარდის ჭიათი,
სადაც ემხვარებს უღიმოდნენ მარშანიები.

2011წ. 6 ივნისი.

ვერ შეგელევი!

ვერ შეგელევი თუნდ გადატყდეს ზურგზე შოლტები,
მე ხომ დედა ვარ, თავად მერგო ბედი მეგუთნის,
ფიქრიც არ მინდა, რომ ოდესმე შენ დაგშორდები,
ეს მიწა-წყალი რომ სხვისია, ჩვენ არ გვეკუთვნის.

საქართველოში ბევრი იყო ცრემლი და გლოვა,
სიხარულიც და სიმღერებიც ბევრი აგრეთვე,
„ფარსადანების ქამანდები“ შენთან რას მოვა,
ქართულ მიწაზე სხვას მე შენებრ ვერ გავადმერთებ.

მე გაფიქრებაც აღარ მინდა იმ დიდ სირცხვილზე,
რასაც ამქვეყნად ბოროტი და აუგი ჰქვია,
დასაცავია საქართველოს დიდი სიცოცხლე,
მამათა საქმის უკვდავების შვილები ქმნიან.

ჰეი, აფხაზნო! შეხსენებაც არ დაგჭირდებათ,
დასაცავია ისტორიის დიდი ფურცლები,
დასაცავია ცა, რომელიც სწამდა ფიროსმანს,
ცის სილაჟვარდე – საქართველოს ასე უცვლელი.

ჩემო სოხუმო! როგორ მინდა რომ მზის შუბებით,
მქუხარ სიმღერით გამარჯვება ასე შემექმნას,
რომ დაიფლითოს ბოროტება როგორც ღრუბელი,
ყველგან ვხედავდე სიცოცხლეს და აღმაშენებას.

არაშ აბსკრილო! – გეტყვის ასე შენ ამირანი,
ცეცხლი მოვსტაცეთ მაღალ ღმერთებს ჩვენ თვალსაჩინოდ,
და თუ ამ კერას გვედავება ვიღაც ტირანი,
მოდ, ეს ცეცხლი ისევ ერთად გადავარჩინოთ.

ერთია ჩვენი გაზაფხული, ჩვენი მერცხალი,
ეს სილამაზე ლურჯი ზღვის და მთის საორბეთის,
თქვენი სიმღერა „ერგეაშვა“ მზის ნაპერწკალი,
აფხაზ-ქართველთა მეგზური და წინამორბედი.

ჰეი, აფხაზნო! ჩვენ ხომ ერთი მოგესდგამს დიდება,
მქუხარ სიმღერით გამარჯვება ბრძოლის ჭიდილში,
ეს გული მალე სიყვარულით დაიკვირტება,
მოდ, ერთმანეთს ჩავეხუტოთ მზიურ ღიმილში.

2010წ. 17 ივლისი

„სოხუმში დაბრუნება“-ში ხვიარა ყვავილს ვახსენებდი, რომელიც თითქმის მთლიანად ფარავდა სოხუმის ერთ-ერთი ულამაზესი სახლის აივანს. ვწერდი, რომ ის სახლი კარგად ჩანდა წითელი ხიდიდან, მისი აივანიც - რა თქმა უნდა.

გადაურჩა თუ არა ყვავილი ომს, ძველებურად ჰყვავის თუ არა აივანზე? გავიგე, რომ ის ხვიარა მცენარე ჭურვის ნამსხვრევს შუაზე გაუწყვეტია, მაინც გადარჩენილა, გაზრდილა და კვლავ ჰყვავისო. ყვავილს „ბუგენვილეა“ ჰქვიაო თურმე“.

/გურამ ოდიშარია/

ბუგენვილეა

ბუგენვილეა ყვავილია,
აფხაზეთში ჰყვავის თურმე,
რაც საოცარი ძალით
გადაურჩა ნაღმს და ჭურვებს.

წითელ ხიდთან აივანზე
ლამაზ სახლს რომ ეხვეოდა,
ცრემლმორეულ ღრუბლებს შიშით,
დარდი აღარ ეტეოდა.

გულს ჩაგვძახის ერთი კითხვა:
ნეტავ რა სჭირს იმ ყვავილსო,
თურმე შუა გაწყვეტილა,
გადარჩა და კვლავ ჰყვავისო.

გადარჩენილ ფერად ყვავილს
არ გაუჩნდა ნადმის შიში
და სოხუმში ისევ ჰყვავის,
მისი თხუთმეტივე ჯიში.

თურმე ეძმო კვიპაროსებს,
ოლეანდრებს, ნაძვს და კენარს,
აფხაზეთში დაბრუნების
იმედებით - მადლი ზენარს.

მცენარეო ტანმორჩილო!
ფერადო და შთამბეჭდაო!
იმავე ფერით დამანახვე,
აფხაზეთის ლურჯი ცაო.

შეხვედრამდის, მწვანე მთებო,
ლურჯო ზღვაო უსასრულო,
განვედ ჩვენგან ბოროტებავ!
მახინჯო და უსახურო!

უჩურჩულებს ოლეანდრა
ტყვიანაკრავ პალმის რტოებს,
უიმედოდ ქვეყანაზე
ყვავილებიც არ დაგვტოვებს.

კონფლიქტების გარეშე

ავკაცების არენაა ომი – სისხლით შობილი,
მას არა ჰყავს მეგობარი, არც ძმა, არცა მშობელი,

ზოგი მართლაც მამულს იცავს, ზოგი მიდის ხალისად,
ომი საშინელებაა ნებისმიერ ხალხისა.

ომი დროის ურჩხულია, გინდ ცხოვრობდეს სადმე შორს,
სიყვარულთან რა ხელი აქვს, – სიძულვილი წარმოშობს,

ზოგი მუცელს აღორებს და ველარაფრით ვერ ივსებს,
პლანეტაზე ვერ ეტევა და სხვის მიწებს ითვისებს.

დროა ახლა გონს მოეგოს, ვინც თამაშობს ამ ფლირტებს,
მსოფლიოს რომ თავზე ახვევს უთავბოლო კონფლიქტებს,

ადარავის არ დაინდობს, არ უყურებს განგებას,
ჯალათის ქრომოსომები სხვანაირად ლაგდება.

გვინდა ბოლო რომ მოედოს ნაღმებსა და რაკეტებს,
ნეტავ ახლა ყველა ტანკი ტრაქტორად გადააქეთდეს,

ღმერთო მალე აგვაცილე ტერორისტთა თარეშებს,
რომ მსოფლიომ იხეიმოს კონფლიქტების გარეშე!

2015წ. 22 ივნისი

ქობუბაღე

(ნენე კალანდიას)

ყინულს ადნობს ეს გამოთქმა,
„ქობუბაღე“ მზეზე თბილი,
„ქობუბაღე“ ეტყვის დედა,
როცა გაიღვიძებს ჩვილი.

ქოგუგალე ნიშნავს კეთილს,
სიტყვა-სიტყვით გენაცვალეს,
ქართველს უყვარს ყველა კუთხე,
სიცოცხლესაც ანაცვალებს.

სოხუმისკენ მიმავალ მგზავრს
მოფერებით ეტყვის ღაზი,
ქოგუგალე იმეორებს
სამეგრელოშიც აფხაზი.

ამას ამბობს გლეხი კაცი,
როცა ხედავს მწიფე ყანას,
ეს გამოთქმა მშობლიური,
არის ჩვენი იავნანა.

მელანდება ბებოს სახე,
დარაიას თავშალიდან,
ქოგუგალე იმეორებს
აფხაზეთში მაფშალია.

ვერსად ნახავ სიტყვის კონას,
ამაღლებულს, ჩამწვდომს გულში,
ღმერთო, ხელი მოგვიმართე
ძმობასა და სიყვარულში.

სიკეთის ქმნა უფლისაგან
ნაბოძები ტალანტია,
„ქოგუგალეთი“ ყველას ათბობ
ჩემო ნენე კალანდია.

შენ იმდენი რამ შესძელი,
რაღა გითხრა აბა მეტი,
ღვთის მადლით და გულუხვობით
დაგელოცოს აფხაზეთი.

დაე, ყველგან აყვავილდეს,
ჩვენი მთა და ჩვენი მდელი,
შევსვათ ყველამ წრფელი გულით
საქართველოს სადღეგრძელო.

იმედი მაქვს აფხაზეთში,
გამარჯვებით ჩავალთ მაღე,
გული აღარ გაიტეხო
მახარია - ქოგუგაღე!

2013წ. 30 სექტემბერი

ბზიფის კალთებთან წვანან ბიჭები (აფხაზეთში დაღუპულ მეომრებს)

სისხლმა შეღება ბზიფის კალთები,
ცაზე ახლა ფრთებს ვედარ შლის დაღდა,
აქ შორიასლო წვანან ბიჭები,
ზღვის ნაპირებთან ბობოქრობს ტაღდა.

ბიჭებო თქვენი ამაყი სული,
ეკუთვნის უფალს და ტანჯულ მამულს,
აქ შეეწირა თქვენი სიცოცხლე,
კოლხეთის მიწას, ცრემლით დანამულს.

ქართველთა სისხლით ბორგავს დიდგორი,
აქ ყველა ბრძოლა რომ გავს ბასიანს,
ისევ ბობოქრობს ქართლის მინდორი,
ფეხის წვერებზე დგას კავკასია.

წითლად ხასხასებს ყაყაჩოები
და შუაგულში შავ ფერს რომ ხედავთ,
იგი კაბაა აფხაზი ქალის,
ბაძებში დადის ქართველი დედა,

ბზიფის კალთებთან წვეანან ბიჭები,
მამული აწვეთ გულის ფიცარზე,
აქ კვიპაროსებს კოცნის ფიჭვები
და აფხაზეთის ზეცას იცავენ.

**ჩვენ დავბრუნდებით, ჩავალთ სოხუმში
(სოხუმელ ბიზნესმენს ნოდარ კორსანტიას)**

გისმობს სოხუმი, დრანდა და რიწა
ნატყვიარ პალმის გტკივა ტოტები,
შენ გელოდება მშობელი მიწა,
ფიქრით აფხაზეთს ველარ შორდები.

გინდა ეწვიო ბზიფის ჭიუხებს,
რომ მოეფერო გუმისთის ღრუბლებს,
შენ გულით დაგაქვს მუდამ სიუხვე,
რადგან სიკეთით სავსე გაქვს უბე.

ფოთში ყოველი დილის რიჟრაჟით,
მამლის ყივილზე ადრე დგებოდი,
მუხლს მოიდრეკდი ხატის წინაშე
და ღმერთს მშვიდობას ევედრებოდი.

და ბოროტებამ ვერ დაგამარცხა,
სიკეთემ ველზე დაიწყო ფრენა,
რადგან ქართველი აროდეს კარგავს
გამარჯვების და სიცოცხლის რწმენას.

ღამე გიყვება „აბსკრილის“ ამბავს,
როგორ ებრძოდა აკაკებს ღომი,
აფხაზი ქალი საკერავს ღამბავს,
ცეცხლზე შიშინებს მეგრული ღომი.

ჩვენ დავბრუნდებით, ჩავალთ სოხუმში
და გამარჯვებით გავშლით ბადესა,
იქ გადავწუროთ ოჯახეში და
ყანწებით შევსვათ შავი ადესა.

მე ვერ გადმოგცემ მადლიერ გრძნობას,
შეჭირვებულს რომ მოჰბანე დარდი,
შენ არ გეშლება კაცობა, ძმობა,
რომ მოიკიდე ამდენი მადლი.

ბატონო ჩემო! მე სიტყვებს ვეძებ,
სამადლობელი როგორ არა ვთქვა,
ამ სიკეთისთვის ასი წლის შემდეგ
ისევ დაგლოცოს ფაზის ქალაქმა.

ზეცამ შეიხსნა ლურჯი დიღები,
ღამაზი რიწა, მწვანით შემოსა,
მაღე მენახოს ცისკრის ღიმილით,
ცხუმ-აფხაზეთში თქვენი შემოსვლა.

2013წ. 16 სექტემბერი

წუხელ მესიზმრა
(გურამ ოდიშარიას)

წუხელ მესიზმრა - სოხუმში ვიყავ
და სიხარულით ავედი ცამდი,
ტყემლის ფანტელი ცვიოდა ციდან
და ჩემს მშობლიურ სველ მიწას ვხნავდი.

წუხელ მესიზმრა ოლეანდრები,
კვიპაროსები ჩემი ქუჩიდან,
სულ გამქრალიყო ძველი დარდები,
სოხუმის ზეცა ამბორს მჩუქნიდა.

ისევ აღმდგარა ცივი ფერფლიდან,
დიოსკურია, როგორც ფენიქსი,
რადგანაც გეწამდა დიდი წარსული,
და საქართველოს გეწამდა მერმისი.

წუხელის თითქოს სოხუმში ვიყავ
და შენ მაწვდიდი ღვინის ფიალას,
სადღეგრძელოთი ვივსებდი იმედს,
რომელმაც ასე დაიგვიანა.

დაე, აგვიხდეს ყველა სიზმარი,
აფხაზეთი რომ ასე გეწყურია,
სოხუმში დილა კვლავ გაგვიტენდეს,
დე, აღმდგარყოს დიოსკურია.

წუხელ მესიზმრა - სოხუმში ვიყავ
და სიხარულით ავედი ცამდი,
თითქოს ვეწვიეთ იქ ძველ მეგობრებს
და ძველ დაწურულ ოჯახებს ვსვამდით.

2010წ. 27 დეკემბერი.

ჰეი, სადა ხართ!

(ეუბნები ჩემს სოხუმელ სტუდენტობის მეგობრებს)

ახლა სიზმრებში მეღანდება ჩემი სოხუმი,
ტანკენარა და შავთვალწარბა გოგო-ბიჭები,
ვარდისფერებად მოელვარე ოლქანდრები,
ინსტიტუტის წინ მოშრიალე ლალი ფიჭვები.

დგას შორეული მოგონება შუქრდილებივით,
ახლა შავად რომ მოქუფრულა დრუბლების ფთილა,
ნატყვიარ პალმებს, იავარქმნილ სამშობლოს ვხედავ,
რომ უთენდებათ აფხაზეთში მწუხარე დილა.

ის სტუდენტური ოქროს ხანა მომაგონდება,
ფიქრით, ოცნებით ელდორადოს რომ ვაშენებდით,
ჩავიქროლებდით გუმისთაში ლალი სიმღერით,
ლალი სიმღერით ბზიფის კალთებს რომ ვამშვენებდით.

ჰეი, სადა ხართ! სიზმრად მაინც გამომეცხადეთ,
რომ გავისხენო სტუდენტობის ლალი დღეები,
ისევ დავლაშქროთ ავადხარა, გაგრა, გუმისთა,
მოვინახულთ ბიჭვინთა და ბზიფის ტყეები.

იქ, შორიასლოს ბებესირის ტბაზეც გავიდეთ,
მოქნულ ანკესს „ოქროს თევზი“ რომ მოყვებოდა,
ყაყაჩოები მოუთხრობდა დღეებს გარდასულს
და შერვაშიძის ლექციებსაც მოუყვებოდა.

ცის კაბადონზე ოცნებებით ვარსკვლავებს ვმკიდით,
სანაპიროზე სიყვარულის გვწვავდა ხანძარი,
მტრედების გუნდი მოფრინავდა გულის სიღრმიდან,
სილაღე იყო - სტუდენტობის ტკბილი ზღაპარი.

ღამე ღღეებს ცვლის, გულს მიწუხებს ცრემლების ფითრი,
ტკივილს მახსენებს აფხაზური ძველი იარა,
თარაშ ემხვარი ვაკრიტიკე ჩემივე ლექსით
და თქვენმა დიდმა მონატრებამ გადამიარა.

გაუსაძლისად გაიწელა სიცოცხლე მკაცრი,
ახლა ის დროა, ტკივილს ცრემლით უნდა ვრეცხავდეთ,
სილაჟვარდისკენ გაფრენილა მშვიდობის მტრედი,
თუ ვერ ჩამოვალ, სიზმრად მაინც გამომეცხადეთ.

2010 წ. 28 მაისი.

პაროდები

უცხო მოყმე /იმორეცხა/

ნახეს უცხო მოყმე ვინმე, ჯდა ქეიფად წყლისა პირსა,
მერსედესი მას საჭითა ჰყვა ლომსა და ვითა გმირსა,
ტანს ემოსა ტყავის „კურტკა“, ალბათ სამას დოლარ ღირსა,
აღმაცერად გადმოგვხედა, სალამიც კი არ გვადირსა.

მასზე იკითხეს, ვინ არის, უცხო პირად და ტანადო,
მოსული, ბრგე და ვაჟკაცი, ფიცხელი ვეფხვის დარადო,
მარტო როდია, ამფსონთა ლაშქარი ახლავს თანადო,
ერთ ბათმან ღვინოს ჩაისხამს დიდფაშვა ხარის დარადო.

თურქეთს ჰქრის მისი გონება, ტონა სპილენძი წონა მან?
ტომრებით თხილი ათრია, დიდი რამ ნახა შრომა მან,
ალუმინ-რკინის მიღები ზიდა დოლარის მონა მან,
არა უჩნს ქვეყნის დოვლათი, არცა რა გაიგონა მან.

დოლარების მფლობელ მოყმეს მუდამ თურქეთს ედო ბინა,
დრო და ხანი სწრაფად გარბის, მალე ორმოცს მიებჯინა,
საქართველოს გარეთ ზიდა ოქრო, სპილენძი და რკინა,
სადაც იჯდა იმ ტოტს ჭრიდა, დოლარმა გამოატვინა.

ბიზნესობა არის საკმე, ნიჭი უნდა სულ სხვაგვარი,
ბიზნესობა სხვა რამეა, არ ქურდობის დასადარი,
იგი სხვაა, პარვა სხვაა, შუა უხის დიდი ზღვარი,
ნურვინ გაჰრევთ ერთმანეთსა, გესმათ ბრძენის ნაუბარი.

იქცა ბერბიჭად იგი ყმა, არ ჰგევანდა მის ყმის სახელსა,
იყო დაღრეჯით, მღუმარედ, ჰგავდა სალ კლდესა და ხესა,
ასეა, როცა სიხარბით სატანა გიგებს მახესა,
ასეთი „ვეფხის მოყმენი“ ბიზნესსაც უტეხს სახელსა.

ნახეს უცხო მოყმე ვინმე, ჯდა ქეიფად წყლისა პირსა,
მაგრამ „ტყავის კურტკიანი“ უკვე ჰგავდა კახურ ვირსა,
რადად უნდა დოლარები, ღმერთმა ცოლ-შვილ არ აღირსა,
უფალო, შენ გადმოხედე ყველა მოყმის გასაჭირსა.

ჰე, ღმერთო ერთო, შენ შექმენ სახე ყოვლისა მოყმისა,
ღვთის მორწმუნე და მოწყალე, მტრისგან განმრჩევი მოყვრისა,
სოფლად დოვლათის შემქმნელი, დამდენი შრომის ოფლისა,
გულს სიყვარული ჩაუდე, გელათისა და თმოგვისა.

ვეფხის მოყმენო! ნუგეში სანამ ჯერ კიდევ მრთელია,
მხრებით გვიზიდავს წარსულშიც ყოველი ჭირი ძნელია,
ისევ რუსთველი გვიშველის, დაადგეს მას ნათელია,
„ბოროტსა სძლია კეთილმან, არსება მისი გრძელია“.

1996წ. 15 სექტემბერი

**წიგნი თანამედროვე ნესტან-ღარეჯანისა
საყვარელთან მიწერილი
(იუმორესკა)**

აწ საყვარელსა მიუწერს შედებილ თვალთა მზირალი,
თბილისში უნდა გათხოვდეს, არ უნდა ნასაკირალი,
სოფელს არავინ ჩერდების, რა არის გასაკვირალი,
წიგნი მისწერა საყვარელს, გულისა გასაგმირალი...

ბნედიანივით რომ რბიხარ, რა მიჯნურობა გგონია,
სჯობს საყვარელსა უჩვენნე საქმენი საგმირონია,
შენ ხელის თხოვა ჩემისა ხუმრობა ხომ არ გგონია,
მამიკომ ყველგან ჩარაზა სახლის საღარაჯონია.

მართლად გითხრობ, მომისმინე ესე, რაცა მოგახსენე,
წა მიუხვდი მამაჩემსა თავი კარგად გამაჩვენე,
უწიგნური მამაშენი პროფესორად მოაჩვენე,
მზემან მეტი რაღა გიყოს, აჰა ბნელი გაგიოთენე.

შავი მერსედესი თუ გყავს, დამიდაგავს მწველსა გულსა,
ცხრა კარატი ბრილიანტი გადაფარავს ყველა წყლულსა,
კანადის დუბლიონკათი გავუხეთქო გული მულსა,
დედამთილი არ მანახო, მისთვის ეგდოს, ავნებს სულსა.

ბინები ვაკეში მინდა, აგარაკი წყნეთში მქონდეს,
„წვეროვანი“-ც ჩემი იყოს, მოახლენიც მომიმონდეს,
ხშირი გართობა, რომ გული ჭირსა შიგან არ დაღონდეს,
ქმარი მარიფათიანი, გაჰქონდეს და გამოჰქონდეს.

შვილს ერთის მეტს არ გავაჩენ, შევიქნები არა ხელად,
არა ვმაღავე, ყველგან ვამბობ, საჯაროდ და გასამხელად,
ძე არ მინდა, ასული მსურს, შენი ჯიშის გასათელად,
ერთიც საკმარისი არის საშრომად და სატანჯველად.

მრავალ შვილს დღეს ვინდა აჩენს, თუ არ შლეგი და ავსული,
სოფლის „არიფნიც“ სუყველგან თითო შვილზეა დასული,
სოფელი დაცარიელდა, ქალაქში მოაქვთ აქ სული,
იმათაც ჩემებრ იზიდავს ღრეობა წრეგადასული.

ამ წერილით მოგახსენებ ყველაკასა ჩემგან თქმულსა,
ვიმედოვნებ, ალბათ, ქორწილს გადამიხდი კომფორტულსა,
ყურად იღე, რაც გითხარი, ნუ გამიჩენ გულზე წყლულსა,
თორემ სხვაზე გავთხოვდები და დაგტოვებ გულნაკლულსა.

1997წ. 14 ივნისი.

სიზმარი (ვაჟასებურად)

ახალ წელს ვნახე სიზმარი,
ირმის სუკებსა ვწვავდია,
წიფლის ძირს ცეცხლი შავანთე,
ავაშიშხინე მწვადია.

მომრავლებულა შვლის ჯოგი,
რა თავში ვიხლი ჭედელას,
ქარაფები და ფერდობი
ჯიხვებით გადაჭედელა.
კაკებებიც იყო, გნოლებიც,
ღურაჯებიც და შურთხებიც,
და ტყეში მრავლად ხარობდა,
ნაძვი, თელა და ურთხელი.

ტყეს არავინა ჩეხავდა,
ღურჯად ყვაოდნენ იანი,
არ დადიოდა ფრთხილად,
შვლის ნუკრი თვალცრემლიანი.

სიზმარს ჰყვებოდა პირიმზე,
ნანახსა გასულ წლისასა
და ამ დროს გამამეღვიძა,
ჰაი, დედასა მტრისასა.

1998წ. 17 სექტემბერი

აკაკისებურად

ჩონგურს სიმები გავუბი,
მოემართე ნელა-ნელაო,
ღმერთსა ვთხოვ, საქართველოში
ნუღარ გვექნება წყენაო.

შური და ღვარძლი კრულ იყოს,
რადგან ძმები ვართ ყველაო,
დაგვბედებოდეს ქართველებს
სიყვარული და ღხენაო.

არა გვეოლოდეს ოჯახში
ბერბიჭა, შინაბერაო,
თითოს ცხრა შვილი გყოლოდეთ,
შეგეძლოთ მისი რჩენაო.

მცოდნე და განათლებული,
დე, იყოს ჩვენში ყველაო,
ხელფასიც დიდი ჰქონოდეთ
ოდელა-დელა, დელაო.

1998წ. ოქტომბერი

საყმაწვილო ლექსები

ბლოგუსი და ნელი

გლობუსი რომ ნახა
ცუგრუმელა ნელიმ,
ბურთი ეგონა და
მაგრად წაჰკრა ხელი.

დატრიალდა ბურთი,
დედა უხსნის ნელის,
- ეს არისო შვილო
- დედამიწა ვრცელი.

რა ძალა აქვს ხედავთ?!
პაწაწინა ნელის,
ირგვლივ დედამიწას
ატრიალებს ხელით.

ბელევიზორი

ოთხკუთხედი ჩარჩოა,
ქვეყნის ამბებს იტევს,
სულ მოივლის მსოფლიოს
ზღვისა და ცის კიდეს.

ზოგჯერ გაგაცინებს და
ზოგჯერ აგატირებს,
საკვირველი ის არის,
ამდენს როგორ იტევს.

2012წ. 18 აგვისტო.

∴

რა მნიშვნელობა აქვს კანის ფერს:
ყვითელს, თეთრსა თუ შავს,
რა ვუთხრა მე იმ რასისტებს,
არჩევს მონღოლს და ზანგს.

სიცოცხლის ფერი ერთია,
როგორც არ უნდა „ფქვან“,
მშვიდობა ჰქვია სახელად
ცა ხმელეთი და ზღვა.

რა მნიშვნელობა აქვს კანის ფერს:
ყვითელს, თეთრსა თუ შავს,
უნდა იქუხოს სიცოცხლემ,
უნდა გაბრწყინდეს ცა.

მარჯვე მუქალა

თოჯინებს ტანი დაბანა,
გამოუცვალა საცვალი,
მერე კრუხ-წიწილს მიხედა,
გადაუყარა მარცვალი.

ბევრი აქვს ბაღში ყვავილი,
დარგული და მოსარწყავი,
წისკვილში უნდა გაიქცეს,
ხორბლის პატარა საფქვავეთ.

ამ ფაცა-ფუცში გამორჩა
უთოა გამოსართავი,
სულ ჯარასავით ტრიალებს,
საჩენქელით და სართავით.

წყაროსთან უცდის პირიმზე,
და კოკა მიაქვს მზესთანა,
მარჯვე პატარა ქალია
მზის შესადარი მზექალია.

1996წ. 5 თებერვალი.

ობობა

ობობა კერავს,
ობობა ლანდავს,
ობობა ქსოვს და
ირხევა ფარდა.

ობობა დარბის
ბრჭყალებით სადღაც,
ვერაფერს ხედავს
მწერების გარდა.

და სანამ მწერი
ატეხავს განგაშს,
შიმშილის ძაფებს
ქსელივით ქარგავს.

ზაზვი

როცა დილით იღვიძებს
პაწაწინა შაშვი,
დედა მიუფრინდება,
ზღაპრულ სუფრას გაშლის.

უხვადაა ნუგბარი,
ჭიადუა, მატლი,
ფოთლის თევზზე დაუდებს,
ბოლომდე დააცლის.

ჭამას მალე სწავლობენ
ნის ტოტების ჩანგლით,
ებერებათ კისერი,
ჩინახეური ჩანთით.

1999წ. 19 აგვისტო.

∴

ყოყლოჩინა მამალო,
ლამაზო და ფრთამალო,
ეზოში რომ მბრძანებლობ,
ქათმის შთამომავალო.

ზემოდან რომ უყურებ
ნიკორას და მურიას,
ეს ბიბილო არის, თუ
სისხლიანი ყურია.

ჩხუბში, კინკლაობაში,
ხარ სოფლად და ქალაქად,
ცა ქუდად მიგაჩნია,
დედამიწა ქალამნად.

ტელევიზორი და ანანო

ტელევიზორს უყურებს,
პაწაწინა ანანო,
ეს არხები დილიდან
ერთურთს როგორ გვანანო.

ერთ დღეს ამინდს აცხადებს,
მეორე დღეს წვიმასო,
მე უფრო მიხარია,
როცა მზე პირს იბანსო.

მშვიდობის ყვავილები

მშვიდობის ყვავილებს უნდა ვეაღერსოთ,
ბავშვებს გავუმხილე გულის სატკივარი,
მაგრამ სარეველამ როცა ამოხეთქოს,
ბაღს არ დაუტოვოთ მცირე სათოხარიც.

ფლორაჲ მიწიერთა! ყველას გვენატრები,
შრომობს პატარები, წამით არ იცდიან,
ყვავილთ დასდგომიათ თავზე კელაპტრებით,
ნამდვილ მღელვარებას ბაღში განიცდიან.

ბაღში მშვიდობაა, ადგას ნათლისსვეტი,
გწამდეთ რომ ბუნება ვაღში არ დაგრჩებათ,
მხოლოდ სიცოცხლით და დიდი სიყვარულით
გწამდეთ ყვავილები ყველა გადარჩება.

∴

ჰე ღმერთო შენ აგვარიდე,
ეროვნულ მტრების თარეშებს,
მშვიდობის ბაღი გაშენდეს
- სარეველების გარეშე.

2001წ. 15 იანვარი.

ფრთხილად ფრთხილად

ფოთი

განა მარტო „კაარიბჭე“ ხარ
და ევროპის „ჭიშკარი“?
სიყვარულის ტაძარი ხარ,
ხატზე დასაფიცარი.

გვირილების ყვითელ გულში
სიყვარული ჩაწნულა,
კოლხური მზე ათინათებს
ხოხობს კისერხატულას.

აქაური ნესტიც სხვაა,
დავარდნილი ფოთოლიც,
ლაქაშების სუნთქვას იგრძნობ,
თუ ხარ ნაღდი ფოთელი.

მწვადს მოგართმევს, თუ მინდვრის ფხალს,
თუ ღობიოს მოლესილს,
ჩაფლული ხარ სიყვარულით
„გოლუაფიროს“ მორევში.

სხვა პეწი აქვს აქ ყველაფერს,
სხვანაირი გრაცია,
ჭირშიც თუ არ გაგამხნევა
აბა ის რა კაცია?!

ცხრა ზღვა გადაუსერაეთ და
ფეხით ცხრა მთას წასულან,
და დგას ცოტნე, თაფლწასმული
მეგობრობის დასტურად.

კოლხური მზე დარბაისლობს
და კოლხური ქრის ქარი,
ყველა სახლი „კარიბჭეა“
სტუმრისათვის ჭიშკარი.

ზღვა გული აქვთ ჩემს ფოთელებს,
შავ ზღვასავით მღელვარე,
მათ თვალებში ცისკარი და
სიყვარული ეღვარებს.

მაშ, ამივსეთ გრძნობით თასი,
განა ღვინო მწყურია?!
ფოთში ასი ოქროს ფასი
ერთი სიყვარულია.

არცა რაა გასაკვირი,
ჩვენი კოლხთა მოდგმიდან,
მზით მოვდივართ აიეტის
გენეტიკურ კოდიდან.

განა მარტო კარიბჭე ხარ?
ხარ ნატვრა და ოცნება,
შენს სიყვარულს ვენაცვალე
და შენს პატიოსნებას.

2001წ.

რიონის პირას ფაჯისში

კოლხური ქარი თარეშობს
რიონის მწვანე ჭაღაში,
ათას კელაპტრად ნაპირზე
აღერებულა ღაქაში.

ნიავი ნახად შეარხევს,
ტირიფის ტოტებს მტირალას,
მწვანე ბაღასს რომ მოსტაცა
ნამი ბროლივით კრიალა..

გარინდებულან ჭადრები,
თითქოს რაღაცას ელიან,
ისლი და ფშანი ბაღლივით
ჩაჰხუტებია ლელიანს.

ჭაღას ჩაღვრილა სითბო და
ისე წყნარია ბუნება,
კოლხურ ჰანგივით სევდიან
წარსულზე ეწურჩელება.

∴

შემომესია კოლოთა ჯარი,
და მაგონდება შორი წარსული,
ყველა ფოთელი ცოტნეა, ოღონდ
თაფლი არა აქვს ტანზე წასმული.

∴

კაპარტინის ნაპირები მზრდიდა,
თავი როცა შევიცან იმ დღიდან,
იქ სხვა ჰანგებს მიგალობდნენ ციდან,
ტანში სიო სხვანაირად მცრიდა.

ფრთაგაშლილი წეროების ცეკვა,
ყოჩივარდას ვარდისფერი ელვა,
ოქროსფერი ბალახების ცელვა,
პირქუშ ტბიდან მოვარდნილი ღელვა.

ეს ლამაზი პანორამა სადღაც,
ბავშვობასთან მიიმალა, გაქრა
და მე ისევ ეუღსა და მარტოს,
კაპარტინის ნაპირები მაკრთობს.

ფიჩორის ტყეში

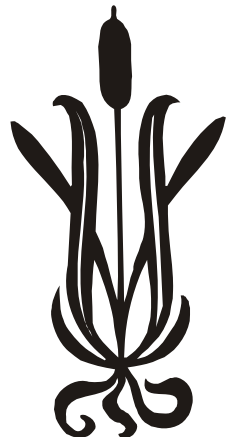
ტყეში წაველ მე განთიადს,
შემომესმა ტია, ტია,
იადონის სიმღერაა,
თუ ტოროლას წკრიალია.

აქ შაშვებიც გვიგალობენ,
ბანს აძლევენ სხვა ჩიტებიც,
რად ბიბინებს მწვანე მოღზე
ლილისფერი მაჩიტები?!

რას ჩურჩულებს ღელიანი,
რას ჭორიკნობს კოლხი თელა
მწყემსი ხარებს რად უმღერის
„აშო ბუსკა, ვიშო ჩელა“.

ნამი თხმელის ფოთლებს კოცნის,
სოკოები ქოლგებს გაშლის,
მოქცეულა „ფიჩორის ტყე“
სიყვარულის ტყვეობაში.

1987წ. 18 ოქტომბერი.

**„ფოთი კოლხეთი - 1913“
(*უძველნი ფოთელ ფეხბურთელებს
იუგოსლავიაში გამგზავრების წინ*)**

როცა ჩვენგან გაჰქონდათ „შავი ოქროს“ ზოდები, ინგლისელებს რომ ჰქონდათ მეტი შანსი მოგების, საუკუნის გარიჟრაჟს ანტიკური ფაზისი, გემის პირველ კივილზე კოლხურ სიდარბაისლით შეჰყურებდნენ უცხო სპორტს ჩვენი მამა-პაპანი, ფაზისში დარწეულა საფეხბურთო აკვანი.

თურმე გახელებულან პირტიტველა ბიჭები, ტყავის ბურთის მაგივრად თამაშობდნენ ჭინჭებით და ჩუსტებით უტევენენ სადღა იყო ბუცები, მოზგავებულ ძალებით ცად ატყორცნეს ბურთები.

მღელვარებდა პონტოს ზღვა, ტალღა ტალღას ახლიდა, ის „პირველი მერცხალი“ ფაზისიდან აფრინდა, საუკუნეს გასცდება პაიჭაძის ლეგენდა – თავგანწირვით რომ რბოდა ცხრათავიან დევებთან.

უფალს ხელაპყრობილი შევლადადებ მადლობას, ვინც პირველად მიიღო საფეხბურთო ნათლობა, მოღზე როცა დარბოდნენ გამოსკვნილი ჭინჭებით, შევსვათ შესანდობარი ლეგენდარულ ბიჭების.

მოგონებად დარჩება კანტიანი ბურთები, ფოთელმა რომ შეკერა ის პირველი ბუცებიც. ყველა სიძნელისა რომ უხდებოდათ ატანა, მაგრამ ვინ დაასწრებდა კარში გოლის გატანას.

ივსებოდა „დინამო“ ფოთელ ფეხბურთელებით,
ახალგაზრდა თაობას გზას უთმობდნენ ძველები,
ასე იყო, ასეა, ეს ცხოვრება გრძელდება,
გუნდი მიდის და მოდის და დროც აღარ ჩერდება.

ისევ დელავს პონტოს ზღვა, თოლიებიც მღერიან,
საფლავშიც გაიხარებს იასონ კვირკველია
და ჩვენ ის დაგვრჩენია, რაღა გვინდა სხვა მეტი,
ვადღეგრძელოთ „კოლხეთი-1913“.

და რა გასახარია ჩვეულ სიღარბაისლით,
ვეროპელებს კოლხურად კვლავ მასპინძლობს ფაზისი.

დიდი გამარჯვებები იყოს თქვენი მიზანი,
საფრანგეთის ნაკრებში სალამს გითვლით ზიღანი,
ბრაზილიის გუნდმა რომ მარცხის წუთი ითვალა,
გულდაწყვეტილ რონალდომ კოცნა შემოგიტვალათ.
გუნდი „ცრვენა ზვეზდა“-სი გელოდებათ კაცურად
და უეფას თასისთვის დასცხეთ პაიჭაძურად.

„აბა ულა“ მეგრული უგალობეთ სალოცავს,
საფეხბურთო შარაზე ჩვენც კოლხურად დაგლოცავთ,
ამ დიდ მერიდიანზე დე, გწყალობდეთ კვლავ ღმერთი,
„ნიკე“ უხვად გწყალობდეთ – გამარჯვების ქალღმერთი.

გენაცვალეთ ბიჭებო! კოლხიდელო ლომებო,
ხალიჩად დაგეფინოთ ფეხქვეშ მწვანე მინდორი,
საქართველოს ეხილოს თქვენი გაელვარება,
ვაჟკაცურად მოგვგოთ ეს უსისხლო დიდგორი!

ფაზისის ჭუჩებში ეტლით რომ იარეთ

(მე-20 საუკუნის ორმოცდაათიან წლებში, ფოთის ქუჩებში ცხენებზე შებმული ეტლით ავადმყოფთა ოჯახებში მიდიოდნენ ფოთელი ექიმები: რუსუდან გველესიანი-ნადარაია, ილარიონ ცომაია, ეკატერინე (კატუშა) ღოღობერიძე და უანგაროდ ჰკურნავდნენ ფოთელ პაციენტებს)

გზაზე ნაწვიმარ ფოთლებს მიუყვები,
ქუჩებში დავეძებ წარსულის იარებს,
თქვენ მომაგონდებით საოცრად დაღლილნი,
ფაზისის ქუჩებში ეტლით რომ იარეთ.

სარკმელთან ფიქრები ჩამომდის ცრემლებად,
ვიღაცა გიტარას აკვნესებს უწყალოდ,
ო! როგორ მომინდა მკურნალის ხელებით
ავღვე და ფოთელებს თქვენსავით ვუწამლო.

ო! როგორ მომინდა ნაცნობი ვლფერი,
თვალდათვალ სიბერე სულსაც ხომ დაეტყო,
დღეს მე იმნაირი მკურნალი შემფერის
კრძალვით რომ მიჰყვება ქუჩაში ფაეტონს.

კაპარჭინა

*(პატარა მდინარეა ფოთში,
პალიასტომის ტბას ჩაერთვის)*

პალიასტომი ბლავის და ბორგავს,
თითქოს ივანე ეძახის ნიკოს,
შენ დაშლილ ტივებს მშვიდად შეუკრავ
თითქოს და მისი მშველელი იყო.

მე უნაპიროს მივყვები ნაპირს,
კადრივით მივსდევ ჩემს სიყმაწვილეს,
მე გუშინდელი ვარ ისევ ბაღლი
და სინანულის ცრემლებს ვაწვიმებ.

ჩემო პატარა ცელქო მდინარევ!
კაპარჭინა რომ გქვია სახელად,
ისევ მომინდა შენთან ჩურჩული,
საიდუმლოს და დარდის გამხელა.

ცელქი ტალღების შხეფები შენი,
გადამდიოდა თავზე წურწურით,
და ლაქაშები, კელაპტარები,
სიყრმეს მახსენებს ნაზი ჩურჩულით.

ჩემო სიცოცხლევ! ასე უღმერთოდ,
ვინ შეგიხვრიპა ანკარა წყალი,
სევდით მივყვები ჭადრების ჩეროს,
ნაპირზე არსად არა ჩანს ნავი.

2004წ. 11 ივნისი.

ამბობს სტრაბონი

დრო იყო როცა პალიასტომზე - ამბობს სტრაბონი
ლაყუნის რკალზე გამოაბეს თოკები თევზებს,
ცოცხლად მიყავდათ მრავალი ჯიშის თევზი ხალხს,
და კაპარჭინა ვერ იტევდა კეფალს და ჭანარს,
თურმე ფაზისში კი არ ხტოდა წვიმდა თევზები,
ო! სულ თევზების მომბეზრდა ჭამა ვეცეოდი მამას.

აზვირთებულ კაპარჭინაში დუღდა სიცოცხლე,
ჭადრის ხეებთან ება ნავი ერთგულ ძაღლივით
და მზის ჩასვლამდე მებადურებს ელოდა ნაპირს.

გაქრა სიცოცხლე დღევანდელი ჰიდროფაუნის,
დუმს კაპარჭინა თევზებივით პირსავსე სილით,
ნაგავსაყრელად ქცეულ ნაპირზე ბინძური ქილით
მკვდარი ლეშებით მიმკვდარი დილით.

დაძრწის ვირთხები, კატები და შეძრული ამით,
ვდგავარ ნაპირთან შეშლილივით გაყვირი სივრცეს,
გადავარჩინოთ კაპარჭინა ვიდრე დრო არის,
გადავარჩინოთ პალიასტომი დღითა და ღამით.

2000 წ. 15 აპრილი.

ბებერ მეზურნეებს

*(გუძღვნი ფოთელ ძველ მონადირეებს
ალიოშა იმნაძეს, შოთა ჯიქიას და ძუკუ ჩხეტას)*

თქვენ ვერ გაგტყუებთ წელთა სიმრავლემ,
ვერც პალიასტომის მკაცრმა სტიქიამ,
თუმც დაგათოვით თმებზე სიბერემ,
ძუკუ, ალიო, შოთა ჯიქია.

მაინც არ გატყდით, მხნედ მიაბიჯებთ,
ვით უღრან ტყეში ანხსლი აფთარი,
არ იცით დაღლა, გული კვლავ გერჩით,
ზაფხულია თუ მკაცრი ზამთარი.

ხან ნავებს ჭკდავთ, ხან იხვს უმიზნებთ,
ხან ბადეს კემსავთ მებადურივით,
ხან ერთად ზიხართ ჭურის თავზედა
და იბერებით მართლაც ჭურივით.

ხან მონადირის ჩვეულ ტყუილით,
აზვიადებთ და ტრაბახობთ ახლა,
ტყე-ღრე დადიხართ, თუ ჭაობს გახვალთ,
თქვენმა მუხლებმა არ იცის დაღლა.

თქვენმა მუხლებმა არ იცის დაღლა
და მაინც ერთი არ მესმის ნათლად,
ბოგვერაძეზე, თუ შავდელეში
ერთმანეთს რატომ „ხუნკებად“ ნათლავთ?!

მეგრულად „ხუნკი“ დავრდომილს ნიშნავს,
აბა დავრდომილს რა გიგავთ მხნენო,
პალიასტომი კვლავ გულით გელით,
ეგრისელნო და გუბაზის ძენო.

ეჰ! გაგიფრინდათ ეგ სინაუქე,
აწი თქვენ ქალებს გულს ვერ მიუჩნეთ,
დროა, კარგებო, ზამთრის ზღაპრებით
შვილიშვილებთან კერას მიუსხდეთ.
გულით დაგლოცავთ, ძველო ბიჭებო,
თქვე ფესვმაგარო ძელქვა ხეებო,
მრავალჟამიერ! მრავალჟამიერ!
ჩემო ბებერო მეზურნეებო!

1982წ. 15 აგვისტო.

მეზობარს

(ნუნუ ადანაიას - აკროსტიხი)
რვა მარტის მოსალოცი

ნ-უთუ არ იცი ნაზამთრალ ტოტებს,
უ-ნდათ დატოვონ ცივი ზამთარი,
ნ-უგეში კარგო არ მიგატოვებს,
უ-რჩიც რომ იყოს დღე ნაავდრალი.

ა-ხლა როდესაც გაზაფხულია,
დ-ა სადღაც ფეთქავს თეთრად ალუჩა,

ა-მ ზამთრის წუხილს დასასრული აქვს,
ნ-უ გგონია, რომ ბოლო არ უჩანს,
ა-მ იებს გჩუქნი ლურჯი ფერებით,
ი-ისფერ ღიმილს ენდე სრულიად,
ა-მ გულწრფელობით მოგეფერები,
ს-ადღეგრძელო და გაზაფხულია.

2005წ.

**არ იფიქრო დამავიწყდი
(გუძღვნი ჩემი ბავშვობის მეგობარს,
ულამაზეს ლუარა გორდიევიჩს)**

არ იფიქრო დამავიწყდი კარგო,
შენი სახე თვალწინ მიდგას ახლაც,
იმ ბავშვობას მივსტირი და ვდარდობ,
წამწამებზე ცრემლები რომ ახლავს.

ის ლუარა მაგონდები ისევ,
ყელყარყარა როგორც თეთრი გედი,
სადაურსა სად წაიყვან ღმერთო,
ან ვის როგორ გაუღიმებს ბედი.

დრო და სივრცე გაიყარა შორით,
წლებმა მაინც თავისი გაიყო,
ჩვენც ვიყავით ლამაზები, მაგრამ
შენისთანა არავინ არ იყო.

მაგონდება შენი სიკისკასე,
სიამაყით რომ გეჭირა თავი,
ყველა კაბა გიხდებოდა ტანზე,
ზამბახს გავდი აპრილში რომ ყვავის.

აღუბლები ასკდებოდა ტუჩებს,
ირხეოდი როგორც იალქანი,
მიდიოდი, ამშვენებდი ქუჩებს,
კვიპაროსის მოქნეული ტანით.

შენ ტოლებში იყავ თეთრი ვარდი,
გისდებოდა საოცრად სიცილი,
რამდენ ვაჟკაცს კლავდა შენი დარდი,
გაუტეხე რამდენს ღამის ძილი.

მინდა ჩემში ისეთივე დარჩე,
მენატრები და მერედა როგორ,
ისევ ისე ყელყარყარა გედი,
და წკნელივით მოქნეული გოგო.

ზღაპრულ რაშით გაფრენილა წლები,
ოცნებებით დავრჩი თავთან მარტო,
მე კი ისევ გლოცავ, გეფერები
და შორიდან გიღიმი და გნატრობ!

2001წ. 6 აგვისტო

**ფოთელებს ერთი სიყვარული აქვთ
(გუძღვნი სიყრმის მეგობარს ლეილა კაკულიას)**

ლაშარის ჯვარი ვერ დააკავებსო ქაღს,
ამბობენ, თუკი გაგულისდა,
ეს გული ნაკუწ-ნაკუწ უწილადე სხვას
და მაინც ზღვა გულის ხარ.

ტიმ სევერინსაც შეშურდა შენი,
როს შემოაცურა „არგო“,
„ფოთელებს ერთი სიყვარული აქვთო“
შენგან გაუგიათ, კარგო.

თავად ჩითის კაბით გაგივლია,
სხვებისთვის ჩაგიცვამს ფარჩა,
სიკეთის მანტია ყველასთვის შეგიკერავს,
შენთვის მტკაველიც არ დაგრჩა.

ჯილდო კი მღელვარე გულის კაკუნია,
ათასი ფიქრი და გარჯა.
სხვა ჯილდო არ უნდა ლეილა კაკულიას,
ფოთელთა სიყვარულის გარდა.

1970წ. სექტემბერი.

ნუნუ ჭელიძის
(ვაჟასებურად)

ჩაჰსუტებიხარ წიგნებსა
ისე ვით მუხას ფითრია,
თაროზე ლაღად შასცქერი,
წიგნს აკაკის და ილიას.

ნიჭიერებას უკაფავ
გზას მეტად ძნელსა სავალსა,
ყველას აყვარებ რუსთაველს,
შავთელს და სულხან-საბასა.

კაი ყმას ისე აფასებ,
ღურჯსა და შავთვალეებიანს,
გულსაც დაუდებ თეფშზედა,
ვისაც წიგნ შაჰყვარებია.

გემასპინძლობ ნუნუ ჭელიძე,
სიტყვა პირს გადგას მზიანი,
რა გულუხვი ხარ ქალაუ
და სიტყვაბარაქიანი.

ჩვენთან დუშმანი რას მოვა,
ვერას დაგვაკლებს ვერანი,
შეკაზმული გყავს მუდამა
ბარათაშვილის მერანი.

არ მოიშლებს სალი კლდე
და დარიალა ტიალი,
ლექსის „ვეფხის და მოყმისა“
სანამ იქნება ტრფიალი.

სანამ გვიღიმის პირიმზე,
ვაჟაის სულის ლხენამა,
ყველა კეთილი საქმისთვის
„მადლი გიკურთხოს ზენამა“.

გაზაფხულია ფაზისში,
გიღიმის ვარდი, იაო,
ხვალ-ზეგაც შენთან მოვდივართ,
კარი დატოვე ღიაო!

კარგი ლექსების თქმაშია,
მუდამ გქონოდეს ცილობა,
არ მოეშალოთ ფოთელებს,
ეს შენი ხელგამლილობა.

**არ გიძებნია სამოთხე სხვაგან
(ვეძღვნი ჯუჯა კუხალეიშვილს)**

ქარიშხალია ჩაუშვეს ღუზა,
გულში შეჭრილა ტალღების შფოთი,
ფოთია ყველა სიკეთის მუზა,
რადგან ყველა გზა ტაძრიდან მოდის.
რიონის ბგერებს ყურს უგდებ მყივანს,
ფიქრით წარსულში გინდა დაბრუნდე,
ყველაზე მეტად ფაზისი გტკივა,
ისევ ხმაურობ, რომ არ დადუმდე.

დუღს შენს ძარღვებში კოლხური სისხლი,
თუმცა ჭადარა ნიშნავს არაფერს,
მამული გტკივა წვეთ-წვეთ და მისხლივ,
მამულზე ფიქრი გალაპარაკებს.

არ გიძებნია სამოთხე სხვაგან,
და „ოდაბადეს“ უმზერ ნისლიანს,
სხვის სრა-სასახლეს უარყოფ, რადგან
ფოთში ქოხს ირჩევ - ფაცხას ნისლიანს.

თავს დასტრიალებ მშობლიურ კერას,
თავსხმა ფოთური და სიცხე გდაგავს,
კოლხური ჰანგის გათრობს სიმღერა,
რადგანაც იგი არავის არ ჰგავს.

ღმერთს ევედრები ადგომის უმაღ,
პირჯვარს იწერ და ისევ ღოცულობ,
სიკეთეს თესავ ჩვენგან იდუმალ,
შენ სიყვარულით გარემოცულო.

ზღვაზე ფრთებს გაშლის თეთრი თოლია,
გემის ანძაზე რომ არხევს აფრებს,
შენ სიყვარული გამოგყოლია,
აფერუმ, გულში რომ იტევ ამდენს.

ქარიშხალია, ჩაუშვეს ღუზა,
გულში შეჭრილა ტალღების შფოთი,
ფოთია შენი სიკეთის მუზა,
რადგან ყველა გზა ტაძრიდან მოდის.

2012წ. 5 იანვარი.

ფოთელ კელაზობთა ხევისბერს

**(ლექსი მიედღუნა ჩემს ქართული ენისა და ლიტერატურის
მასწავლებელს პიმენ ნაცვლიშვილს და წაკითხულ იქნა
მისი დაბადებიდან 75 წლისთავზე ვ. გუნიას სახელობის
სახელმწიფო თეატრში)**

მოგესალმებით მოძღვარო!
მომაქვს სალამი გვიანი,
ასი წლისთავზეც მენახე
ასე ლალი და ფხიანი.

ეჰ, ნეტარ იმ დროს, ოცნებით
როცა გაზაფხულს ვხატავდით,
ხან შოთას ავთანდილად და
ხან ტარიელად გსახავდით.

ახოვანსა და შუბლნათელს,
სიტყვა პირს გადგა მზიანი,
ხან ქისტო ლუხუმი იყავ,
ხანაც ალუდა ხმლიანი.

ფოთელ ვაჟკაცთა კაი ყმა,
აზრების ხმლისებრ მფერავი,
დაგვაქროლებდი ლაჟვარდში
ბარათაშვილის მერანით.

აზრის და მადლის მთესველო,
სულნათელ ქართველ მგოსანთა,
ის შენი გაკვეთილები
ილიას სიბრძნით გემოსავდა.

მას შემდეგ ლამპრად ანთიხარ,
ჩაუქრობ სხივის დარადა,
შენი აღზრდილი მოყმენი,
შამაგხევეიან ჯარადა.

ვინა თქვა, ლომი დაბერდა,
ან ჯავრს შაირჩენს მტრისაო,
ხმალიც კარგად ჭრის და თვალიც,
ნაცვლიშვილ პიმენისაო.

ვისი გორის ხართ გახსოვდეთ,
ხმა ჩაგვძახოდა ერისა,
ფოთელი პედაგოგების
ნამდვილი ხევისბერისა.

არ მოშლილიყოს ფაზისში,
შენებრ ვაჟკაცის ძეობა,
ყველას შენსავით ჰქონოდეს
გამძლეობა და მხნეობა.

პირზე ღიმილი გეფინოს,
გვირილებად და ვარდებად,
შენებრ ვაჟკაცებს თუ გაზრდის
ერი არ გადაგვარდება.

არ დაგლეოდეს კაი ყმა,
ვაზის მტევნები ცვრიანი,
ქართული სიტყვის მადლი და
პოეზიის ტრფიალი.

ჩვენს გულში ლამპრად ანთიხარ,
ჩაუქრობ სხივის დარადა,
ის შენი გაკვეთილები
მუდამ წინ გვიძღვის ფარადა.

სომ არ დამიბერდი
(თენგიზ რამიშვილს)

დრო მიდის, ზღაპრულ რაშივით მიგეკლავს,
ქრის და რიონივით მშფოთვარებს,
სომ არ დამიბერდი, ჩემო ბიჭუნი,
თუ ისევ ისე ხარ, შლეგი და მშფოთვარე.

ქარმა მანიშნა შენი დაბადება,
ეს სიხარული უნდა ვაღიაროთ,
თუ არ ჩატეხილა ხიდი გადებულის,
მოდო მეგობრებმა ერთად გავიაროთ.

გული საგულეს მაინც არ ჩერდება,
იგი ისევ ისე შფოთავს და გალობს,
იმ ასაკში ვარ, როცა მომძახიან,
სომ არ დამიბერდი, თავადის ქალო?!

მოდო, დავცალოთ სავსე ფიალები,
რადგან მეგობრები ერთად შევიყარეთ,
მოდო გავიხსენოთ ჩვენგან წასულები,
ნაღდი პოეზია ისევ შევიყვაროთ.

ქარმა მანიშნა რომ შენ დაიბადე
და გაჩნდი ამქვეყნად პატარა ხვითო,
მეც ვუერთდები დღეებს ქარებიანს,
დიდხანს იცოცხლე ხუჭუჭა ბიჭო!

2009წ. 24 აპრილი.

ნიკოლაძის ზეით
(ზურაბ აბრალავას და ვანო ნარმანიას)

როცა გიყურებთ მგონიხართ ძმები,
შეგყარათ მზემ და სევდამ ათასმა,
დე ყველგან იყოს ასეთი ძმები
- „ღმერთით ერთი და დედით სხვადასხვა“.

თქვენ ნიკოლაძის ნაკვალევს მისდევთ,
როგორც თოლიას ტალღების შფოთი,
მაგ საგულეში ბაჯადლო გიდევთ,
ზედ აწერია ქალაქი ფოთი.

ბოროტებასთან გქონდათ დიდგორი,
მაგრამ მაცილმა ვერ დაგამარცხათ,
თქვენი კალამი ბასრი მახვილი,
- ისევ მოქმედებს ტყვიაზე სწრაფად.

მასმედიასთან დავაუკაცებულთ
შემოგეპარათ ისე სიბერე,
თქვენ ის ხალხი ხართ, სადაც არ იყოთ,
სხვის დაკრულზე რომ აღარ იმდერეთ.

არა მგონია დიდი ტრანსფერი,
რომ გჭირდებოდეთ ახლა ფინანსთა,
რა გახდა ისე ერთი გაზეთი,
ვერაინ რომ ვერ დაგაფინანსათ.

პატარა გაზეთს შემწე არა ჰყავს,
ფოთის ამბები როგორ ვიხილოთ,
გაუნათლებელ ქალაქში ვცხოვრობთ?!
თვალს ვედარ ვახელ - ვაი სირცხვილო!

გულს ნუ გაიტეხთ, დრო ისევ მოვა,
და მოიშუშებთ ყველა იარებს,
ნუ შეგაშინებთ რეგვენთა ხროვა,
წინ ნიკოლაძის გზებით იარეთ!

2012წ. 6 ივნისი.

**ისევ ბეძახის ზღვა ბობოქარი
(თემურ ხოხობაიას)**

ბობოქარ ზღვაზე ირწევა გემი,
იგი შორსაა ახლა მიწიდან,
შენ ამ სიშორეს ისევ განიცდი
და უხილავი ძალა გიზიდავს.

ფიქრებით ისევ ნაესადგურში ხარ,
ძველი ყაიდის დიდი რაინდი,
არ იმჩნევ წყენას, ფიქრით ზღვაზე ხარ,
იომენ კოლხური სიდარბაისლით.

შენ არ აჰყვები დარდებს ნისლიანს
და გემბანიდან სახელში ბრუნდები,
შინ გელოდება თბილი კერა და
გუგუნებენ ისევ წუთები.

გეძახის ისევ ზღვა ბობოქარი,
გაქცევა გინდა დედამიწიდან,
შენსკენ გამორბის ზღვის გარიჟრაჟი
და უხილავი ძალა გიზიდავს.

სიყვარულს გიძღვნის ყველა ფოთელი,
არასდროს წახვალ ასპარეზიდან,
მეზღვაურები ისევ გლოცავენ,
ახლა მიჭირავს ჩემო ლექსი და

გულით დაგლოცავ კაცო რაინდო!
სამარადუამო ლხენით აივსე,
დე გაგითენდეს კოლხური დილა
და დაესწარი მრავალ მაისებს.

ღირს ქვეყანაზე მართლაც სიცოცხლე,
ჯერ არ გასვლია ცხოვრებას ყავლი,
ღმერთო, მოგვეცი ფოთელებს ძალა,
გადავიხადოთ ამ კაცის ვალი.

კაპარჭინაზე მიცურავდა კატარა ნავი

**(ვუძღვნი სიყრმის მეგობრებს
ლილი და კუსიკო სიორიძეებს)**

ნაცნობ ქუჩაზე მინდა გავყვე მიმავალ ბილიკს,
ისევ ჭადრები მიტაცებს და ლედვის ხის ჩრდილი,
ხეზე ავიდე და ვიყვირო რიჟრაჟზე დილით,
გამოდით გარეთ, ვითამაშოთ კუსიკო, ლილი!

ერთად ვიყავით ოჯახები, დარში თუ ქარში,
თითქოს შემოვა დედაჩემი და სუფრას გაშლის,
პორფილე ბაბუ მახსენდება სასხლავით ხელში,
მწიფე მტეენები რომ მოჰქონდა - „კაჭიჭის“ - თეფშით.

ბაღჩაში მდგარი სურნელება ახლაც გულს ატანს,
ბავშვურ სიგიჟით ვაცხრებოდით უმწიფარ ატამს,
კაჭიჭის ღვინო შინაური, რომ გვქონდა ბევრი,
შიგ მზე ცურავდა, გვატყვევებდა ანკარა ფერი.

სიტყვის უთქმელად დაგვიცლია ხელადის ფსკერი
და მთასვლელივით დაგვიპყრია მაღალი ჭერი,
ხან ვკინკლაობდით (ლილი იყო სულ ბუნტის თავი),
ხან ვრიგდებოდით, იყო ზოგჯერ ბავშვური ზავი.

ზოგჯერ დადლილებს აღარაფრის არ გვექონდა თავი,
კაპარჭინაზე მიცურავდა პატარა ნავი,
გულზე მაწყვია ეს ბავშვობა და მასზე ვფიქრობ,
უთქვენოდ სახლი ცარიელი გულია თითქოს.

რაჭის ქუჩაზე სხვა თაობა, სხვა ხალხი ირგველივ,
ჩამწკრივებულა დაშაქრული ხეხილის რიგი,
ჩავივლი ზოგჯერ, ნოსტალგია შიგ გულში მატანს,
მინდა შლევურად დავეწაფო უმწიფარ ატამს.

პარკის უბანში მინდა გავყვე მიმავალ ბილიკს,
ისევ ჭადრები მიტაცებს და ლელვის ჩრდილი,
ხეზე ავიდე და ვიყვირო სისხამზე დილით,
გარეთ გამოდით, ვითამაშოთ კუსიკო, ლილი!
ო! რა ტკბილია მოსაგონრად ბავშვობა თბილი.

2008წ. 15 ივნისი

ერთი იყავით - ბანუყოფელი

(უუძღვნი ორმოცდაათიან წლებში ქ. ფოთში მცხოვრებ ინჟინერი ძმების - გრიშა, ვანო და კაკო იმნაძეების ხსოვნას, რომელთა თაოსნობით ქალაქში არაერთი ღამაში ნაგებობა აშენდა, რომელიც დღესაც აღამაზებს და ნირშეუცვლელად ამშვენებს ქალაქს)

სეგდიან ფიქრმა გადამიარა,
ახლა კადრივით რომ გაიელვებს,
ფოთში შენობებს ნაზად მოხატულს,
ვღგავარ და ისევ ვათვალიერებ.

შუა მოედნის მოხატულ მინდორს
ეცვლება ნირი უცნაურ ფერთა,
თქვენ ძმები ფოთზე ზრუნავდით იმ დროს,
ყველაზე ახლოს იყავით ღმერთთან.

მე კაპარჭინის შინდისფერ ნაპირს,
მიგდებულ ნავს და მეთევზის ბადეს,
ახლა მივსტირი იმ ცისფერ აპრილს,
რომელიც ჩემში სინანულს ბადებს.

გვავარ ბოგანოს და ტყვიადახლილს,
კაპარჭინაზე მიცურავს ტივი,
გაფითრებულა დღეს ყველა სახლი,
რადგან აქ ჩემი ბავშვობა ტირის.

მე ვეფერები ახლა თქვენს ნადგომს,
ხეზე შერჩენილ მერცხლების ბუდეს,

მე ვეფერები იმ დიდ სიყვარულს,
არასოდეს რომ არ ჰქონდა ზღუდე.

ერთი იყავით - განუყოფელი,
ღამაზ დღეებით, ღხინით და გლოვით,
ერთად განლიეთ წუთისოფელი,
აღუბლების და ტყემლების თოვით.

თქვენი ხელებით დადებულ აგურს,
ვადარებ ახლა მოხატულ ფრესკას,
მე ვეფერები ქალაქის ქუჩებს
და ხელით ნაგებ შენობებს თქვენსას.

მოგონებები თოვლივით მათოვს
და ჩემი სიყრმე შორიდან მღერის,
მე დღესაც მიყვარს თქვენი ღიმილი
და გამოსხედვა არწივის ფერი.

ღამე ბინდისფრად შემოდის ჩემში,
წვიმა მისერავს სახეს ირიბად,
თქვენ მაგონდებით დაღლილი ძმები,
ჩემთვის ვზივარ და ზოგჯერ ვტირივარ.

მე ვეფერები ახლა თქვენს საფლავს,
ია-იებით მოხატულ მინდვრებს,
ხსოვნას, რომელსაც ნათელი ახლავს,
სანამ ვცოცხლობ და ვარსებობ ვიდრე.

2015წ.

მელანქოლია
(ჭაბუკ ქოიავას „ალმანახ-ორნატის“ რედაქტორს
ხუმრობაგამოშვებით)

მიწაზე ყრია მთვარის ნამსხვრევი,
მიმოფანტული ძნელსავალ გზებზე,
შენ ორნატელებს არ ემასხრები,
ყველა მათგანში გენიოსს ეძებ.

ბავშვიც კი მოდის „ორნატს“ კისკისით,
ხანდაზმულებიც დარღს ვატანთ ქარებს,
ტატოს და ვაჟას ლექსთა გიზგიზით
ცეცხლს წაეუკიდებთ მზის იალქანებს.

ო! როგორ გიყვარს შენ ეს პლანეტა,
მიმოფანტული ფერად ნაჭრებით,
დაბრძანდი ჭაბუკ! გელის კარეტა
და ორნატელებს ნუ ემასხრები.

ვა რა კაცი ხარ, რას ფიქრობ ნეტავ?!
გიზიდავს ღამაზ ქალთა გრაცია,
ამ ბოჰემური ცხოვრების გამო
შენს „დრანდულეტსაც“ ყავლი გასვლია,

მაგრამ დადიხარ ფაზისში ლაღად,
ჩვენც რესტორნებზე აღარ ვგოჟდებით,
შენ უფულობის სენი გჭირს, რადგან,
მუდამ ყავაზე გვეპატიჟები.

ლექსად გვიტოვებ ინიციალებს,
ჰეი! ჭაბუკო! სადღა გეძიოთ,
თუ ლამაზებში იხეტიალებ,
ბადით თვეზები სად დაგეწიოს?!

გახსენი წარბი, სული და გული,
როგორც გჩვევია ჰო აბა ისე,
რა ვუყოთ დღეს თუ არა გვაქვს ფული,
ჩვენ პოეზია აგვაგიზგიზებს.

ამ ცხელ კონკურსში ეძებ გენიოსს.
ეძებ პარნასზე წერის ოსტატო!
ოღონდ კი ვინმე გამოგვეერიოს,
მზად ხარ პრომეთეს ცეცხლი მოსტაცო.

ვერ ჩაგვასობენ ალესილ დანებს,
შურიანებმა რაც არ იღონონ,
ცეცხლი აუნთე ზღვის იალქანებს,
არ გაგვირისხდე პოსეიდონო!

შენ გაგიმარჯოს გრძნობის ქარბუქით,
მამულის ტრფობით რომ გილოცნია,
დიდხანს იცოცხლე მარად ჭაბუკო,
ეს გაზაფხული მომილოცნია!

2006წ. 12 აპრილი.

მეზობლის ქალი

/გული გებუნავს/

ატმის რტოები ხასხასებს ბაღში,
და ანანავებს ყვავილებს ქარი,
მე ჩემთვის ვთოსნი განმარტოებით,
და მესალმება მეზობლის ქალი.

დღეს თითქოს გულზე დამეჭდო დამდა,
კადრივით მრჩება უკან წარსული,
გაფრინდა წლები რაშივით სადღაც,
დღე სიხარულის, დღე გარდასულის.

ბოსტნით ვიქარვებ დღეებს დარდიანს,
ჭადარას ისევ მიწეწავს ქარი,
ატმის რტოებით მზეს ესალმება
შრომით დაღლილი მეზობლის ქალი.

2004წ. 20 მაისი.

შენ პოეზია ბიჰვარდა
ეუძღენი ზღვაზე დაღუპულ ჩემს უნიჭიერეს
მოსწავლეს, პოეტსა და დიდი მომავლის ახალგაზრდას
გიორგი საბურზანიას

**„ეს რა გიქნია ქართველო კაცო,
გაგიხვერეთია მუხის კარები,
კარს იქითა ღვას შენი სტუმარი,
კარს აქეთ შენს ხარ და იმალები.“**
/გიორგი საბურზანია/

როგორ გინდოდა სიცოცხლე და ბედნიერი მამული,
ბუჩქიც გიყვარდა, ხეებიც, ბალახიც გადანამული.

ღურჯი აპრილიც გიყვარდა, ვარდისფერ ატმის რტოებით,
ღადარში გამოხვეული ხასხასა ყაყაჩოები.

გიყვარდა შენი მამული, გხიბლავდა მისი წარსული,
გიყვარდა შენი მთვარე და მზე შუბისტარზე ასული.

ტრფიალის ცეცხლით იწვოდი ნათესავ, ტოლ-მეგობრების,
ცრემლის თავსხმაში დატოვე გულდათუთქული მშობლები.

მეწამულია ცის კიდე, ზღვაა ცეცხლწაკიდებული,
ზღვაც რომ გიყვარდა და კენჭიც უხმოდ ქვიშაზე გდებუდი,

აზვირთებულა შავი ზღვა, აქეთ მობლავის რიონი,
ტაღლები შავად ბობოქრობს, მრისხანებს პოსეიდონი.

აღბათ, იმ წუთში თოლიებს, შორეულ გემსაც თვალი ჰკარ,
ზღვას მეტისმეტად უყვარდი, ადგა და გულში ჩაგიკრა.

დედის ცრემლები ზღვას ერთვის, მაგრამ შენ ვერას გებულობ,
შენ პოეზია გიყვარდა - პოეტად დაბადებულს,

შავად ნუ მოიქუფრები, ჩემო მუზების მთა-ველო,
ის ამჟამად დგას პარნასზე და პოეზია მფარველობს.

ისევ მდელვარებს შავი ზღვა, ისევ ბობოქრობს რიონი,
შენს სულს კვლავ ეპაექრება ვაჟა და გალაკტიონი.

უკვდავებაში დასახლდი, მუზის ღმერთები გაპატრონობს,
სადაც ბატონობს სიკეთე და პოეზია ბატონობს.

ჩვენ ათას სანთელს დაგინთებთ უმხურვალესი ღოცვებით
და რაც დრო გადის გულებში უფრო და უფრო ცოცხლდები.

ფეთქავს აპრილი ვარდისფრად - ლამაზი ატმის რტოებით,
შენს დაბადებას ზეიმობს ხასხასა ყაყაჩოები.

2006წ. 29 აპრილი

**შენი როლები ისევ ცოცხლდება
(ოთარ გუნცაძეს)**

შენ არ გივიწყებს შენი ფაზისი,
ზღვა და რიონი ისევ ხმაურობს,
ტიანშანიდან ედელვაისი,
ლაქაშებთან რომ კრძალვით საუბრობს.

შენი სულია ასე ფაქიზი,
ფარვანასავით აღვიძებთ ყვავილთ,
შენი როლები ისევ ცოცხლდება
და იებივით სცენაზე ყვავის.

ჩურჩულდება ჭადარი ტირიფს
და დიალოგი ჩამესმის ორთა,
გულით გიგონებთ და ჩუმად ვტირით,
ჰეი სადა ხართ! ბატონო ოთარ!

ისევ სცენაზე ოქროს საწმისით
არვის დაუთმობთ კოლხეთში „არგოს“,
მარადისობა გადგას გვირგვინად,
არ გიწერია სიკვდილი კარგო.

ხელოვნებაა თავად უკვდავი,
ისევ ჩურჩულით ჩამესმის ორთა,
კაცურ-კაცობის, ნადღფოთელობის,
ხარ ეტალონი ბატონო ოთარ.

**ლადოსებური
(ჭაბუკ ქოიავას)**

შენ ვაჟკაცური ლექსი მოგშივა
და ვაჟკაცური მოლხენაც იცი,
ტოტს მიუფიცხებ მწვადის ოხშივარს,
ანკესით თევზის ლოდინში იცდი.

ლაყუნს აახევ ფხავერცხლა თევზებს,
ოქროს ტბაში რომ ხვართქალებს ლაღად,
გწვავს პოეზია და სავალ გზებზე
გადაგიქროლებს მღელვარე ტალღა.

როს მოგაწვება სევდა ტიალი,
გადაეშვები „ოქროს ტბის“ ძირას,
გულს გაიგრილებ ლექსის ტრფიალით
და სიყვარულით თენდება დიღაც.

შენ სიყვარული ისე მოგშივა,
თვალს დაუბნელებ ბოროტს და მაცილს,
გულს მიუფიცხებ ლექსით ოხშივარს
და სადღეგრძელოს ბოლომდე დაცდი.

2006წ

**შენ ნოსტალგია გინამავს თვალებს
(გულიკო იმნაძეს)**

ლექსს კი არა და რას არ დამაწერინებ,
ისეთი მოფერება იცი.
შენი ხმის თილისმა ას წელს გამაძლებინებს,
ყურმილში ლაღად რომ ისმის.

მადლი დაგიტესავს სადაც კი წასულხარ,
რადგან ღმერთს მიეც ფიცი,
შეყვარებულო შენი რწმენის და
შენი ნაკუწი მიწის.

მზე ყველგან იფრქვევა სითბო და სილადით,
გულში შემოჭრილა ხვითო,
ნურავინ დამზრახავს თუ ვიტყვი სიმართლით,
სულ სხვაა კოლხური სითბო.

ოცნებით დაფრინავ ფაზისის ქუჩებში,
გულს გითბობს რიონის ტალღა,
ნიავიც გაკოცებს ენდოსფერ ტუჩებში,
ბაღდივით აგაფრენს მადლა.

შენ ნოსტალგია გინამავს თვალებს,
ფოთში ეს ნიაგმაც იცის,
არც მიკვირს, შენს გვარზე დაფრინავ ლამაზად,
იმნაძეების კვიცი.

2013წ. 5 მარტი.

**გაქვს ფოთელოგის ძლიერი განცდა
(გუძღვნი ფოთელ ბიზნესმენს თენგიზ სარიშვილს)**

სალოცავს იცავს მორწმუნე მკაცრი,
ტადარს ეშმაკი რომ აარიდოს,
სიკეთისთვის ხარ მოსული კაცი,
ბოროტებას რომ აღარ დაინდობ.

შენ ქუდი გხურავს ცოტნეს და დაჩის
და ხარ ჯილაგი ძლიერთა კაცთა,
კოლხი იყავი და კოლხად დარჩი,
გაქვს ფოთელობის ძლიერი განცდა.

მღერის რიონი ტაღდების ჩქამით,
მზე სიკეთეს ღვრის სხივთა მთოველი,
ზღვაზე ქვიშაც კი ამღერდა წამით,
რადგან სიკეთეს შენგან მოვევლით.

ქველმოქმედება მაღლია დიდი,
უზუნაესის კანონის ძალით,
გვამძიმებს ყველას ცხოვრების ზვირთი,
რომ ვიქონიოთ იმედი ხვალის.

შენ ოდაბადე დაგლოცავს გულით,
სიცოცხლე კაცს ხომ ეძლევა ერთი,
კაცობა მარტო არ არის ფული
და სიკეთისთვის გფარავდეთ ღმერთი.

შენ ქუდი გხურავს ცოტნეს და დაჩის
და ხარ ჯილაგი ძლიერთა კაცთა,
კოლხი იყავი და კოლხად დარჩი,
გაქვს ფოთელობის ძლიერი განცდა.

2012წ. 20 ივნისი

კაცი საქმის და სიტყვის
/გია დარჯანიას/

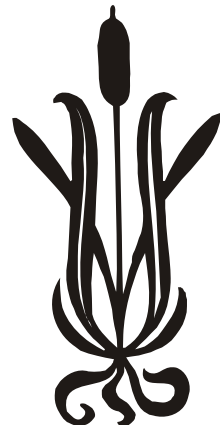
წარდგენა მას არ ჭირდება,
გამოირჩევა ნიჭით,
ერთხელაც არ უცხოვრია,
ღალატით, ცრუ ნაბიჯით.

ტადართან მიდის მისი გზა,
ტოლმეგობრებთან იღწვის,
საქმეში ბნელსაც გააპობს
ფეიერვერკად იწვის.

ლეგენდარული თამადა,
ზღვა სიყვარულის ბიჭი,
რომში კეისარს დაჩრდილავს
ორატორული ნიჭით.

ღმერთმა კეთილად ატაროს
კაცი საქმის და სიტყვის.

20 ივლისი, 2014წ.

დარდი ჩამოიტოვე და იხარე აწმყოთი
/ვახტანგ ხორავას/

ნაადრევად დაგტოვა უბედობამ აღმართთან,
ცალუდელად დარჩენილს სიყვარული წაგართვა,
ათასად გაიჭერი, თუმცა სევდა თან დაგდევს,
გაუსაძლის ტკივილებს აინუნშიც არ აგდებ.

ვაჟკაცურად მიჰყვები ამ „ეკლიან ტრამალებს“,
დარდი ამოიფერდე და ტკივილით აღამებ,
მაგრამ მწუხარების უამს შვების ცრემლიც თან ახლავს,
ბედნიერი წუთების გახსენება საფლავთან.

დარდი ჩამოიტოვე და იხარე აწმყოთი,
აქ ხომ შენი სიყრმეა - სიყვარულის ნაყოფი,
დალოცვილ პლანეტაზე ღირს ნამდვილად იღწვოდე,
ნინოს მოსაგონებლად ვახტანგ დიდხანს იცოცხლე.

მოყვასისთვის ცოცხლობ და ღირს ნამდვილად სიცოცხლე,
მარიკათი ხარობ და კიდევ დიდხანს იცოცხლე.

2005 წ. 7 მაისი.

პაი ყმა

(*ნუგზარ ნადარაიას საიუბილეო დღისადმი მიძღვნილი*)

ფაზისში იშვა კაი ყმა,
ახლა ბრძენკაცად შემდგარი,
აკადემიის თავკაცი,
ამაყი, სულით მედგარი.

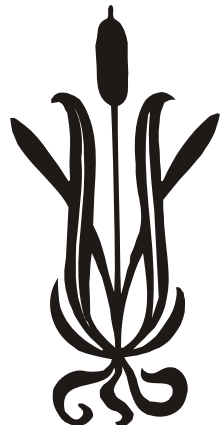
მშვიდია როცა კარგ საქმეს
აკეთებს კაცი ტანსრული,
ღალატს არავის პატიობს,
არ გაიკარა მაცდური.

არ მოეშალა მგლის მუხლი,
არვის შეარჩენს მტრობასა,
მამულის ტრფობას არ იშლის,
ძმობას და მეგობრობასა.

სადაც კი ხელი შამაწვდა,
კლდის ქიმზე შედგა მედგარი,
ახლაც მზადაა ოქროს ვერძს,
რომ დაედევნოს მდევარი.

კოლხეთში ვერძი წაგვართვეს,
ხინჯია წარსულისასა,
დარდი ფეხდაფეხ დამყვება,
ჰაი დედასა მტრისასა.

ხობში ხობის წყალს გაცურავს,
გუბაზს იგონებს დარდიანს,
ფოთში ამაყად გაჰყურებს
რიონს და ცოტნე დადიანს.

სამშობლოს რა შეედრება
- ამბობს ტკბილია ნექტარზე,
„ფესტოსის დისკო“ ახარებს,
აღმონჩენილი კრეტაზე.

ამაყობს ახლა კაი ყმა
და სიხარულით ივსება,
ეს ოქროს დისკო გვაუწყებს,
ბევრი არ უნდა მტკიცება.

ცივილიზება ამქვეყნად
საბერძნეთიდან კი არა,
ეს მხოლოდ საქართველოში
- კოლხურ მიწაზე იწყება.

ახლა აწმყოთი ღონდება,
ფიქრით შორსაა წასული,
ეამაყება კაი ყმას
ისტორიული წარსული.

იგონებს ცოტნე დადიანს,
კონტაგორაზე ნაწამებს,
მაღალ ღმერთს შესთხოვს შენდობას,
ცრემლი უმძიმებს წამწამებს.

ხელთ ვაზის ჯვარი უჭირავს,
ნინომ რომ ტანჯვით აზიდა,
დღესაც დავითით ამაყობს,
ქუჯით და ფარნავაზითა.

ლაშარის გორზე შამდგარა
დარია თუ ავდარია,
თუ გაზრდის ფურმა გაზარდოს“
ე, მაგისტანა ხარია.

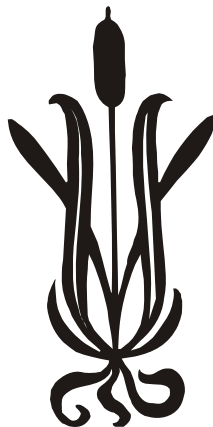
დაე მისთანა გაზარდოს,
როგორც რომ ნუგზარია.

უფალმა დიდხანს გამყოფოს,
რომ შეხედე მრავალ მაისებს,
არასდროს არ მოგეშალოს
კოლხური სიდარბაისლე.

პირზე ღიმილი გეფინოს,
გვირილებად და ვარდებად,
შენებრ კაი ყმას თუ გაზრდის,
ერი არ გადაგვარდება.

იცოცხლე ვიდრე კოლხეთში,
ყვაგილობს ვარდნი, იანი,
სანამდის საქართველოში
დღე არის ნათელმზიანი.

ვიდრე ბობოქრობს შავი ზღვა,
ქაფიან მარილიანი,
კიდევ მრავალ წელს გვენახე
სულ ასე ომახიანი.

გაბზარული კედელი
(გუძღვნი ფოთელ ებრაელს იოსებ შამელაშვილს)

საქართველოს სიყვარულით
გულდამწვარო დიდო ერო,
ქართველ ხალხის გულში ცხოვრობ,
შენ, ქართველო ებრაელო.

ოცდაექვსი საუკუნე
გრძელდებოდა ჩვენი ძმობა,
აქ ამ ძმობის მოწმედა დგას.
სიონი და სინაგოგა.

/რეზო სახოკია/

ისრაელში რომ წავიდა,
სახლს კედლები გაეზარა,
თვალში ცრემლი აკიაფდა,
ეს კედლები ახლაც მზარავს.

გაბზარული კედლებიდან
ისევ მოჩანს ძველი სახლი,
გადაჰყურებს სინაგოგას
და ცრემლების წვიმას ახლის.

ნაყინი, ეი, ნაყინი!
ნაზად ახლაც მესმის ყურში,
ეს ბავშვობა გაფრენილი
თითქოს ისევ იყო გუშინ.

ქუნა-ქუნა ხეტიალით
წვიმას ბევრჯერ მოუსწრია,
ნაყინს ფულზე კი არ ყიდდა,
უფულოდაც მოუცია.

წვრილშვილების მეპატრონეს
ქონდა მართლაც დიდი ჯაფა,
ებრაულად შოულობდა,
და ქართულად დახარჯავდა.

სინაგოგას ახლა თითქოს,
ებრაელთა ყრილობაა,
წამწამი რომ ცრემლს ვერ იტევს,
ფოთელების ჭრილობაა.

გაბზარული კედლებიდან,
მოჩანს სახლი ებრაული,
მაგრამ არსად არ გამქრალა
ის დიადი სიყვარული.

7 აპრილი, 2015წ.

წუთს არ ჩერდები, ჩქარობ
/ვეძღვნი დოდო ხუნიას/

ღიხს აქით ხარ თუ ღიხს იქეთ,
წუთს არ ჩერდები, ჩქარობ,
სიყვარული რომ გამხდარა
შენი სიკეთის წყარო.

ლოცულობ ღამაზ ტაძარში,
ყველა ფაზისელს ყვარობ,
წამოგეზარდნენ მართვენი,
მათი სიკეთით ხარობ.

ენტუზიაზმით მუშაობ,
არც რა მოგსვლია აზრად,
ფაზისის აკადემიაც
შენ მიგაჩნია ტაძრად.

მზე შუბის ტარზე ასულა,
კოლხი მზე, სხვისი არა,
აქ ერთად რომ ვიკრიბებით
ზღვა სიყვარულად კმარა.

ვერ ვთვალე შენი სიკეთე,
რაც უნდა ბევრი ვთვალო,
მხეიძეების იმელი
ღმერთმა არ მოგიშალოს.

29 მაისი, 2015წ.

ჩვენთან ყოფნით ვერ ძღებოდი

/ჯემალ თოფურიას ხსოვნას/

შენ გტკიოდა შენი ფოთი,
აუტანელ ტკივილით,
წარსულში ვწერ ამ სტრიქონებს,
მომეძალა ტირილი.

აღნაგობით ღომი იყავ,
თან მოგდევედა მხნეობა,
არ მეგონა ასეთ ვაჟკაცს
რამე მოგერეოდა.

ჩვენთან ყოფნით ვერ ძღებოდი,
ზღვისპირას სიარულით,
გულს მისცემდი ოღონდაც ჩვენ,
გენახეთ მხიარული.

ბევრ სიკეთეს სთესდი მუდამ,
როცა უფალს უხმობდი,
შენს კეთილ გულს ცხრა ძმასავით
ყველა ჩვენგანს უყოფდი.

რესტორანში გვაქვიფე,
როგორ დამავიწყდება,
ასკინკილა რომ შეკარით
თმადათოვლილ ბიჭებმა.

ახლა ფოთში გაზაფხულდა,
თეთრად ფეთქავს ტყემლები,
რიონს ერთვის ნაკადულად,
მოგონების ცრემლები.

სულში სევდა დაუტოვე
სიხარულის მოლოდინს,
ფოთელების სიყვარულში,
დაიხარჯე ბოლომდის.

წლები მიდის, სიჭარმაგემ
ბინა სად არ დაიდო,
ჩვენს გულებში ზიხარ მარად,
სიყვარულის რაინდო.

3 მაისი, 2014წ.

სულში იღვრება სიკეთის ჰანგი
*/ვუძღვნი ფოთელ კომპოზიტორს ლეილა ლოღუას,
ეთერ სალიას და ნანი გუგუშვილს/*

ჩემს სულში როცა ქარიშხალია,
მამშვიდებს თქვენი სიმღერის ექო,
მადლობა უფალს, მზეო მარიამ,
მე ეს გალობა საღბუნად მერგო.

გადაიქროლა ზღვაზე თოლიამ,
გაიშრიალეს ლაღად ფიჭვებმა,
კოლხურ ჰანგების გაგონებაზე,
დღეს იარაღი დადეს ბიჭებმა.

მე მიხარია ერთად რომ გხედავთ,
გაქვთ სიყვარული მართლაც ზღვის ტოლი,
ფაზის ქალაქში რომ დააბიჯებთ,
- მომღერალი და კომპოზიტორი.

თქვენი სიმღერა დღეს გაამხნევეს,
ყველა ჩაგრულს და ყველა ბოგანოს,
როიალთან რომ აცეკვებთ კლავიშს,
თითქოს უკრავდეს ბახი ორდანოს.

სირინოზებო ფაზის ქალაქის,
ლოცვად აღვიქვი თქვენი გალობა,
როცა მღერისხართ ლაღად, ღამაზად,
ეს არის ალბათ უფლის წყალობა.

მთვარე ქეიფობს ფაზის ქალაქში,
ვარსკვლავები რომ მაყრად დაყვება,
ყველა სონეტი კოლხეთს უძღვენით,
ახლა ასე რომ გვეამაყება.

ღამაზ ჰანგებში თითქოს ზეციდან,
სულში იღვრება სიკეთის სხივი,
არ მოშლილიყოს ქართულ მიწაზე
სიმღერები და კოლხური ღხინი.

მე მისარია ერთად რომ გხედავთ,
სიყვარული გაქვთ მართლაც ზღვის ტოლი,
ფაზის ქალაქში რომ დააბიჯებთ,
მომღერალი და კომპოზიტორი.

7 აგვისტო, 2015წ.

**ყრმათა სიცოცხლით ხარობ
(ფოთოლა ქაჯაიას)**

იის სურნელი მოგყვა,
ყრმათა სიცოცხლით ხარობ,
გაუტეხელი ჯანით,
შენი გალექე კალო.

თუმც დაგათოვა თმებზე,
მაინც არ გატყდი, ვხედავ,
თავგადაკლული ბებო
და მართლაც გიჟი დედა.

შენ ყველა ბავშვი გიყვარს,
გია, ნათია, გელა,
თაფლი გაცხია ტანზე,
რომ გეწეპება ყველა.

იცი დანახვა ნიჭის,
გახარებს კარგი ლექსი,
ასაკი ხელს არ გიშლის,
მინდიას ენაც გესმის.

შენი ნიჭი და ცოდნა,
ეყოფა ახლა ათ ქალს,
თვალეში ბრწყინავს სხივი,
სიტყვას რომ ამბობ მართალს.

ხარ მარად ახალგაზრდა,
მიდი, გალექე კალო!
ვინ დაგიდგება შენ წინ,
უბერებელო ქალო!

2015წ. 17 სექტემბერი.

ლეგენდა იყო, ზღაპარი

/იგორ ღურჯიას/

თქვენ სიყვარულმა შეგყარათ,
ფოთში იპოვეთ საყდარი,
ზღაპრებშიც არ წამიკითხავს,
მე სიყვარული ამგვარი.

ბედმა ხელჩაკიდებულებს
შემოგატარათ მთა-ბარი,
დაზარდეთ წყვილი შვილები:
- მზისა და მთვარის სადარი.

ზოგჯერ სამსალას შეგასმევს,
მუხთალი ბედის ტრიალი,
ახლა ცალუდელ დადიხარ,
ირემი მთასა მყვირალი.

ველარ გაბტეხა სევდამა,
საჯილდაო ქვა დასძარი,
აშენე ბევრი შენობა,
ეკლესია და ტაძარი.

ამდენ ჭირ-ვარამს გაუძეღ,
ეს როდი იყო იოლი,
ახლაც მზადა ხარ საქმისთვის,
რომ გადასცურო რიონი.

ლოცულობ ღამაზ ტაძარში,
მაღლა ღმერთს ეცი თაყვანი,
ახლა ღირსებით ირწევა
შენი კაცობის აკვანი.

იმ ღამაზ წარსულს ვიხსენებ,
დღე როა ნააღაპარი,
ეს სიყვარული კი არა
- ლეგენდა იყო ზღაპარი.

15 მაისი, 2014წ.

**კოლხური ზეცა დაჰყურებდათ ვარსკვლავთა
დასი**

**/ეუძღვნი საქართველოში ცნობილ ლოტბარს
დიდიკო კაჭარავას/**

სინდის-ნამუსით უცხოვრია ამ ლამაზ ოჯახს,
კოლხურ ჰანგებით ივსებოდა მეგრული ოდა.

არც დოლარები იზიდავდათ და არც ვერცხლები,
როს სახლის ჭერქვეშ ბუდეს წნავდა მუდამ მერცხლები.

ოჯახის თავი იყო როცა ფაფარაშლილი,
სტუმართმოყვარეს ჰქონდა მუდამ სუფრა გაშლილი.

კოლხური ზეცა დაჰყურებდათ, ვარსკვლავთა დასი,
მოლხენაც კარგი რომ იცოდნენ და შრომის ფასიც.

დიდიკოს გუნდის ქართულ ჰანგებს გრძნობდა თოლიაც
და ეს ღვთის ნიჭი ახლა შვილებს გამოჰყოლიათ.

მათი გულები სიკეთის ქმნით არის გართული,
და სისხლის წვეთიც არ ჩქევს მათში არაქართული.

მამულის სევდით რომ აჩნიათ გულზე ჭრილობა,
„ნაღდფოთელობა არის მათი გვარიშვილობა“.

დგას ივერია ვაჟკაცებით, მამულზე ფიცით,
სულაც არ მიკვირს, მამის გვარზე რომ ხტოდეს კვიცი.

სიყვარულია ყველაფერში მაინც მთავარი,
ოჯახის მტკიცე საფუძველი და ბალავარი.

დე მოეფინოს ყველა ოჯახს სვეტი ნათლისა,
და გაიხაროს მტრის ჯინაზე ბედმა ქართლისამ.

5 მაისი, 2015წ.

შენ ყველა სევდა გულზე გაჩნდა, როგორც ჭრილობა

/ეუძღვნი დაგმარა ჭითანავას ხსოვნას/

დიდ ჯიხაიშს წავიდეთო, ბოლოს დაიჩემე,
ნოემბრის დილა კარს გვიღებდა ქარის ჰანგებით,
გზად ვიგონებდით ნიკოლაძის პირველ რკინიგზას,
ფოთში წვიმის დროს მოლაპლაპე ლიანდაგებით.

როცა სადგურთან ირეოდა ათასი მგზავრი,
იყო მოკითხვა ამანათის გატანებებით,
როს აფხიზლებდათ ნაქეიფარ ხალხის ხმაური
და მორახრახე ჟანგისფერი მატარებლები.

ო, ეს შეხვედრა ჩვენი იყო უკანასკნელი,
არ გასვენებდა დიდი ნიკოს ფიქრების ღელე,
მამულისათვის ცხრაჯერ უკვე ჯვარზე ვნებული,
ჯიხაიშიდან ფოთისკენ რომ იშვერდა ხელეებს.

ჩემო დაგმარა, მადლობას გწირავ, ვჩურჩულებ ჩემთვის,
მე მართალს ვამბობ, მწარე მართალს, არ გეხუმრები,
შენ ყველა სევდა გულზე გაჩნდა, როგორც ჭრილობა
და ნიკოლაძის ყველა ქუჩის ნაფეხურები.

ქალი კი არა, ხატი იყავ პატარა კუთხის,
გვერდით გვედექი ყველგან, როგორც ჭირისუფალი,
განათლებულს და ყველა საქმის უბადლო მცოდნეს,
ახლა დაგნათის ქართულ ცაზე მადლი უფალის.

მე ახლა ვხვდები, ჩემო კარგო, ნაღველს ვერ ვფარავ,
შენ ის ქალი ხარ, ქალი, რომელიც დააკლდა ქალაქს.

2015წ.

ბახსოვს მოლურჯო აპრილი
(ღია წერილი თვალსაჩინო პოეტსა და მწერალს
ემზარ კვიციანიშვილს - ბავშვობის გახსენება
ლადოსებურად)

გახსოვს მოლურჯო აპრილი
და კაპარჭინის ნაპირი,
ან ის ხეები ვეება
ნაპირს რომ ედგნენ დევებად.

ცადაწვდენილი ჭადრები,
ვიწრო ფერდობი მაღლივი,
მიბმული პრომეთეს ჯაჭვით
ნავი ერთგული ძაღლივით.

პალიასტომის ტალღებით
გადაფრენილი ღაღღები,
ნავში თოლიას სპეკალი
და მოფართხალე კეფალი.

მალთაყვის გარეუბანი,
პატარა პარკის უბანი,
ვანო და გრიშა ბიძია
ფოთში ბავშვებმაც იცინან.

გემის ყვირილი პორტიდან,
ბეკა პურს როგორ კორტნიდა.

გახსოვს ვენერა ბიცოლა,
ასმათი, ქეთო, უმძინა,

სოფელს ანეტა ბებია
ასი წელი რომ უმზირა.

ქოთქოთი ღიზა ბებიას
ნეტავ თუ დაგსიზმრებია?
ლელვის ხეზე რომ ავიდა
კალათით ქუქუ მამიდა
და იქვე ეკალ-ბარდებში
ხიდან რომ ჩამოვარდნილა.

ღუარას ტანო-ტატანო,
ტარტაროზივით ტატალო,
სოროფას დროგს რომ მივსდევდით
პატარა გოგო-ბიჭები.

ჩემი პატარა რევაზი,
ციცო თოვლივით ფითქინა,
სიჭინავების ოჯახი,
კოტე, ზინიკო, ბიძინა.

რომელი ერთი ვახსენო:
ნარგიზა, ლილი, რუსიკო,
ბუოლის ხეებზე ამძვრალი
პირმოთხუპნული კუსიკო.

თუ სალიების ოჯახი:
რეზო, გურამი, ინეზა,
მუდამ პირქუში კოლია
უმიზეზოდ თუ მიზეზად.

კაპარჭინაში მცურავი,
თხმელის შეკრული მორები,
სიცილს რომ ვერ ვიკავებდით
თენგიზას იუმორებით.

ან ფრესკებივით ღამაზი
მურთაზ, მანონი, თამაზი.

კინოკადრივით გარბიან
ღანდები ეს შორეული,
მოსიყვარულე გულიკო,
და „ქირა“ გადარეული.

გრიშა ბიძიას ოჯახში,
კირილე ხშირად სტუმრობდა,
სწორედ ის „ბანკა კირილე“
მკვდარს დროშით რომ მიუძღოდა.

წინ დროშა, უკან კირილე,
როგორ არ გახსოვს ჭირიმე?
ჭირისუფალი ორ მეტრში
უკან რუსული ორკესტრი.

გახსოვს ბებიას გიტარა,
გადაგლეჯილი სიმებით,
ფოტოს რომ სწვევია ისეთი,
კოკისპირული წვიმები.

შენ თბილისიდან გვესტუმრობდი,
დარდმორეული ბავშვობით,
უკვე პარნასზე ასული
ტატოს მერანით დაჰქროდი.

ასკინკილათი თამაში,
ო, როგორ მომნატრებია,
თითქოს ქოქოლას დაგვაყრის
ცაბუ და ლიზა ბებია.

მოსაგონებლად რამედ ღირს,
ო ეს წუთები ნეტარი,
„ჰეი ბავშვობის დღეებო
დაბრუნდებოდეთ ნეტავი.“

მინიატიურები

„ხორცის ღრეობის ჟამი მეფობს და არა სულის,
ქვეყანას ღუპავს პირველობის სენი ავსული,
გადის დღეები, ღამეები, აყალ-მაყალში,
პურის მაგივრად ჭანგა ხარობს პურის ყანაში.
„ძველრომაული ეგოიზმი“ - გამეფდა დღესაც,
ან რას მოვიმკით, თუ სიკეთე არ დაგვითესავს.

∴

ძაღლს რომ ძაღლური ცხოვრება შვენის,
ამას არ უნდა მიხვედრა ბრძენის,
კაცს რომ კაცური ცხოვრება შვენის –
ვაგლას! რომ ამას ვერ ხვდება ბევრი.

∴

თვლემს ომის ღმერთი,
არ ძინავს – ვეშაპს,
მზე – მთავარსარდალი,
საწუთროს გეშავეს.

∴

მთვარე ღრუბლების ტბაში წევს,
ცა მოქუფრული ხენეშის
და როგორც ჭირისუფალი,
ტირის წვიმების თქეშით.

∴

ამ ცხოვრებას რომ გაუძლო,
უნდა გქონდეს ათი თავი,
როცა მორალს წაგიკითხავს
თვით მორალის საკითხავი.

∴

- გული ხომ არ გაწუხებს?
- არა, პირიქით, მე ვაწუხებ გულს.

∴

მე ჩემებურად ვუმღერ ქვეყანას,
სხვას როგორც უნდა ისე იმღეროს,
მთავარი არის არ წახდეს ისე,
რომ ქართველობა არ შეიფეროს.

∴

ოი! რა საწყენია,
და რა გულსატკენია,
როცა ის გედავება,
ვისაც საქართველოსთვის
ფრჩხილიც არ ასტკენია.

∴

ამებასავით ცრუ ფეხებით უნდა იარო,
აბა შენ აზრი ვიღას უნდა გაუზიარო?!
აროდეს გტკივა სხვისი ჭირი, სხვისი იარა,
მაგ შენი ჭკუით მტერმა იარა.

∴

ფიქრები მუშლივით შემომჯარვიან, ხან მკორტნიან, ხანაც
უთავბოლოდ ხარხარებენ და მაინც ფიქრია იგი. სულ სხვაა
ოცნება – მეოცნებე კაცი, თუ ის ბოროტი არ არის და არ
უნდა სხვათა განადგურება, მუდამ სიკეთის კოშკებს აგებს
ხოლმე.

პარდი - პოლიტიკური ყვავილი

შენ ტია-ტია გიმდერა ბულბულმა,
არვინ დაგჩხოდა ყვავივით,
ახლა რაც გახდი გარკვეულ დროის
პოლიტიკური ყვავილი.

ხელის შეხებას გეკრძალვი, რადგან
არ ვიცი სად დაგკრიფო,
ქვეყნის სამართალს ვინც გაუძღვება,
იმან დაგკრიფოს თვითონ.

ფოტოკოლაჟი

ლუიზა ჩხეტია
რინოს ხიდთან

ლუიზა ჩხეცია მეუღლესთან და ვაჟიშვილთან ერთად

ლუიზა ჩხეცია
შვილებთან ხათუნა და
თემურისთან ერთად

ლუიზა ჩხეტია
შეილიშვილთან შაღვა
(ბოხო) ზაქარაიასთან
ერთად

ღუიზა ჩხეცია
ქალიშვილთან ხათუნა
ზაქარაიასთან ერთად

ლუიზა ჩხეტიას დედა ლუბა ემუხვარი და მამა
ბენედიქტე (ძუკუ) ჩხეტია

ლუიზა ჩხეტიას ბებია
თავადის ასული დუნიაშა
მარშანია - ემუხვარი

ლუიზა ჩხეციას
ბაბუა უშანგი
ემუხვარი
(მარჯვნივ) ძმასთან
ერთად

გაზეთ „მგზნებარე კოლხიდელის“ თვალსაჩინო მოღვაწეები:
პოეტი ალიოშა თოფურია, რედაქტორი ხუტა წურწუშია და
სტამბის დირექტორი ბენედიქტე (ძუკუ) ჩხეცია

ლუიზა ჩხეცია კათალიკოს პატრიარქის, უწმინდესისა და უნეტარესის ილია მეორის საიუბილეო საღამოზე

მამა კონსტანტინე და ლუიზა ჩხეტია ტაო კლარჯეთში

მწერალი ოტია იოსელიანი და ლუიზა ჩხეტია
ოტიას საკარმიდამო სოფელ გვიშტიბში

ჭაბუკი ქოიავა, ლუიზა ჩხეტია და ოტია იოსელიანი

ლუიზა ჩხეტია
თვალსაჩინო
მწერალსა და
ჟურნალისტთან,
დიდი
გალაკტიონის
ძმიშვილ
ნოდარ
ტაბიძესთან
და გუგლიკო
იმნაძესთან
ერთად

ლუიზა ჩხეტია მწერალ ლაშა ბუღაძესთან და ზოია მარგველაშვილთან ერთად

პოეტი რატი ამაღლობელი ზოია მარგველაშვილთან და ლუიზა ჩხეტიასთან ერთად

ლუიზა ჩხეცია და ქართული ენიდა და ლიტერატურის
პედაგოგი ალექსანდრა (შურა) გუჯაბიძე

ლუიზა ჩხეცია მოსწავლეებთან ერთად

ლუიზა ჩხეცია ფოთის მე-5 საჯარო სკოლის პედაგოგებთან ერთად

ოტია იოსელიანი, ჭაბუკი ქოიავა და ლუიზა ჩხეცია ახალგაზრდა ჟურნალისტებთან ერთად

ნოდარ ტაბიძე და ლუიზა ჩხეტია

ლუიზა ჩხეტია და
ჟურნალ ქაროზის
რედაქტორის
მოდგილე
ლუარა
გორდიევინი

ლუიზა ჩხეტია მწერალ გურამ ოდიშარიასთან და
პარლამენტარ ეკა ბესელიასთან ერთად

პოეტი ერეკლე
საღლიანი და
ლუიზა ჩხეტია

ფაზისობის დღესასწაული ფოთის თეატრში.
სცენაზე ლუიზა ჩხეცია და ნუგზარ ნადარაია

შეხვედრა საქართველოს მწერალთა კავშირის
თაემჯდომარესთან მაცვალა გონაშვილთან. დგანან მარჯვნიდან
მარცხნივ ოთარ არძინბაია, ჟაბუკი ქოიავა, ღაშა გვასალია,
ზოია მარგველაშვილი. სხედან რონა ბუბუტეიშვილი, მაცვალა
გონაშვილი, ლუიზა ჩხეტიია, ბელა ქეჭურია

ფაზისის საერო აკადემიის წევრების შეხვედრა პოეტ მერი
აბრამიასთან

ეკა ბესელია ფოთელ ამომრჩევლებთან ერთად

ცნობილი ფოთელი მსახიობი შალვა ლიპარტელიანი ფოთელ მეგობრებთან ერთად

ტაო-კლარჯეთი
თამარის ხიდი

ფოთელი სიყრმის მეგობრები
ლეილა კაკულია და
ლუიზა ჩხეცია

ქ. ფოთის ყოფილი მერი ამაჟამად
საკრებულოს თავმჯდომარის
მოადგილე
გია დარჯანია

თემურ და შალვა (ბოხო) ზაქარაიები
გოგი დოლიძესთან ერთად 2009 წელი

მარცხნიდან მარჯვნივ ფოთელი ჟურნალისტი იამზე
გორგოტაძე, ლუიზა ჩხეტია და პოეტი ეკა ბაქრაძე

ლუიზა ჩხეტია მწერალ
მურად მთვარელიძესთან ერთად

სტუდენტობის სოხუმი.
(1959 წ.) მეგობრები მაცხნიდან
მარჯვნივ ლუიზა ჩხეტია,
გალინა წულაია, ნათელა
ქაჯაია, ნათელა ქარცივაძე.

ლუიზა ჩხეტია მოსწავლეებთან
გაკვეთილზე 1985 წელი

მარცხნიდან ლუიზა ჩხეტია, ზაირა გუნცაძე და
იამზე გორგოტაძე

ლუიზა ჩხეტია ჯილდოს გადასცემს კონკურსში (“ხილთა ქება”) გამარჯვებულ მოსწავლეს ნინო ბასილიას, (ამჟამად ცნობილ მწერალსა და დრამატურგს)

აღმანას “ორნატი“-ს წევრები არაგვის ხეობასთან

ლუიზა ჩხეტია ჩარგალში ვაჟა-ფშაველას
სახლმუზეუმში ორნატელებთან ერთად 2005 წელი

ლუიზა ჩხეცია ფოთელ მეგობრებთან ერთად

ლუიზა ჩხეცია ქალიშვილთან და ნათესავებთან ერთად

სარჩევნი

მე კოლხი ვარ	-4
მამულს დავუდგეთ მცველებად	-7
***სიცოცხლე და სიკვდილს შუა	-8
ღვთის მადლით გასხივოსნებული დღე	-9
ჩვენთან არს ღმერთი	-12
ტაო-კლარჯეთი	-14
სამადლობელი ჯვართამაღლების მრევლს	-16
არჩევანი	-18
ფოთის ღვთისმშობლის შობის ტაძარი	-19
სიკეთის კვალი	-21
იმედი მაქვს ღვთისა	-22
აქ ანთებულა კელაპტარად წმინდა სანთელი	-23
***არ მიყვარს ღექსი ურითმო	-24
***გულო შენი მჯერა	-24
კაი ყმა	-25
ცხოვრება ბრძოლის ველია	-26
დავიღალე ფიქრებით	-27
დედამიწა	-28
მივესალმები ყველა კაი ყმას	-31
ქართველი ხარ ბიჭო?!	-32
ცოტნეობის დღესასწაული ნოჯიხეგში	-34
ცოტნეს ძეგლი ფოთში	-36
***თავზე არ დამდის ქონება	-38
შენი დალოცვა მიყვარდა	-39
სვეტიცხოველი	-40
შენი მამული გერჩივნოს ყველას	-41

ოქროს საწმისი	-42
ხერხი ჯობია ყოველთვის ღონეს	-43
ეს ხელები შევაშველოთ ქართულ მიწას!	-44
***ო, როგორ მიყვარს მთაზე	-46
საქართველო რომ ჰქვია	-47
გუბაზ	-49
თბილისი	-52
დილა სოფლის ეზოში	-54
დაცარიელდა სოფელი	-55
ო! უძველესო დიდებაე ქართლის!	-56
სხვა უკეთესი არ არსებობს სახელი წმინდა	-57
ნეტავი რას ვიპყრობთ?!	-59
ქართლო ჩემო!	-60
უქართველებოდ წამიც არ მინდა!	-61
რა მოგერია	-62
რიონდაღეულები	-64
დაე, მშვიდობა სუფევდეს ყველგან!	-65
ლხინი რესტორან „ოაზისში“	-67
***ეს სამაია მტრედების	-69
***ხელგაშლილობა მოგვდგამს ოდითგან	-71
ნუ დაღონდები	-72
მარტვილს მიდის ცირა	-74
დედა ენა	-76
იაკობ გოგებაშვილი	-77
მაგნოლია	-78
დალი	-80
იმედი	-81
არ მოვხუცდები	-83

ოდიშური	-84
მონატრება	-86
ილიას	-87
ნოსტალგია	-89
ანა კალანდაძეს	-92
შენერდით, ხმალი ჩააგეთ!	-93
რომ არაფერი გეთქვა	-95
აპრილი	-96
მე პოეზიის ამივსეთ თასი	-97
აღელდი ზღვაო	-98
დროის ძახილი	-99
ლექსმა უნდა დაგატყვევოს	-100
***ფიქრი სევდიანი	-101
***იქნებ	-102
ისევ იმედებს აეუგებ ტაძარს	-103
გალაკტიონი	-104
შენ ახლა ეკლის გვირგვინი გადგას	-105
ახალგაზრდებს	-107
პასუხი მეგობარს	-109
მიზანთროპი	-110
მიწას მოასკდა ეფემერები	-110
სკოლის ზარები	-111
ცოტნეს არწივი ლაჟვარდს აწყდება	-112
***ბავშვობა და სიჭაბუკე	-113
ჩვენ კაპარჭინის ნაპირი გვზრდიდა	-114
მოსწავლე ახალგაზრდობას	-116
ყველაზე რთული პროფესია არის კაცობა	-117
მამლის ყვირილი	-118

***ჩემს არტერიებში სისხლი ჩქევს კოლხური	-119
***შენ დიდებით ჯომოლუნგმაც რომ დაიპყრო	-119
აპრილის ცას ყვავილები ათოვს	-120
მარტი	-121
ბედურა	-122
ღამე აპრილში	-123
ქარი	-124
***თუ ბილიკები ტაატით გინვევს	-124
გაზაფხული	-125
რვა მარტი	-126
რომ დაბადება ამცნოს ქვეყნად ორი მგოსანის	-127
მარტის თვე	-128
***ხოხბის ყელივით ღამაზი	
დილა რომ იყო კოლხეთს	-128
ორი ვაჟა	-129
***ოცდა... დამიმთავრდა	-130
შენ მოხვედი წინაპრიდან	-130
კვერცხი	-132
შვილებს	-132
მეუღლეს	-135
ზოგ-ზოგებს	-136
ერთი სოფლის ბიჭები	-137
საათი	-139
ისევ მაწვალებს ფიქრი	-140
სტომაქის ამოყორვის საზრუნავი გაგვიჩნდა	-141
ხათუნას	-142
აპრილის ქარი გაგიღებს კარებს	-143
ვედრება	-144

„თრობის საათი“	-145
აპრილო თვალებმზიანო	-146
რაიც არ გვინდა	-147
მონადირული	-148
არ იწერება ლექსები ძალად	-149
დადუმებული კოლხური სცენა	-150
ფოთი	-152
გმადლობთ	-154
დარდიმანდული	-155
ქალებს დედობა ამშვენებს	-157
კურიოზი ფოთში მასწავლებლის დღეზე	-159
ნიკოლაძე და ფოთი	-161
ვსვამდი ანკარა მთის წყალსა	-164
ფოთელები ჩარგალში	-165
სამღურავი	-168
სიყვარული ყველას უნდა	-170
ნეტავი რად დამიწუნე	-170
***ფშაველის ქალო წყაროსთან	-172
ბუერავ, წყალი შემასვი	-173
ქალი და გაზაფხული	-174
ლამეში გაფინეთ თეთრეულები	-175
***ნუ მოხვალ ჩემთან	-176
***ნეტავ ისევ იწვიმებდეს ხვალ	-177
***გოგო მოდის იმისთანა	-178
გასუნებული ბარათები	-179
მთვარე	-179
ბონდის ხიდი	-180
ირხეოდნენ ლაქაშები	-180

***სცენიდან გიმღერ	-181
ჩემი ნომერი შენ რომ გიყვარდა	-183
რა ხართ ეს კაცები?!	-184
ორნი ქოლგის ქვეშ	-186
ღერა	-186
***მოგდევს ოცნება როგორც ფარვანა	-187
გნახავ ვიღაცის გვერდით	-188

ფიქრები აფხაზეთზე

ღმერთო ნატვრა ამისრულე!	-192
ბაბუას /უშანგი ემუხვარს/	-195
დედას /ღუბა ემუხვარს/	-196
ტკივილი	-197
დავაგვიანე	-198
ვერ შეგეღევი!	-199
ბუგენვილია	-201
კონფლიქტების გარეშე	-203
ქოგუბაღე (ნენე კალანდიას)	-203
ბზიფის კალთებთან წვანან ბიჭები	-205
ჩვენ დავბრუნდებით, ჩავალთ სოხუმში	-206
წუხელ მესიზმრა	-208
ჰეი, სადა ხართ!	-209

პაროდები

უცხო მომე	-212
წიგნი თანამედროვე ნესტან-დარეჯანისა	-214
საყვარელთან მიწერილი	
სიზმარი (ვაჟასებურად)	-215
აკაკისებურად	-216

საყმაწვილო ლექსები	
გლობუსი და ნელი	-218
ტელევიზორი	-218
***რა მნიშვნელობა აქვს კანის ფერს	-219
მარჯვე მზექალა	-219
ობობა	-220
შაშვი	-220
***ყოყლოჩინა მამალო	-221
ტელევიზორი და ანანო	-221
მშვიდობის ყვავილები	-222
***ჰე ღმერთო შენ აგვარიდე	-222
ფოთი და ფოთელები	
ფოთი	-224
რიონის პირას ფაზისში	-226
***შემომესია კოლოთა ჯარი	-227
***კაპარჭინის ნაპირები მზრდიდა	-227
ფიჩორის ტყეში	-228
„ფოთი კოლხეთი - 1913“	-229
ფაზისის ქუჩებში ეტლით რომ იარეთ	-231
კაპარჭინა	-232
ამბობს სტრაბონი	-233
ბებერ მეზურნეებს	-234
მეგობარს	-235
არ იფიქრო დამავიწყდი	-236
ფოთელებს ერთი სიყვარული აქვთ	-238
ნუნუ ჭკელიძეს	-239

არ გიძებნია სამოთხე სხვაგან	-241
ფოთელ პედაგოგთა ხევისბერს	-243
ხომ არ დამიბერდი	-245
ნიკოლაძის გზით	-246
ისევ გეძახის ზღვა ბობოქარი	-247
კაპარჭინაზე მიცურავდა პატარა ნავი	-249
ერთი იყავით - განუყოფელი	-251
მელანქოლია	-253
მეზობლის ქალი	-255
შენ პოეზია გიყვარდა	-256
შენი როლები ისევ ცოცხლდება	-258
ლადოსებური	-259
შენ ნოსტალგია გინამავს თვალებს	-260
გაქვს ფოთელობის ძლიერი განცდა	-261
კაცი საქმის და სიტყვის	-262
დარდი ჩამოიტოვე და იხარე აწმყოთი	-263
კაი ყმა	-264
გაბზარული კედელი	-267
წუთს არ ჩერდები, ჩქარობ	-269
ჩვენთან ყოფნით ვერ ძღებოდი	-270
სულში იღვრება სიკეთის ჰანგი	-272
ყრმათა სიცოცხლით ხარობ	-274
ლეგენდა იყო, ზღაპარი	-275
კოლხური ზეცა დაჰყურებდათ, ვარსკვლავთა დასი	-277
შენ ყველა სევდა გულზე გაჩნდა, როგორც ჭრილობა	-278
გასსოვს მოღურჯო აპრილი	-279

მინიატურები	-283
ვარდი - პოლიტიკური ყვავილი	-286
ფოტოკოლაჟი	-287

რედაქტორი	ნოდარ ტაბიძე
ტექნიკური რედაქტორი	ზურაბ კოკია
კორექტორი	ხათუნა ზაქარაია
კომპიუტერული უზრუნველყოფა	მარინა ხახუბია
მხატვარი	ჯანო დანელია

ტირაჟი 500 ცალი
ფასი სახელშეკრულებო